

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL BEŞİKTAŞ BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Aralık 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	14
7.	DENETİM BULGULARI	14
8.	EKLER.....	137

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu	8
Tablo 2: Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar	8
Tablo 3: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar	8
Tablo 4: Muhasebe Kayıtlarına Alınmayan Geçici Kabul Noksanları Kesintileri Tablosu	24
Tablo 5: Gelir Tahsilat Oranı Düşük Olan Vergi Türleri	45
Tablo 6: Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturaları Belediye Bütçesinden Karşılanan Taşınmazlar	65
Tablo 7: Beşiktaş Belediyesi Borç Stok Tavan Tutarı	72
Tablo 8: 2019 Yılı Ödenek ve 21/f ve 22/d'ye Göre Yapılan Harcama Miktarları	90
Tablo 9: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlara İlişkin Tarife	103

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi
2. İdare Bina ve Arsalarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
3. Muhasebe Programında Yer Alan Bekleyen Tahakkukların Gerçeği Tam Olarak Yansıtılmaması
4. Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülüklerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi
5. Bilgisayar Yazılım Alımının Haklar Hesabında İzlenmemesi
6. Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personel İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması
7. Yapım İşi Hakedişlerinden Yapılan Geçici Kabul Noksanlarına İlişkin Kesintilerin Muhasebeleştirilmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Kesin Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması
2. İdarece Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına Kaydedilmeden Doğrudan Giderleştirilmesi
3. Yurt ve Kreşlerde Katma Değer Vergisi Hesaplarının Kullanılmaması
4. Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması
5. Bazı İş Yerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi
6. Memur ve Sözleşmeli Personelin Ödeme Gününden Önce Ödenen Ücretlerinde Personel Avansları Hesabının Kullanılmaması
7. Beşiktaş Belediye Başkanlığı Araç Kiralama Hizmet İşinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması

8. Belediye Şirketinden Yapılan Hizmet Alımlarına İlişkin Ödemelerde Vadesi Geçmiş Borcu Bulunduğu Halde Ödeme Yapılması
9. Belediye Şirketinden Gördürülen Doğrudan Hizmet Alımları Kapsamında Çalıştırılan İşçilerin Asgari Ücretin Yüzdelik Fazlası ile Ücretlerini Almaya Devam Etmesi ve Bu Şekilde Belirlenen Ücretler Üzerinden Şirkete Ödeme Yapılması
10. Araç Kiralama İşi ile Personel Taşıma İşinin Aynı İhaleler Bünyesinde Gerçekleştirilmesi
11. Yıllar İtibarıyla Gelir Tahakkuklarının Tahsilat Takibinin Yapılmaması
12. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Hesabına Zamanında Aktarılmamasından Dolayı Faiz Ödenmesi
13. Vergi ve Primler ile Kamu İdarelerine Ait Payların Mevzuatta Öngörülen Sürelerde Ödenmemesi Nedeniyle Bütçeye Ek Faiz Yüğü Getirilmesi
14. Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması ve Buna Bağlı Olarak İşyeri Açma İznini Harcının Tahsil Edilmemiş Olması
15. Belediye Meclisi Kararı Olmaksızın Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Araç Tahsislerinin Bulunması
16. Belediye Sınırları İçinde Bulunan ATM Alanlarının Ecrimisil Karşılığı Kullanılması
17. Belediyenin Bazı Dolu Müdür Kadrolarına Tedviren Görevlendirme Yapılması
18. Belediyenin Tasarrufunda Bulunan Genel Hizmetlere Ayrılmış Alanların Bazılarının İşgalinden Ecrimisil Yerine İşgal Harcı Alınması
19. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi
20. Ek Karşılık Primlerinin Aktarılmasında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
21. Elektrik Faturalarında Yer Alan TRT Payının Ödenmesi
22. Emlak Vergisinde Mevzuatta Yer Alan İndirimlerin Uygulanmaması
23. Geçmiş Yıllara Ait Hazineye Ait Taşınmaz Malların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından %10'luk Payların Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi

24. Hakkı Yeten Tesislerindeki Taşınmazların Beşiktaş Jimnastik Kulübü Derneği Tarafından Ecrimisil Karşılığı Kullanılması ve Herhangi Bir Ecrimisil Tahsilatının Gerçekleşmemesi
25. İdare Tarafından İşletilen Otoparklar İçin Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ve Otopark İşletme Ruhsatı Olmaması
26. İdare Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Bazılarının Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturalarının Belediye Bütçesinden Karşılanması
27. Amatör Spor Kulüplerine Taşınmaz Tahsis Edilmesi
28. İdare Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığı Kullandırılması ve Ecrimisil Tahsilatlarının Düşük Olması
29. İdarenin Borç Stokunun Mevzuatta Belirtilen Sınırı Aşmasına Karşın Meclis Kararı ile Borçlanması
30. İdarenin İşlettiği Sosyal Tesisler İçin İdare Bütçesinden Harcama Yapılması ve Diğer Kurum ve Kuruluşların Personeli İçin Tespit Edilen Ücretlerin Fazla Olması
31. İdareye Ait Taşınmazların İhale Şartnamesine Rekabeti Engelleyici Hükümler Konulması Suretiyle Belediyenin İştiraki olduğu Şirkete Kiralanması
32. İleri Vadeli Çek Düzenlenerek Bu Çeklerin Borçlanma Aracı Haline Getirilmesi
33. İmar Programlarının Mevzuatta Öngörülen Süre Zarfında Hazırlanmaması Nedeniyle 1/10 Oranında Emlak Vergisi Uygulamasına Devam Edilmesi
34. İndirim Hakkı Olmayan veya Bu Hakkını Daha Sonradan Kaybeden Bazı Kişilerin İndirimli Emlak Vergisi Uygulamasından Yararlanması
35. İşçilere Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması
36. İvedi ve Acele Olmayan İhtiyaçların Avans Şeklinde Ödeme ile Gerçekleştirilmesi ve Bu İhtiyaçlar Karşılanırken İhale Mevzuatı Hükümlerine Uyulmaması
37. Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun Geçici 14'üncü Maddesindeki İcazetin Kazanılmış Hak Gibi Değerlendirilmesi
38. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Yapılan Kamulaştırmaların Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibinin Yapılmaması

39. Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçe Ödeneğinin%10'unun Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmadan Aşılması
40. Muafiyet Kapsamındaki İdare Taşınmazları İçin Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi Ödenmesi
41. Mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesine Ait Taşınmazın İntifa Hakkının Kapsamına ve İmar Planlarına Aykırı Olarak Kullanılması
42. Otoparklara İlişkin Belirlenen Ücret Tarifesinde Ücretsiz veya İndirimli Kullanım Hakkı Tanınması
43. Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması
44. Peşin Tahsil Edilmesi Gereken Harç Gelirlerinden Bazılarının Tahsil Edilmemesi
45. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi
46. Sosyal Alarm İşi Kapsamındaki Yükleniciye İsim Hakkı Kullanım Bedeli Ödemesi Yapılması
47. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması
48. Yetkilendirilmiş Muayene Kuruluşuyla Meclis Kararı Olmaksızın Asansör Periyodik Kontrolüne İlişkin Hizmet Protokolü İmzalanması
49. Mali Tabloların Eki Olarak Önemli Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notların Sunulmaması
50. Emanetler Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Zaman Aşımına Uğrayanların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi
51. Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bir Kısmından İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku ve Tahsilatlarının Yapılmaması
52. Çevre Temizlik Vergisine Ait Gecikme Zammının Yüzde Yirmisinin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmayan Kısmının Bulunması

53. Ecrimisil Karşılığı Kullandırılan Belediye Taşınmazları İçin İleriye Yönelik Gelir Tahakkuku Yapılarak Ecrimisilin Olağan Bir Gelir Yöntemine Dönüştürülmesi
54. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Hesabına Dâhil Edilmesi Gereken Alanlardan İşgaliye Alınması
55. Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Kazı Bedellerinin Takip Edilmemesi
56. Parasal Limit Dâhilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması
57. Sosyal Denge Sözleşmelerinde Yapılan Düzenlemeler ile Emeklilik Tazminatı Ödemesi Yapılması
58. Sosyal Denge Sözleşmesinde Sosyal Denge Tazminatı İçin Belirlenen Tutarın Mevzuatta Belirlenen Tavan Tutarı Aşması
59. Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması
60. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi
61. Stratejik Planda Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosu ve Kaynak Tablosunun Bulunmaması
62. Taşınır İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması
63. Performans Programının İçerik Olarak Mevzuata Uygun Hazırlanmaması
64. Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğinde Olmadığı Halde Elektrik Dağıtım Şirketine Taşınmaz Tahsisi Yapılması
65. İşyeri Açma İzni Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine İdari Yaptırım Uygulanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler

1.1.1 Kamu İdaresinin Tabi Olduğu Mevzuat

İlçe Belediyesi tüm hizmetlerini temel olarak 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre İdare faaliyetlerinin tabi olduğu temel kanunlar:

-5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

-6085 sayılı Sayıştay Kanunu,

-4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,

-4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,

-2886 sayılı Devlet İhale Kanunu,

-1319 Emlak Vergisi Kanunu,

-2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu,

-3194 sayılı İmar Kanunu,

-4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun,

-3572 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun,

-775 sayılı Gecekondu Kanunu,

-657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,

-4857 sayılı İş Kanunu,

-775 sayılı Gecekondu Kanunu,

-6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun,

-5779 İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun,

-6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun,

-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu.

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı kararnameler:

-375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname,

-1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı genel yönetmelikler:

-Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği,

-Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği,

-Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği,

-Belediye Arsaları Üzerinde Toplu Konut ve Kentsel Çevre Üretimi ve Kredilendirilmesine Dair Yönetmelik,

-Arazi ve Arsa Düzenlemeleri Hakkında Yönetmelik,

-Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği,

-Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği,

-Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkındaki Yönetmelik,

-6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği,

-İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik,

-Taşınır Mal Yönetmeliği,

-Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği,

-Belediye Zabıta Yönetmeliği,

- Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği,

-Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik.

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı tebliğler ile usul ve esaslar:

-Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar Genel Tebliği,

-Tahsilat Genel Tebliği,

-Kamu İhale Genel Tebliği,

-Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği,

-İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.

1.1.2 Kamu İdaresinin Görevleri

İlçe Belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyeleri; bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmasının yanı sıra ulaşım, alt yapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır.

Diğer yandan, 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak; *“Büyükşehir ve ilçe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir”* hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, kentsel alt yapı, coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı,

ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukları açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü; Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan (1) sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesine dahil edilmiştir.

Mahalli idarelere yönelik olarak görevden uzaklaştırma, soruşturma izni verilmesi, teftiş, denetim, inceleme, ön inceleme gibi hususlar ile onay ve izin gibi idari vesayetten kaynaklanan yetkiler İçişleri Bakanlığındadır. Dolayısıyla belediyelere ilişkin teknik konularda yetkili makam Çevre ve Şehircilik Bakanlığı iken, vesayet yetkisinin kullanımında İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri devam etmektedir.

Ayrıca, (1) sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Yerel Yönetim Politikaları Kurulu kurulmuştur.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1 Kamu İdaresinin Teşkilat Yapısı

5393 sayılı Kanun’a göre, İlçe Belediyesinin organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Belediye teşkilâtı; norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan başkana bağlı 7 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Dış İlişkiler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü ve Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüdür. Başkana bağlı 6 adet başkan yardımcısı bulunmaktadır.

İdarenin birimleri aşağıdadır:

Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Dış İlişkiler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, Spor İşleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü.

1.2.2 Kamu İdaresinin İnsan Kaynakları

İlçe belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği; norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; diğer bir ifadeyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi belediye başkan yardımcılarında, belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı

olarak görevlendirebilir.

Bu kapsamda, belediyede norm kadroya bağlı olarak 3 başkan yardımcısı bulunmaktadır. Ayrıca, meclis üyeleri arasından belediyenin nüfusuna göre 3 başkan yardımcısı görevlendirilmiştir.

Belediyede istihdam edilen 451 personelin 336'sı memur, 96'sı işçi ve 19'u ise sözleşmeli personelden oluşmaktadır.

1.2.3 Kamu İdaresinin Ortağı Olduğu Şirketler ve Bütçe İçi İşletmeleri

İlçe Belediyesi ve şirketlerinin birlikte ya da ayrı ayrı %50'den fazla hisseye sahip oldukları ortaklıklar aşağıdadır:

- Beltaş Beşiktaş Belediyesi İşl. San. ve Tic. AŞ
- Beşiktaş Belediyesi Personel Hizmetleri AŞ

İlçe Belediyesi ve şirketlerinin birlikte ya da ayrı ayrı %50'den az hisseye sahip oldukları ortaklıklar aşağıdadır:

- İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. AŞ
- İSFALT İstanbul Asfalt Fabrikaları San. ve Tic. AŞ
- İSBAK İstanbul Ulaşım Haberleşme ve Güvenlik Teknolojileri San. ve Tic. AŞ

İlçe Belediyesinin bütçe içi işletmesi olarak otopark işletmesi bulunmaktadır.

1.3 Mali Yapı

1.3.1 Kamu İdaresinin Bütçe Yapısı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma

tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

1.3.2 Kamu İdaresinin Kullandığı Kaynaklar

Belediye gider ve harcamalarını gerçekleştirirken aşağıdaki kaynakları kullanmaktadır:

a) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 59'uncu maddesinde sayılan kaynaklar:

-Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları

-Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay

-Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler

-Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler

-Belediye Meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler

-Faiz ve ceza gelirleri

-Bağışlar

-Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler

-Diğer gelirler

b) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinde belirtildiği üzere borçlanma suretiyle kaynak yaratılabilir.

c) İlçe Belediyesinin kullandığı diğer bir kaynak da 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi gereği Belediye için genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylardır.

1.3.3 Bütçe Ödenekleri Tablosu ile Gelir ve Gider Bütçesi ve Gerçekleşmeleri**Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu**

Gider Türü (1. Düzey)	Bütçe ile Verilen Ödenek	Yıl İçinde İptal Edilen ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı
Personel Giderleri	63.199.750,00	4.766.603,72	65.787.408,06	61.020.804,34
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.413.150,00	2.215.572,79	10.718.185,00	8.502.612,21
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	262.105.700,00	31.864.948,26	267.521.130,83	235.656.182,57
Faiz Giderleri	34.302.600,00	5.716.007,39	35.552.600,00	29.836.592,61
Cari Transferler	11.115.585,16	3.639.780,74	10.053.461,27	6.143.783,95
Sermaye Giderleri	29.682.800,00	14.647.063,42	44.976.800,00	30.329.736,58
Sermaye Transferleri	3.500.000,00	1.710.000,00	1.710.000,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00
Yedek Ödenekler	22.000.000,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	436.319.585,16	64.559.976,32	436.319.585,16	371.489.712,26

* 2019 mali yılına ilişkin olarak Önceki Yıldan Devreden Ödenek, (Cari Transferler) Asker Ailesi yardımı olup 319.585,16 TL'dir.

Tablo 2: Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gider Türü	Bütçe	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı (%)
830	1	Personel Giderleri	63.199.750,00	61.020.804,34	96,55
830	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.413.150,00	8.502.612,21	81,65
830	3	Mal ve hizmet Alım Giderleri	262.105.700,00	235.656.182,57	89,91
830	4	Faiz Giderleri	34.302.600,00	29.836.592,61	86,98
830	5	Cari transferler	10.796.000,00	6.143.783,95	56,91
830	6	Sermaye Giderleri	29.682.800,00	30.329.736,58	102,18
830	7	Sermaye transferleri	3.500.000,00	0,00	0,00
830	8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00
	9	Yedek Ödenek	22.000.000,00	0,00	0,00
Toplam			436.000.000,00	371.489.712,26	89,73

* 2019 mali yılına ilişkin Yedek Ödenek Tutarı 22.000.000,00 TL olup söz konusu tutar diğer gider kalemleri içerisinde dağıtılmış bulunmaktadır.

Tablo 3: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gelir Türü	Bütçe	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı %
800	1	Vergi Gelirleri	345.750.000,00	261.607.353,21	75,66
800	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.340.000,00	7.637.030,92	143,02
800	4	Alınan Bağış ve Yardımlar	350.000,00	345.700,00	98,77
800	5	Diğer Gelirler	85.560.000,00	69.851.916,64	81,64
800	6	Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00

800	8	Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00
		Red ve İadeler (-)	-1.000.000,00	-25.704.719,56	2570,47
Toplam			436.000.000,00	313.737.281,21	71,96

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1 Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

İlçe Belediyesinin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup; kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarihli ve 29724 çerçevesinde düzenlenerek (M) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

1.4.2 Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç

kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Bu çerçevede; İdarede Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

İdarenin organizasyon şeması mevcuttur. İdarenin organizasyon yapısı “Görev Dağılımı” ile belirlenerek yazılı hale getirilmiştir. Ancak görev dağılımı tüm personel için değil müdürlük bazında yapılmıştır. Birimlerinin ve personelin görev tanımlarının belirlendiği dokümanlar (yönetmelik, yönerge, genelge vb.), çalışanların yetkilerinin ve sorumluluklarının belirlendiği dokümanlar (yönetmelik, yönerge, genelge vb.), kurum içi duyuru metinleri ve görev kartlarının bulunmadığı anlaşılmıştır.

2017 yılında İdarenin Strateji Geliştirme Müdürlüğü koordinatörlüğünde tüm birimler ile süreç çalışması yapıldığı, süreçler ile sorumluları ve iş akışlarının tanımlandığı anlaşılmıştır. Toplantı tutanaklarından iş tanımlarının ve süreçlerinin katılımcı bir yöntemle belirlendiğine anlaşılmıştır. İdare faaliyetlerine ait iş akış süreçlerinin gösterildiği belgeler olarak Süreç listesi ve süreç haritası bulunmaktadır.

Belediye Başkanı tarafından “İmza Yetkileri Yönergesi” ile Başkan Yardımcıları ve Müdürlere yetki devri yapılmış olup, ilgililerine yazı ile bildirilmiştir.

İdarenin yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesi dikkate alınmış, mevzuatın açıkça birleştirilemez olarak tanımladığı görevlerle ilgili olarak yapılan görevlendirmelerde bir yanlışlığa rastlanılmamıştır.

İdarede “Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi”nin göreve başlayan her bir memur ve sözleşmeli personele imzalatıldığı ve belge özlük dosyalarında muhafaza edildiği anlaşılmıştır. Buna karşın belediye tarafından Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri hakkında eğitim konusunda yetersizlikler mevcuttur.

İdareye ait bilgi yönetim sisteminin ISO-27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi belgesine sahip olduğu anlaşılmıştır.

Buna karşın;

İdarede 2015 ve 2016 yıllarını içine alacak şekilde İç Kontrol Uyum Eylem Planının Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ndeki Kamu İç Kontrol Standartlarını içerecek şekilde hazırlandığı, ancak yürürlüğe konulmadığı, dolayısıyla eylem planında öngörülen eylemlerin yapılmadığı veya tamamlanmadığı, bu eylem planı çalışmasından sonra yeni bir eylem planı da yapılmadığından 2019 yılını içine alan bir Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının da bulunmadığı anlaşılmıştır.

İdarede; personelin yeterliliği ve performansının en az yılda bir kez değerlendirilmediği ve değerlendirme sonuçlarının personel ile görüşülmediği, performans değerlendirmesi yapılmadığından personelin performansını geliştirmeye yönelik önlemler alınmadığı, insan kaynakları yönetimine ilişkin önemli hususların yazılı olarak belirlenmediği anlaşılmıştır.

İdarede hassas görevler belirlenmemiş, bu görevlerin kural setleri ve prosedürleri oluşturulmamıştır.

İdarenin stratejik planı incelendiğinde; planın hazırlandığı sırada yürürlükte bulunan Stratejik Planlama Kılavuzuna (2.sürüm) göre stratejik planda performans göstergelerine yer verilmesi gerekirken bu göstergelerin belirlenmediği, ayrıca stratejik planda yer alması gereken temel unsurlar arasında sayılan tüm amaç ve hedefleri içeren beş yıllık tahmini maliyet tablosu ve kaynak tablosuna stratejik planda yer verilmediği anlaşılmıştır.

İdare 2019 yılı Performans Programında, performans hedeflerine göre kaynak ihtiyacını gösteren İdare Performans Tablosunun oluşturulmadığı anlaşılmıştır.

İdarenin amaç ve hedeflerine yönelik riskler belirlenmemiş, dolayısıyla risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkileri yılda en az bir kez analiz edilmemiş ve risklere karşı alınacak önlemler belirlenerek eylem planları oluşturulmamıştır.

İdare amaç ve hedeflerine yönelik riskler belirlenmediğinden kontrol faaliyetlerinin de belirlenmediği anlaşılmıştır.

İdarede mevzuatında belirtilen tutarı aşan taahhüt evrakları ile sözleşme tasarılarından bazılarının Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından ön mali kontrolü yapılmamıştır.

İdarede yönetim bilgi sisteminin bulunmadığı, belediyenin kullanımındaki mali verilerin, personele ilişkin bilgilerin, taşınır/taşınmaz varlıklarına ilişkin bilgilerin, kurumsal

evrak arşivindeki bilgilerin bulunduğu bir sistem olmakla beraber; bu sistemin performans ve faaliyet bilgilerini içermediği, performans yönetiminin yapıldığı ve raporlandığı bir sistemin bulunmadığı anlaşılmıştır. Farklı birimlerde ve sistemlerde kaydedilen dağınık haldeki veri diğer birimlerden bağımsız olarak saklanmakta ve sistemli olarak paylaşılmamaktadır. Bu durum, yöneticilerin idarenin tümünü kapsayan bilgiye ulaşmasını engellemektedir.

Bu çerçevede; iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde mevzuatın gerektirdiği hususlardan bir kısmı yerine getirilmiş olsa da, önemli bir kısmının yerine getirilmediği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Beşiktaş Belediyesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

İdare taşınmazlarının tapu bilgilerinin fiili durumla uyumlulaştırılması, numaralandırması, dosyalanması, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemleri tamamlanmamış ve bunlara bağlı olarak da muhasebe bilgileri güncellenememiştir.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 44, 45, 47 ve 60’ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 5018 sayılı Kanun’un 44, 45 ve 60’ıncı maddelerine dayanılarak Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve

icmallerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesinde, Yönetmelik'in amacının; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş ve Yönetmelik'in diğer maddelerinde kamu idarelerinin tasarrufunda bulunan taşınmazların kaydına ve buna ilişkin cetvellerin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu işlemlerle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir.

Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre:

Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri; kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olup kayıtların belgeye dayanması esastır. "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacaktır.

Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilecek ve taşınmazların kayıtlara alınan değeri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenecektir. Ayrıca, kayıt işlemleri, taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsamaktadır.

Ayrıca, Yönetmelik'in 7'nci maddesine göre; kamu idaresi taşınmazlarının envanterinin yapılarak, Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu ve Genel Hizmet Alanları Formunun düzenlenmesi gerekmektedir. Diğer yandan, Yönetmelik hükümlerine göre; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar, taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilecektir. Mali hizmetler birimince de bu formlar konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulacaktır.

Yönetmelik'in "Taşınmazların numaralandırılması" başlıklı 8'inci maddesine göre:

Kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için daha önce belirlenmiş taşınmaz numarası var ise bu taşınmaz numarası, yoksa kamu idarelerinin belirleyeceği taşınmaz numarası verilecektir.

Yönetmelik'in "Dosyalama" başlıklı 9'uncu maddesinde; kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için taşınmaz ile aynı numarayı taşıyan birer dosya oluşturulacağı, dosyalama işleminin nasıl yapılacağı, hangi tasarruf işlemi için ne tür belgelerin ekleneceği ayrıntısıyla düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre:

Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacak olup kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapacaklardır. Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanacaktır.

Diğer yandan, aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde de, tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince; tapu bilgilerinin temin edilerek fiili envanterin yapılması, mevzuatında belirtilen şekilde kayda esas değerlerinin tespit edilmesi ve yeniden değerlendirilmesi, her bir taşınmaz için numaralandırma, dosyalama ve cins tashihi işlemlerinin yapılması, taşınmaz icmal cetvellerinin konsolide edilmesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların mali tablolarda gösterilmesi ve tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; belediyenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınmazlarına ilişkin formlar ve icmal cetvellerinden sadece Tapuya Kayıtlı Olan Taşınmazlar ile Tapuya Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar icmal cetvellerinin düzenlendiği ancak güncellenmediği, bunun dışında bir form ve icmal cetveli düzenlenmediği, idarede kayıtlı taşınmaz sayısı ve mevcut kullanım şekli bilgisi ile tapu kayıtlarının uyumlaştırılmasına yönelik çalışmaların yapılmadığı numaralandırma, dosyalama, cins tashihi

ve yeniden değerlendirme işlemlerinin tamamlanmadığı ve bunlara bağlı olarak da muhasebeleştirme işlemlerinin güncellenemediği, belirtilen eksikliklerin hâlihazırda da devam ettiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, Beşiktaş Tapu Müdürlüğünden gelen taşınmaz kayıtlarında 126 adet kayıt bulunmaktadır. Mevcut muhasebe kayıtlarında tapu ile kayıtlarının 46 tanesi eşleşmekte, buna karşın tapuda yer alan 80 kayıt uyuşmamaktadır. Muhasebe kayıtlarında ise tapu idaresine kıyasla 119 farklı kayıt bulunmaktadır.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; eksik ya da hatalı kayıtlar üzerinden gerekli güncellemelerin gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Belirtilen kayıt işlemlerinin yılında tamamlanmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu açısından hatalı bilgi oluşmasına sebebiyet verilmiştir.

BULGU 2: İdare Bina ve Arsalarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

İdarece, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına taşınmaz tahsis edilmiş, ancak bu tahsis işlemleri muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi duran varlıklar hesap grubunda "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde: tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılacağı; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği; taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 252-Binalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 193'üncü maddesine göre; tahsis edilen binalar, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 252-Binalar Hesabına alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilecektir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmek suretiyle idarenin muhasebesine dahil edilecektir.

Aynı Yönetmelik'te, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 251-Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince; diğer kamu idarelerine taşınmaz tahsis edilmesi durumunda, muhasebe birimince taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden ilgisine göre, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252-Binalar Hesabına alacak ve 500-Net Değer Hesabına borç; amortismanına tabi maddi duran varlıklar için ayrılmış amortisman tutarının 500-Net Değer Hesabına Alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen 3 adet taşınmaz (2 adet bina, 1 arsa) için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı, bu taşınmazların kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlara ilişkin yardımcı hesap kodunda izlendiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; en kısa sürede gerekli düzeltmenin yapılacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 252-Binalar Hesabı ve 500-Net Değer Hesabı ile amortismanına tabi maddi duran varlıklar için 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

BULGU 3: Muhasebe Programında Yer Alan Bekleyen Tahakkukların Gerçeği Tam Olarak Yansıtılmaması

İdare tarafında kullanılan muhasebe programında mali tablolara yansımayan bekleyen tahakkuklar yer almakta ve söz konusu kayıtların bazıları idarenin mali rapor ve tablolarını etkilemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'nci maddesine göre bu Yönetmeliğin amacı, il özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin; gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun,

yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir.

İdarenin tahakkuk ve tahsilatları üzerinde yapılan incelemelerde; bekleyen tahakkukta açık bir şekilde bulunan bir kısım kaydın açıldıktan sonra gerçekleşmediği ve muhasebe kayıtlarına yansımadağı; ancak, bu kayıtların ayrıştırma yapılarak bekleyen tahakkuktan terkin edilmediği; bekleyen tahakkukta bulunan ve kayda esas bazı işlemlerin gerçekleştirilerek muhasebe kayıtlarına alındığı, ancak, bunların bekleyen tahakkuklarının kapatılmadığı ve bekleyen tahakkukta bulunan bazı kayıtların idarece gerçekleştirilmesi gereken işlemler (ruhsatsız işyerine ruhsat verilmesi nedeniyle tahsil edilmesi gereken tutarlar vb.) olması nedeniyle bekleyen tahakkuklarda yer aldığı anlaşılmıştır.

31.12.2019 tarihi itibarıyla bekleyen tahakkukta 24.757 adet kayıt bulunmakta olup muhasebe kayıtlarına yansımayan bu kayıtların toplamı 16.478.747,16 TL'dir. Ancak, bekleyen tahakkukta yer alan 24.757 adet kayıttan idarenin mali rapor ve tablolarına yansımaları gerekenlerin tutarı tam olarak tespit edilememiştir.

Bu itibarla, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık ve hesap verilebilirliğin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ve İdarenin gelirlerinin düzgün bir şekilde takip ve tahsil edilebilmesi için bekleyen tahakkuklar üzerinde İdarece detaylı bir çalışma yapılması, ilgili Müdürlükler nezdinde fiili durum ile muhasebe kayıtlarının tam olarak örtüşmesinin sağlanması gerekmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; bekleyen tahakkukların terkin ya da kesinleştirme işlemlerinin giderilmesine başlandığı ifade edilmiştir. Ancak, ilgili muhasebe işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle ilgili hesapların hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 4: Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülüklerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Belediyenin vadesi geçmiş işsizlik sigortası prim borcu 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının niteliğini açıklayan 278'inci maddesinde, bu hesabın, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılacağı, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedileceği düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının işleyişini açıklayan 279'uncu maddesinde ise, vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülüklerin bu hesaba alacak, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı, 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan ilgili kurumlara yapılan ödemelerin bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2019 yılsonu itibariyle 691.830,87 TL vadesi geçmiş işsizlik sigortası prim borcunun bulunduğu ve 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında izlenen söz konusu borcun 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına kaydedilmediği anlaşılmıştır.

İdarenin vadesi geçmiş ertelenmiş vergi ve diğer yükümlülüklerinin 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; vadesi geçmiş ertelenmiş vergi ve diğer yükümlülükler 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına 2020 yılında aktarılmıştır. Ancak, ilgili muhasebe işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı 691.830,87 TL tutarında eksik yer almıştır.

BULGU 5: Bilgisayar Yazılım Alımının Haklar Hesabında İzlenmemesi

İdarece satın alınan bilgisayar yazılımı 260-Haklar Hesabında izlenmesi gerekirken, 630-Giderler Hesabına kayıt edilerek doğrudan giderleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabını düzenleyen "Hesabın Niteliği" başlıklı 186'ncı maddesinde bu hesabın, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın İşleyişi" başlıklı 187'nci maddesinde ise bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümlerine göre, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve İdarenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği yazılım ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilere ilişkin harcamaların 260-Haklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, 2019 yılı içinde satın alınan 68.204,00 TL tutarındaki hastane bilgi yönetim sistemi bilgisayar yazılım alımı 260-Haklar Hesabı yerine 630-Giderler Hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; yazılım alımında yapılan muhasebe kayıt hatasının işlemin giderilerek bundan sonraki süreçte 630 - Giderler Hesabı yerine 260-Haklar hesabının kullanılacağı, bulgudaki tespit ve tavsiyeler dikkate alınarak işlemlerin mevzuata göre yapılması hususunda hassasiyetle hareket edileceği ifade edilmiştir.

2019 yılındaki hatalı uygulama, 260-Haklar Hesabının belirtilen tutar kadar eksik, 630-Giderler Hesabının da fazla görünmesine yol açmıştır.

BULGU 6: Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personel İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

Belediyede doğrudan hizmet alımı yoluyla çalıştırılan işçiler için kıdem tazminatı karşılıkları ayrılmamıştır.

696 sayılı KHK'nın 127'nci maddesi ile 375 sayılı KHK'ya eklenen Geçici 24'üncü maddesi kapsamında belediye hizmetlerinde çalıştırılan işçiler için Belediye şirketi ile yapılan

doğrudan hizmet alımı sözleşmesinin 3.2.1 maddesinde hizmet alımı suretiyle çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının belediye tarafından ödeneceğine ilişkin düzenleme bulunmaktadır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde, ihtiyatlılık ilkesi, muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılacağı, faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayıramayacağı şeklinde açıklanmıştır.

Yönetmelik'in "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde ise ihtiyatlılık ilkesi gereği bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda ayrılan karşılıkların gider olarak muhasebeleştirileceği ve raporlanacağı, koşullu yükümlülüklerden kaynaklanan ve kamu idarelerinden ekonomik bir fayda veya hizmet potansiyeli içeren kaynakların çıkışına neden olabileceği güvenilir bir biçimde tahmin edilen tutarlar için karşılık ayrılacağı ve faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılacağı belirtilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" başlıklı 281'inci maddesinde; bu hesabın, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere kamu muhasebesinin ihtiyatlılık ilkesine göre; idareler muhasebe uygulamalarında muhtemel risk ve olaylara karşı ilgili yönetmeliklerde belirtilen durumlarda karşılık ayırmak durumundadırlar. Bu karşılık ayırma aynı zamanda kamu idaresinin üreteceği mali tabloların doğru ve tam veri üretmek suretiyle idarenin mali durumunu gerçek ölçüde göstermesi bakımından gereklidir.

İdarenin 2019 yılı işlem ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde; İdarede doğrudan hizmet alımı suretiyle çalışan personel için 372 ve 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarına kaydedilmesi gereken karşılıkların hiç ayrılmadığı anlaşılmıştır.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu personelin hizmet sürelerinin sisteme girilmesi neticesinde söz konusu bulguya konu kıdem tazminatı karşılık hesabının muhasebeleştirilmesinin tamamlanacağı ifade edilmiştir.

Hizmet alımı sözleşmesinde düzenlenmiş olmasına rağmen, doğrudan hizmet alımı suretiyle çalışan personel için yılda kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmaması nedeniyle; İdarenin mali tablolarında 372 ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları yönünden eksik bilgi oluşmuştur.

BULGU 7: Yapım İşi Hakedişlerinden Yapılan Geçici Kabul Noksanlarına İlişkin Kesintilerin Muhasebeleştirilmemesi

İdarenin yapım işi hakediş ödemeleri, geçici kabul noksanları için yapılması gereken kesinti kadar eksik yapılmakta ve söz konusu ödemeler bütçe giderleri hesabına bu haliyle yansıtılmakta, ancak, yapılan kesintiler muhasebe kayıtlarına alınmamaktadır.

Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşmeli Yapım İşlerinde Tip Sözleşme'nin "geçici kabul noksanları" başlıklı 30.1. maddesinde, geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmının tutulacağı ve bu tutarın, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödeneceği, fiyat farkı ödenen işlerde bu tutarın, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle kesileceği düzenlenmiştir.

Birim Fiyatlı Yapım İşlerine İlişkin Tip Sözleşme'nin 30.2. maddesinde de, düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınacağı ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubunun iade edilmeyeceği, yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'inin tutulacağı ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarların ödenmeyeceği düzenlenmiştir.

Ayrıca, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nın 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı alt detay kodlarında 330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30'uncu ve 31'inci Maddeleri Gereği Alınan Teminatlar Hesabı yer almakta olup hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin bu hesapta izlenmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan Tip Sözleşmelerdeki düzenleme gereği, düzenlenen her hakedişte, yapılan iş tutarının %3 veya %5 oranı tutulmaktadır. Diğer yandan, yapılması gereken kesintiler kadar teminat mektubu da alınabilmektedir. Burada, esas olan yapılan işin tam karşılığının bütçe gideri olarak muhasebeleştirilmesi, ödemenin kesinti yapılmış şekilde gerçekleştirilmesi ve tutulan kısmın yine bir ödeme/borç yükümlülüğü içermesi nedeniyle

muhasebeleştirilmesidir. Bu durumda, geçici kabul noksanları için yapılan kesintilerin İdarenin mali tablolarında gözükmesi gerektiği açıktır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 ve 258'inci maddelerine göre, teminat olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, yapım işi sözleşmelerinin niteliğine göre %3 veya %5 oranında yapılan geçici kabul noksanları kesintisinin muhasebeleştirilmesi ve 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerektiği açıktır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; hakediş ödemeleri yapılırken söz konusu kesintilerin hakedişten yapıldığı ve hakediş tutarının yapılan kesintiler kadar noksan hesaplanarak bütçe giderinin azaltıldığı, ancak, yapılan kesintiler için muhasebe kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdare uygulamasında belirtildiği şekilde yapılan ve muhasebe kayıtlarına alınmayan geçici kabul noksanları kesintilerine ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 4: Muhasebe Kayıtlarına Alınmayan Geçici Kabul Noksanları Kesintileri Tablosu

İşin Adı	Sözleşme Bedeli	Yapılan %5'lik Kesinti Tutarı
2017, 2018, 2019 yılları Beşiktaş İlçesi Genelinde Devlet Okullarının ve 5393 sayılı Kanun'da Belirtilen Binaların Bakım Onarım ve Yapım İşleri	7.760.248,34 TL + KDV	387.641,97 TL
2017, 2018, 2019 yılları Beşiktaş İlçesi Muhtelif Kamu Binaları, Belediye Hizmet Yapıları ve Kamusal Alanlarda Bakım Onarım ve Yapım İşleri	8.835.382,02 TL + KDV	371.496,77 TL
Beşiktaş İlçesi A Grubu Mahallelerde Asfalt Kaplama Yapılması, Cadde ve Sokak Düzenleme İşleri	41.792.725,60 TL + KDV	2.479.256,33 TL
Beşiktaş İlçesi Muhtelif Parkların ve Okul Bahçelerinin 2017, 2018, 2019 yılları Revizyonu İşleri	29.761.000,00 TL + KDV	705.723,77 TL
		3.944.118,84 TL

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında, bulgu konusuna ilişkin olarak bundan sonra mevzuat doğrultusunda düzenli bir işleyiş sağlanacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak, teminat niteliğindeki geçici kabul noksanları kesintileri kamu idaresinin bilançosunda yer almadığından, yılsonu itibarıyla, mali tablolarda idarenin tüm kaynakları gösterilmemiştir. Diğer yandan, ödemelerin kesinti yapılmış haliyle Bütçe Giderleri Hesabına yansıtılması ve kesintilerin yılında muhasebeleştirilmemesi; 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ile beraber 830-Bütçe Giderleri Hesabı, 835-Gider Yansıtma Hesabı ve 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 3.944.118,84 TL eksik bilgi oluşmasına neden olmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kesin Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması

İdare, ilgililere iade edilmediği için bankasına iadesi gereken kesin teminat mektuplarının bazılarını iade etmemiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kesin Teminat ve Ek Kesin Teminatların Geri Verilmesi" başlıklı 13'üncü ve 14'üncü maddesine göre mahsup işlemlerinin, yüklenicinin bu işten dolayı idareye ve Sosyal Sigortalar Kurumuna olan borçları ile ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan kanunî vergi kesintilerinin yapım işlerinde kesin kabul tarihine, diğer işlerde kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar ödenmemesi hallerinde yapılması gerekmektedir. Mahsup işlemlerinin yapılmasına gerek bulunmayan hallerde, yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise kabul tarihi veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde idarenin uyarısına rağmen talep edilemeyen kesin teminat mektuplarının bankasına iade edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 31.12.2019 tarihi itibarıyla, 59.645.716,29 TL'lik teminat mektubunun muhasebe kayıtlarında yer aldığı ancak bu teminat mektuplarından birçoğunun eski tarihli olduğu ve süresinin bittiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda teminat süresi dolan teminat mektuplarının tutarı 46.819.053,46 TL'dir. Söz konusu teminat mektuplarına ilişkin idarece ilgililere yazılı uyarı yapılması ardından yukarıda ortaya konulan mevzuat hükümlerine göre iki yıl içerisinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmeyen ve bu kapsamda iadesi sağlanamayan kesin teminat mektuplarının bankasına iade edilmesi gerekmektedir. 31.12.2017 tarihi ve öncesine ait teminat mektuplarının tutarı 16.433.983,76 TL'dir. Bu itibarla, ilgililere iade edilmediği için bankasına iadesi gereken kesin teminat mektuplarının iade edilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; teminat mektuplarının iadesi konusunda çalışmaların başlatıldığı ve bir kısım iade işleminin tamamlandığı, diğerleri ile ilgili çalışmaların devam etmekte olduğu ve en kısa sürede tamamlanacağı, bulgu konusunda gerekli hassasiyet gösterileceği ifade edilmiştir.

Netice olarak, belirtilen teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarından çıkarılmaması 910-Alınan Teminat Mektupları Hesabı ve 911-Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabının 16.433.983,76 TL fazla görünmesine neden olmuştur.

BULGU 2: İdarece Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına Kaydedilmeden Doğrudan Giderleştirilmesi

İdare tarafından kiralanan taşınmazın 3 aylık kira bedeli, sözleşmesi gereği peşin ödenmiş ve ödenen tutarın tamamı ödeme tarihi itibariyle 630-Giderler Hesabına kaydedilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 144'üncü maddesinde, 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabının içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik'in 146'ncı maddesine göre, peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanlar 630-Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç; ödenen tutarın tamamı 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak; ayrıca Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında kayıtlı tutarlar ilgili oldukları ay sonlarında gider olarak tahakkuk ettirilmesi amacıyla bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde, idarece kiralanan taşınmazın 3 aylık kira bedellerinin, sözleşmesi gereği peşin ödendiği, ödenen tutarın tamamının ödeme tarihi itibariyle 630-Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; gerekli düzeltmelerin sağlanacağı ve kira sözleşmelerinin devam etmesi ve peşin ödenmesi halinde ilgili hesap kodlarında izleneceği ifade edilmiştir.

İdare tarafından kiralanan taşınmazın peşin ödenen 3'er aylık kira bedelinin tamamının 630-Giderler Hesabına kaydedilmesi nedeniyle, 2019 yılı içerisinde 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında 621.579,86 TL eksik bilgi yer almasına neden olunmuştur.

BULGU 3: Yurt ve Kreşlerde Katma Değer Vergisi Hesaplarının Kullanılmaması

Katma değer vergisinin konusunu oluşturan ve Belediye için indirim hakkı doğuran faaliyetler ile mal ve hizmet satışı nedeniyle katma değer vergisi hesaplanması gereken faaliyetler için katma değer vergisi hesapları kullanılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; "191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının Niteliği" başlıklı 153'üncü maddesinde bu hesabın, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı, mahalli idarelerin, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yapacakları, bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisinin indirim konusu yapılmayacağı ve bu tutarların ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in "391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının Niteliği" başlıklı 293'üncü maddesinde ise bu hesabın, teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi tutarları ile bu tutarlardan mahsup edilen ve ödenen tutarların izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

İdarenin özel gelir ve gideri olan otopark, kreş, yurt vb. bütçe içi işletme faaliyetleri bulunmaktadır. Bu işletmeler için yapılan her harcama gelir elde etmek amacı ile yapılmaktadır. Bu işletmeler Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği uyarınca münhasıran ilgili kurum ve kuruluş mensuplarına hitap etmemeleri sebebiyle istisna kapsamına girmemektedir. Dolayısıyla bu işletmeler bünyesinde yapılan işlemler KDV mükellefiyeti doğurmaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; bütçe içi işletmeler şeklinde hizmet vermesi gereken söz konusu işletmelerin, otopark işletmesi dışında, bütçe içi işletme şeklinde kullanılmadıkları ve işletmelerin elde ettikleri gelirlerin ve işletmeler için yapılan giderlerin İdarenin muhasebe sistemi içerisinde muhasebeleştirildikleri görülmüştür. Ayrıca söz konusu işletme faaliyetleri için kurumlar vergisi de tesis edilmemiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında, yurt ve kreşler için belediye nezdinde yapılan harcamaların kontrol edilerek gerekli düzeltmelerin tamamlanacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak; Belediye hesaplarında KDV hesaplarının kullanılmaması; belediyenin mal ve hizmet satın alınması nedeniyle satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisini indirim konusu yapamamasına, mal ve hizmetin satılması sırasında alıcılar tarafından ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından hesaplanan katma değer vergisine konu olan işlemler için KDV hesaplamamasına, dolayısıyla 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi ve 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesaplarının mali tablolarda görünmemesine neden olmaktadır.

BULGU 4: Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması

İdare tarafından kiraya verilen iş yerlerinin çevre temizlik vergisi tahakkuku ve tahsilatı yapılmamıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında belediye sınırları içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, üçüncü fıkrasında verginin mükellefinin binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanımı ile başladığı belirtilmektedir.

Mezkûr maddenin sekizinci fıkrasında ise, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı; tahakkuk eden verginin, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edileceği; iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu verginin, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuata göre konutların çevre temizlik vergileri su tüketim miktarlarına göre belirlenmekte ve su faturaları ile birlikte tahsil edilmektedir. Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisi tahsilatı ise, 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince yapılmaktadır. İşyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi ise mevzuatla belirlenen tarifeye göre ilgili ilçe belediyelerince tahsil edilmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; Belediye tarafından kiraya verilen 12 taşınmazdan yalnızca 5 taşınmaz için tahakkuk işlemi yapıldığı, kalan 7 taşınmaz için ise böyle

bir tahakkuk işleminin yapılmadığı, dolayısıyla söz konusu verginin tahsil edilmediği tespit edilmiştir. İdarece kiraya verilen yerler kapsamında dahi olsa, iş yeri niteliğinde olan işletmelerden mevzuat hükümlerine göre çevre temizlik vergisi tahsil edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; ÇTV beyannamesi olmayan kiraya verilen işyerine İdarece tahakkuk işlemlerinin yapılacağı, bundan sonraki süreçte de gerekli dikkat ve özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

İdarenin gelir kaybına uğramaması, gelirlerini zamanında tahsil edebilmesi ve kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanabilmesi amacıyla ilçe genelindeki iş yerlerinin periyodik olarak kontrol edilmesi, çevre temizlik vergisi mükellefiyeti gerektiren konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların tespitinin ve buna bağlı olarak çevre temizlik vergisi kayıt ve tahakkuk işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Bazı İş Yerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi

İdarenin yetki ve sorumluk alanı içindeki bazı iş yerleri için çevre temizlik vergisi tahakkuk ettirilmemektedir.

Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı Mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, iş yerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin maddede belirtilen tarifeye göre alınacağı ve büyükşehirlerde %25 artırımlı uygulanacağı, bu verginin belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı, tahakkuk eden bu verginin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği, bu maddede yer alan tutarların her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılacağı ve bu tutarların belirlenmesinde, vergi tutarlarının yüzde beşini aşmayan kesirlerin dikkate alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi kapsamında, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığından alınan mükellef verilerinden yola çıkarak yerinde yapılan inceleme neticesinde, belediye sınırları içerisinde 23.432 adet işyerinin bulunduğu ancak bu işyerlerinden sadece 17.592 adedinin çevre ve temizlik vergisi mükellefi olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda İdarenin önemli düzeyde gelir kaybına uğradığı açıktır.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; kayıp kaçak tespitlerini yaparak ÇTV tahsilatının artırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Netice olarak; İdarenin çevre ve temizlik vergisi mükellefi iş yerlerinin tespiti ve söz konusu verginin alınması için gerekli olan çalışmaları yapması gerekmektedir.

BULGU 6: Memur ve Sözleşmeli Personelin Ödeme Gününden Önce Ödenen Ücretlerinde Personel Avansları Hesabının Kullanılmaması

Belediyede çalışan personelin bayram nedeniyle ödeme gününden önce ödenmesi kararlaştırılan ücretlerinin ödemelerinde 161-Personel Avansları Hesabı kullanılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 127'nci maddesinde; 161-Personel Avansları Hesabının mevzuatı uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlemesi için kullanılacağı düzenlenmiştir. 128'inci maddesinde ise çeşitli nedenlerle ödeme gününden önce ödenmesi kararlaştırılan maaş ve ücret ödemelerinin personel avansları hesabına borç kaydedilerek izleneceği, ödeme günü geldiğinde ise bu hesaptan çıkarılarak bütçe giderleri hesabına aktarılacağı düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in 129'uncu maddesinde ise yılı bütçesinden karşılanmak üzere ödeme gününden önce yapılan maaş ve ücret ödemelerinin 161-Personel Avansları Hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personelin bayram nedeniyle ödeme gününden önce ödenmesi kararlaştırılan ücretlerinin ödemelerinde 161-Personel Avansları Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında, söz konusu hususa ilişkin gerekli düzenlemelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak; memur ve sözleşmeli personel ücretlerinin ödeme gününden önce ödenmesi halinde 161-Personel Avansları Hesabının kullanılması gerekmektedir.

BULGU 7: Beşiktaş Belediye Başkanlığı Araç Kiralama Hizmet İşinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması

İdare tarafından ihalesi yapılan 01.10.2019 tarihi ile 31.12.2019 tarihini kapsayan 2019/435546 ihale kayıt numaralı “Beşiktaş Belediye Başkanlığı Araç Kiralama Hizmet İşİ”nde pazarlık usulü ile ihale yapılmış ve sahte kefalet senedi bulunması sebebiyle söz konusu olan ihale fesih işlemleri gecikmeli gerçekleştirilmiştir.

a) Pazarlık usulü ile ihale yapılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 5’inci maddesinde; açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleri olduğu hüküm altına alınmış, diğer ihale usullerinin Kanun’da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, 4734 sayılı Kanun’a göre yapılan hizmet alımı ihalelerinde anılan Kanun’da belirtilen özel haller dışında açık ihale usulünün kullanılması gerekmektedir.

İdare tarafından 12.09.2019 tarihinde ihalesi yapılan 2019/435546 ihale kayıt numaralı Beşiktaş Belediye Başkanlığı Araç Kiralama Hizmet İşinde 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesini birinci fıkrasının (b) bendinde yer verilen; “*Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması*” hükmüne istinaden pazarlık usulü ile işin süresi 3 ay olacak şekilde ihalesi gerçekleştirilmiştir.

4734 sayılı Kanun’da belirtildiği üzere bir ihale usulü olarak pazarlık usulünün kullanılabilmesi için Kanun’da zikredilen özel durumların oluşması gerekmektedir. İdare tarafından ihale edilen iş 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer verilen özel hali sağlamamaktadır. Çünkü mevzuatta öngörülen doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya İdare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması gibi bir durum söz konusu değildir. Araç kiralama ihalesi, idare tarafından süreklilik arz eden bir iş niteliğinde olup düzenli olarak ihale edilmekte ve bir önceki ihalenin bitiş tarihi göz önünde bulundurularak 4734 sayılı Kanun çerçevesinde açık ihale usulü ile ihale edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle; açık ihale yöntemiyle yapılan ihalenin iptal edilmesinden dolayı 21/b kapsamında pazarlık usulü ile ihalenin yapıldığı

ifade edilmiş ise de; söz konusu ihale Kamu İhale Kurumu tarafından iptal edilmemiş, İdarenin planlama yaparken hatalı davranmasından dolayı (taahhüt sayıları, türleri vb.) iptal edilmiştir. 4734 sayılı Kanun gereği idare tarafından gerekli planlamanın sağlıklı bir şekilde yapılması, ihale iş ve işlemlerinin bu şekilde yürütülmesi gerekmektedir. İdarece hatalı planlama yapılmasından dolayı açık ihalenin iptal edilerek 21/b kapsamında pazarlık usulü ile ihale yapılması mümkün değildir.

Sonuç olarak, söz konusu işin yanlış ihale usulü seçilerek gerçekleştirildiği ve 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan saydamlık, rekabet, eşit muamele, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması gibi temel ilkelere uygun bulunmadığı anlaşılmıştır.

b) Sahte kefalet senedi bulunması sebebiyle söz konusu olan ihale fesih işlemlerinin gecikmeli gerçekleştirilmesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yasak fiil veya davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, "*Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.*" yasak fiili ve davranışlar arasında sayılmıştır. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Yasak fiil ve davranışlar" başlıklı 25'inci maddesinde de benzer düzenleme yer almaktadır.

4735 sayılı Kanun'un "İdarenin sözleşmeyi feshetmesi" başlıklı 20'nci maddesinde;

"Aşağıda belirtilen hallerde idare sözleşmeyi fesheder:

...

b) Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 25 inci maddede sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi,

Hallerinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir."

Kanun'un "Sözleşmeden önceki yasak fiil veya davranışlar nedeniyle fesih" başlıklı 21'inci maddesinde;

“Yüklenicinin, ihale sürecinde Kamu İhale Kanununa göre yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu sözleşme yapıldıktan sonra tespit edilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

Ancak, taahhüdün en az % 80'inin tamamlanmış olması ve taahhüdün tamamlattırılmasında kamu yararı bulunması kaydıyla;

a) İvediliği nedeniyle taahhüdün kalan kısmının yeniden ihale edilmesi için yeterli sürenin bulunmaması,

b) Taahhüdün başka bir yükleniciye yaptırılmasının mümkün olmaması,

c) Yüklenicinin yasak fiil veya davranışının taahhüdünü tamamlamasını engelleyecek nitelikte olmaması,

Hallerinde, idare sözleşmeyi feshetmeksizin yükleniciden taahhüdünü tamamlamasını isteyebilir ve bu takdirde yüklenici taahhüdünü tamamlamak zorundadır. Ancak bu durumda, yüklenici hakkında 26 ncı madde hükmüne göre işlem yapılır ve yükleniciden kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı kadar ceza tahsil edilir. Bu ceza hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de tahsil edilebilir.” hükümleri yer almaktadır.

01.10.2019 tarihi ile 31.12.2019 tarihleri arasında kapsayan “Beşiktaş Belediye Başkanlığı Araç Kiralama Hizmet İş” 12.09.2019 tarihinde ihale edilmiştir. 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesini birinci fıkrasının (b) kapsamında ihale edilen araç kiralama işine 3 istekli davet edilmiş, 2 istekli tarafından teklif verilmiş ve son teklifler alındıktan sonra 12.980.910 TL (KDV hariç) bedel üzerinden 20.09.2019 tarihinde ... Şti. ile sözleşme imzalanmıştır.

Yüklenici tarafından teminat olarak verilen kefalet senedinin sahte olduğu iddiasına ilişkin olarak 01.11.2019 tarihinde İstanbul Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından bilgi istenmiş, söz konusu yazı 11.11.2019 tarihinde evrak kayıta girmiştir. Ayrıca, 22.10.2019 tarihinde Türkiye Sigorta Birliği’nin internet sitesinde; “*Chubb European Group LTD. hakkında önemli bilgi: Chubb European Group Sigorta Brokerlik Ltd. ve Chubb European Group Ltd. adını kullanarak, kefalet senedi teklifi ile ruhsatsız sigortacılık faaliyetinde bulunduğu tespit edilen Adı geçen şirketin Chubb European Group ile bir bağlantısı bulunmamaktadır. Kamuoyuna arz ederiz.*” duyurusu yapılmıştır.

12.11.2019 tarihinde Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğüne savcılık soruşturmasının başlamasından dolayı, soruşturmada kefalet senedinin sahte olduğuna dair iddiaların olduğu belirtildiğinden kefalet senedi tutarı olan 800.000 TL'nin firmanın doğmuş veya doğacak hakedişinden kesilerek kesin teminat hesabına aktarılması ve mezkûr ihale kapsamında şoför personel maaşlarının ödendikten sonra doğmuş veya doğacak hakedişlerindeki kalan tutarın emanet hesabına alınmasının gereğini istemiştir.

15.11.2019 tarihinde İstanbul Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından istenen belge asılları gönderilmiş olup 18.11.2019 tarihinde Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından Hukuk İşleri Müdürlüğüne sürecin takip edilmesi ve yapılacak olan yasal işlemlerle ilgili bilgi verilmesini istenmiştir.

20.11.2019 tarihinde söz konusu ihaleye ilişkin inceleme komisyonu oluşturulmuş, 21.11.2019 tarihinde kefalet senedinin sahte olduğu yönünde karar açıklamıştır. 22.11.2019 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuş, ihalelere katılmaktan yasaklama kararı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yazılmıştır.

27.11.2019 tarihinde sunulan kefalet senedinin İdarece kurulan komisyon değerlendirmesi sonucu 4735 sayılı Kanun'un 25'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirildiği, aynı Kanun'un 20'nci maddesi kapsamında sözleşmenin fesih edileceği yüklenici firmaya bildirilmiştir. 03.12.2019 tarihinde ise sözleşme 4735 sayılı Kanun'un 20'nci maddesine göre idarece tek taraflı fesih edilmiştir.

İşe ilişkin 15.11.2019 tarihinde 1 no.lu hakediş 3.198.852,22 TL olarak faturalandırılmış; ayrıca söz konusu hakedişte 778.854,60 TL mevzuat hükümleri gereği kesin teminat olarak kesilerek gelir kaydedilmiştir.

-Bu tutarın 451.084,94 TL'si 18.11.2019 tarihinde ve 2.647,68 TL'si 19.11.2019 tarihinde doğrudan şoförlerin hesabına yatırılmıştır.

-20.11.2019 tarihinde 1.200.000 TL, 25.11.2019 tarihinde 750.000 TL, 27.11.2019 tarihinde 490.000 TL, 27.11.2019 tarihinde ise 305.119,60 TL ... Şti.'ye ödenmiştir.

İşe ilişkin 05.12.2019 tarihinde 2 no.lu hakediş 4.452.465,08 TL olarak faturalandırılmış;

-Bu tutarın 228.989,93 TL'si 05.12.2019 tarihinde 13250 yevmiye numarası ile, 229.962,85 TL'si 13249 yevmiye numarası ile, 3.593.512,30 TL'si 13251 yevmiye numarası ile ... Şti.'ye ödenmiştir.

- 13.12.2019 tarihinde de 2'nolu hakedişten kalan 400.000 TL firmaya ödenmiştir.

İşe ilişkin son hakediş 16.12.2019 tarihinde 560.125,76 TL olarak ödeme emrine bağlanmıştır.

Bu tutar da 16.12.2019 tarihinde 560.125,76 TL olarak ... Şti.'ye ödenmiştir.

Toplamda ... Şti.'ye ödene tutar 8.211.443,06 TL'dir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımlarının kesintiye uğratılmadan temini" başlıklı 20'nci maddesinde;

"4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (b) bendinde ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabileceği düzenlenmiştir. Böylece ihale ile ilgili ilan süresi ve ihale sürecinin belirli bir zaman alacağı da dikkate alınarak ertesi yılda gerçekleştirilecek bu tür mal ve hizmet alımı ihalelerine mali yıl sona ermeden çıkılabilmemesine imkan tanınmıştır. Ancak yılın sonunda ya da ertesi yılın başında çıkılan ihalelerde önceden öngörülemeyen nedenlerle ihale sürecinin uzadığı durumlarda süreklilik arz eden bu alımların kesintiye uğratılmamasını teminen, ihale sonuçlandırılıncaya kadar geçecek süre içindeki ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b) bendindeki "idare tarafından önceden öngörülemeyen olaylar" kapsamında değerlendirilerek, anılan madde hükmü ve 62 nci maddenin (ı) bendinde yer alan esaslar da dikkate alınarak aynı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ya da 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar olanların bu maddelere göre temin edilebilmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır." düzenlemesi yapılmıştır.

Ayrıca 4734 sayılı Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'nci maddesinin birinci fıkrasında; *"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."* hükmü tesis edilmiştir.

Yukarıda detaylı bir şekilde ortaya konulan mevzuat hükümleri doğrultusunda; İdarenin hak ve menfaatlerini korumak üzere, kefalet senedinin sahte olduğu şüphesinin ortaya

çıkmasından itibaren idarenin hızlı bir şekilde gerekçe raporu hazırlayarak açık ihale yapana kadar geçen süre için 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendi kapsamında pazarlık ihalesi yapılması çalışmalarını başlatması gerekmektedir. İdare tarafından kefalet senedinin sahteliğine ilişkin kanaate varıldığı anda da işin süreklilik arz eden bir iş olması hasebiyle ve hizmetlerin aksamamasını teminen ivedi bir şekilde ihale fesih işlemleri gerçekleştirilmeli, yeni bir pazarlık ihalesi için geçecek zamana kadar ise 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ya da 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar pazarlık ile veya doğrudan temin yöntemi ile alım gerçekleştirilmeliydi. Ancak idare tarafından yürütülen süreç yukarıda da özetlendiği üzere bu şekilde yürütülmemiş sözleşmenin feshi gecikmeli bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu hizmet alımının 4734 sayılı Kanun'un 22'inci maddenin (d) bendi kapsamında hazırlanabilmesi için minimum 43 doğrudan temin dosyasının hazırlanmasının gerektiği ve bu hazırlığın mevcut personel durumu ile yetiştirilemeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuat hükümleri gereği söz konusu ihalenin derhal feshedilmesi gerektiğinden, İdari işlemlerin bulguda belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Belediye Şirketinden Yapılan Hizmet Alımlarına İlişkin Ödemelerde Vadesi Geçmiş Borcu Bulunduğu Halde Ödeme Yapılması

Belediyenin personel çalıştırmasına dayalı doğrudan hizmet alımı yaptığı belediye şirketine yapılan hakediş ödemelerinde şirketin vadesi geçmiş borcu bulunduğu halde söz konusu borç kesilmeksizin ödeme yapılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler İle İşlem Yapanların Sorumlulukları" başlıklı 22/A maddesine dayanılarak çıkarılan ve 23.12.2017 tarihli ve 30279 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (1) sıra no.lu Tahsilat Genel Tebliği'nde değişiklikler yapan (9) sıra no.lu Tahsilat Genel Tebliğ'in Birinci Kısım, İkinci Bölümünün "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" başlıklı bölümünün 2'nci maddesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle 2.000,- liranın üzerinde yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin Bakanlığa bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirilmiştir.

Ayrıca Tebliğ'in aynı bölümün 5.2'nci maddesinde, 4734 sayılı Kanun kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemeler sırasında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılması gerektiği ve belediyeler ile bunların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerin 4734 sayılı Kanun kapsamında olduğu belirtilerek; gerek 4734 sayılı Kanun kapsamında (istisnalar dahil) gerekse bu Kanun dışında yapacakları her türlü mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için yapacakları ödemeler sırasında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi arayacakları düzenlenmiştir.

Buna göre, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme/işlemleri yapan kurum ve kuruluşlara, borçlunun bağlı bulunduğu takibe salahi yetli tahsil dairesince idari para cezası tatbik edilmesi ve bu madde hükmüne göre verilen idari para cezasının, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde, Belediyenin personel çalıştırmasına dayalı doğrudan hizmet alımı yaptığı belediye şirketine yapılan hakediş ödemelerinde şirketin vadesi geçmiş borcu bulunduğu halde ödeme yapıldığı görülmüştür.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; maaşların ödenebilmesi adına yapılan uygulamanın, bundan sonraki süreçte bulguda bahsedildiği şekilde düzenlenmesi için çalışma başlatılacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak, amme alacaklarının tahsilinin takibi konusunda gerekli özenin gösterilmesi uygun olacaktır.

BULGU 9: Belediye Şirketinden Gördürülen Doğrudan Hizmet Alımları Kapsamında Çalıştırılan İşçilerin Asgari Ücretin Yüzdelik Fazlası ile Ücretlerini Almaya Devam Etmesi ve Bu Şekilde Belirlenen Ücretler Üzerinden Şirkete Ödeme Yapılması

İdarenin personel çalıştırmasına dayalı hizmetlerinin yürütümü için Beşiktaş Belediyesi ile Beşiktaş Belediyesi Personel Hizmetleri AŞ arasında imzalanan Doğrudan Hizmet Alım Sözleşmesi'nde, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 24'üncü maddesi ve bu madde uyarınca çıkarılan toplu iş sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak, işçilerin bireysel iş sözleşmesindeki günlük ve aylık ücretlerinin asgari ücret ve yüzdelik fazlalarına göre belirleneceği düzenlenmiştir.

Ayrıca, Beşiktaş Belediyesi Personel Hizmetleri AŞ ile DİSK/Genel İş Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası arasında ayrı bir Toplu İş Sözleşmesi yapılarak bu Toplu İş Sözleşmesine, koruyucu gıda yardımı ve temizlik yardımı yapılmasına izin veren hükümler konulmuş ve ulusal dini ve genel tatil günleri arasına 8 Mart Dünya Kadınlar Günü de eklenmiştir.

20.11.2017 tarihli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 126'ncı maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek madde 20'nin ilk fıkrasında, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebileceği düzenlenmiştir.

20.11.2017 tarihli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 127'nci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici 24'üncü maddesinde ise; şirketlerde işçi statüsüne geçirilenlerden, geçiş işlemi yapılırken mevcut işyerinin girdiği işkolunda kurulu işyerinden bildirilenlerin ücreti ile diğer mali ve sosyal haklarının, bu madde kapsamındaki şirketlerde geçişten önce alt işveren işçilerini kapsayan, Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve süresi en son sona erecek toplu iş sözleşmesinin bitimine kadar bu toplu iş sözleşmesinin uygulanması suretiyle oluşan ücret ile diğer mali ve sosyal haklardan fazla olamayacağı, şirketlerde işçi statüsüne geçirilenlerden; geçişten önce toplu iş sözleşmesi bulunmadığından işçi statüsüne geçirildiği tarihte yürürlükte olan bireysel iş sözleşmesi hükümlerinin geçerli olduğu işçiler ile geçiş işleminden önce yapılan ve geçişten sonra yararlanmaya devam ettiği toplu iş sözleşmesi bulunmakla birlikte bu madde kapsamındaki şirketlerde alt işveren işçilerini kapsayan, Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve süresi en son sona erecek toplu iş sözleşmesinin bitiminden önce toplu iş sözleşmesi sona eren işçilerin ücreti ile diğer mali ve sosyal hakları, bu madde kapsamındaki şirketlerde geçişten önce alt işveren işçilerini kapsayan, Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve süresi en son sona erecek toplu iş sözleşmesine göre belirleneceği düzenlenmiştir.

Bu madde uyarınca mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçirilen çalışanların ücret ile diğer mali ve sosyal haklarına ilişkin şartları Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlanan ve

süresi en son sona erecek olan toplu iş sözleşmesi, (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 24. Maddesi Uyarınca İdarelerce İşçi Statüsüne Geçirilen İşçilerinin Ücret ile Diğer Mali ve Sosyal Haklarının Belirlenmesinde Esas Alınacak Toplu İş Sözleşmesi) hükümleri esas alınmak suretiyle belirlenmiş ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğüne ilan edilmiştir.

Söz konusu toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre, 696 sayılı KHK kapsamında mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçirilen çalışanların 01.01.2018 tarihinde almakta oldukları günlük çıplak ücretlerine aynı tarihten itibaren %4 oranında zam yapılmıştır. 01.07.2018-31.12.2018 tarihleri arası için işçilerin 30.06.2018 tarihinde almakta oldukları günlük çıplak ücretlerine 01.07.2018 tarihinden itibaren %4 oranında, 01.01.2019 tarihinde almakta oldukları çıplak ücretlerine %4, 30.06.2019 tarihinde almakta oldukları günlük çıplak ücretlerine 01.07.2019 tarihinden itibaren %4 oranında zam kararlaştırılmıştır. Buna göre, mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçirilen çalışanların ücret ile diğer mali ve sosyal hakları 30.06.2020 tarihine kadar bu hükümler çerçevesinde belirlenmiştir.

Buna göre, Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlanan hükümlerde işçilerin 01.01.2018 tarihindeki ücretlerinin esas olduğu anlaşıldığından işçi ücretlerinin asgari ücretle olan yüzdellik ilişkisi sona erdirilmiş ve ücret ile diğer mali ve sosyal hakları 30.06.2020 tarihine kadar bu hükümler çerçevesinde belirlenmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Beşiktaş Belediyesi ile Beşiktaş Belediyesi Personel Hizmetleri AŞ arasında imzalanan Doğrudan Hizmet Alım Sözleşmesi'nin 4.6.2'nci maddesinde işçilerin bireysel iş sözleşmesindeki günlük ve aylık ücretlerinin asgari ücret ve yüzdellik fazlalarına göre belirlendiği, 31.03.2018 tarihi itibarıyla tabi buldukları hizmet alım sözleşmesinde asgari ücretin yüzdellik fazlasına göre belirlenmiş olan ücretler ve ikramiye ve harçlık adı altındaki tüm ödemelerin aynı esas ve oranda 30.06.2020 tarihine kadar devam edeceği düzenlendiği ve bu şekilde belediye şirketine işçi olarak geçenlerin asgari ücretin yüzdellik fazlası ile ücretini almaya devam ettiği ve asgari ücret ile bağının kesilmediği anlaşılmıştır.

Diğer yandan, Beşiktaş Belediyesi Personel Hizmetleri AŞ ile DİSK/Genel İş Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası arasında ayrı bir Toplu İş Sözleşmesi de yapılarak, bu Toplu İş Sözleşmesine koruyucu gıda yardımı ve temizlik yardımı yapılmasına izin veren hükümler konulduğu ve ayrıca ulusal dini ve genel tatil günleri arasına 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün eklendiği ve bu günde kadın işçilerin çalıştırılmadığı anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen uygulama ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 24'üncü maddesi ve bu madde uyarınca çıkarılan toplu iş sözleşmesi hükümlerine aykırı işlem tesis edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; 696 sayılı KHK kapsamında bulunan personelin Belediye İştiraki olan şirkete girişleri yapılırken 4857 sayılı İş Kanunu'nun 8'inci maddesi hükmü gereği her bir personele "Bireysel İş Sözleşmesi" imzalatıldığı, geçiş işlemleri sonrasında 01.04.2018 tarihi itibariyle personele imzalatılan bireysel iş sözleşmelerinin ücret başlıklı maddesine bu tarih itibariyle aksi belirtilmediğinden (Yüksek Hakem Kurulu Kararları 13.04.2018 tarihinde yayımlandı) geçiş öncesi ihale döneminde bulunan bireysel iş sözleşmelerindeki asgari ücretin yüzde fazlası usulüne göre belirlenen oranların yazıldığı,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nün 02.05.2018 tarih ve E.34089 sayılı görüşünden bahisle işçilerin mevcut haklarıyla sürekli işçi kadrosuna geçirilmiş olmaları ve toplu iş sözleşmesinde iş sözleşmelerine aykırı hükümlerin bulunması halinde iş sözleşmesinin işçi yararına olan hükümlerinin geçerli olması gerektiği,

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 07.09.2018 tarih ve E.62641 sayılı Yetki Belgesi (Ek 3) ile yetkilendirilen GENEL-İŞ Sendikası'nın, belediye ile yapmış olduğu toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonuçlandırılarak 12.03.2019 tarihinde imza altına alındığı ve toplu iş sözleşmesinin 37'nci maddesine göre işçilerin bireysel iş sözleşmelerindeki günlük ve aylık ücretlerinin asgari ücret ve yüzdelik fazlalarına göre belirleneceği ve 31.03.2018 tarihi itibariyle tabi buldukları hizmet alım sözleşmesinde asgari ücret ve yüzdelik fazlasına göre belirlenmiş olan ücretlerin aynı esas ve oranlarda devam edeceği, şu kadar ki işçilerin mevcut iş sözleşmesinin hiçbir surette işçi aleyhine değiştirilemeyeceği, işçi lehine durumların saklı olduğu, bu madde gereği Beşiktaş Belediyesi'nin Personel Hizmetleri AŞ'ye yazılan Toplu İş Sözleşmesi hükümlerinin 01.01.2019 tarihinden geçerli olacak şekilde uygulanmasına dair yazıya istinaden personele asgari ücret farkı ödemesi yapıldığı,

Diğer taraftan, 17.01.2020 tarihli Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesinin; davacı personelin asgari ücretin yüzde usulüne göre maaşın ödenmesine dair iş mahkemesi kararına itiraz eden davalı Sağlık Bakanlığının istinaf başvurusunun esas yönünden reddine karar verdiği ifade edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında personelin Belediye İştiraki olan şirkete girişleri yapılırken her bir personele "Bireysel İş Sözleşmesi" imzalatıldığı, bireysel iş sözleşmelerinin ücret başlıklı maddesine bu tarih itibarıyla aksi belirtilmediğinden (Yüksek Hakem Kurulu Kararları 13/04/2018 tarihinde yayımlandı) geçiş öncesi ihale döneminde bulunan bireysel iş sözleşmelerindeki asgari ücretin yüzde fazlası usulüne göre belirlenen oranların yazıldığı ifade edilmiş ise de 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 24'üncü maddesi gereğince mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçirilen çalışanların ücret ile diğer mali ve sosyal haklarına ilişkin şartları Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlanan ve süresi en son sona erecek olan toplu iş sözleşmesi hükümleri esas alınmak suretiyle belirlenmesi gerektiğinden daha önce imzalanmış bireysel iş sözleşmelerinin ilgili maddesinin Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlanan toplu iş sözleşmesine aykırı hükümlerinin uygulanmaması gerektiği düşünülmektedir.

İdare tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 02.05.2018 tarih ve E.34089 sayılı görüşünden bahisle işçilerin mevcut haklarıyla sürekli işçi kadrosuna geçirilmiş olmaları ve toplu iş sözleşmesinde iş sözleşmelerine aykırı hükümlerin bulunması halinde iş sözleşmesinin işçi yararına olan hükümlerinin geçerli olması gerektiği belirtilmiş ise de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 16.12.2019 tarihli görüşünde, hizmet alımı sözleşmesi kapsamında çalıştırılmakta olan personellerin, 696 sayılı KHK düzenlemesinden yararlandırılarak 4/d işçi statüsü kazandırılan işçilerin 01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli olan güncel asgari ücret üzerinden ödenmeyen ... % yüzdeler artışlarının geriye dönük ödenip ödenmeyeceği konusunda görüş talebini konu alan 05.12.2019 tarihli ve E.3094... sayılı yazısı incelendiği ifade edilerek Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve Bakanlığın internet sitesinde yayımlanan toplu iş sözleşmesi hükümlerinin 375 sayılı KHK'nın geçici 23. ve 24'üncü maddesi kapsamında sürekli işçi kadrosuna geçirilen işçilere uygulanacağı ifade edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Yetki Belgesi ile yetkilendirilen Sendikanın, belediye ile yapmış olduğu toplu iş sözleşmesinden bahisle bu toplu iş sözleşmesinde hizmet alım sözleşmesinde asgari ücret ve yüzdeler fazlasına göre belirlenmiş olan ücretlerin aynı esas ve oranlarda devam edeceğinin düzenlendiği ifade edilmiş ise de sendikaların yetkilendirilmiş olması ilgili KHK'da öngörülen süreden önce toplu sözleşme yapılmasına cevaz vermemektedir. Bu itibarla, KHK'da öngörülen süreden önce toplu iş sözleşmesi yapılması hukuken mümkün değildir.

İdare cevabında 17.01.2020 tarihli Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesinin; davacı personelin asgari ücretin yüzde usulüne göre maaşın ödenmesine dair iş mahkemesi kararına itiraz eden davalı Sağlık Bakanlığının istinaf başvurusunun esas yönünden reddine karar verdiği ifade edilmiş ise de ilgili mevzuat değiştirilmediği veya kamu idaresinin taraf olduğu kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmadığı sürece ilgili mevzuata uyulması gerekmektedir.

Beşiktaş Belediyesinin Beşiktaş Belediyesi Personel Hizmetleri AŞ'den temin ettiği personel çalıştırmasına dayalı hizmetlerde ilgili mevzuat hükümlerine uygun işlem tesis etmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Araç Kiralama İşi ile Personel Taşıma İşinin Aynı İhaleler Bünyesinde Gerçekleştirilmesi

İdare tarafından personel taşıma (servis) işi ile araç kiralama işleri aynı ihale kapsamında birlikte ihale edilmiştir.

17.03.2006 tarihli ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yayımlanan Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in amacı, 237 sayılı Taşıt Kanunu'na tabi olan kurumlarda kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı suretiyle karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Esas ve Usuller'in "Temel amaç" başlıklı 5'nci maddesinde; kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacının, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanması olduğu belirtilmiş, 9'uncu maddesinde ise; Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Servis Hizmet Yönetmeliği uyarınca yapılan servis kiralamalarının bu Esas ve Usullere tabi olmadığı düzenlemesi yer almıştır.

Diğer yandan, kamu kurum ve kuruluşlarının personel servis hizmetleri, 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 237 sayılı Taşıt Kanunu'na hükümlerine dayanılarak çıkarılan Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Servis Hizmet Yönetmeliği hükümlerine tabi olup bu Yönetmelik hükümleri belediyeleri de kapsamı içerisine almaktadır.

Bu Yönetmelik'in amacı, kamu kurum ve kuruluşlarının personel servis hizmetlerinin düzenli ve güvenli hale getirilmesi amacıyla, taşıma yapacak kamu kurum ve kuruluşları ile

gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin yeterlilik ve çalışma şartları ile kullanılacak taşıtların niteliklerini belirlemektir.

Ayrıca Mezkûr Yönetmelik'in 8'inci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarının taşıma işini üstlenen gerçek ve tüzel kişilere ödenecek ücretin %75'inin ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından araç sahiplerinin kendisine veya bildireceği banka hesap numarasına doğrudan ödeneceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca kamu idarelerinin personel servis taşımacılığı işi ile araç kiralama işinin ayrı ayrı ihale edilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından ihalesi yapılan 01.12.2018-30.09.2019 tarihlerini kapsayan 2018/484921 ihale kayıt numaralı, 01.10.2019-03.12.2019 tarihlerini kapsayan 2019/435546 ihale kayıt numaralı ve 04.12.2019-31.12.2019 tarihlerini kapsayan 2019/610143 ihale kayıt numaralı "Beşiktaş Belediye Başkanlığı Sürücülü Araç Kiralama Hizmeti" işlerinde, mevzuat hükümlerine aykırı olarak personel servis taşımacılığı ile araç kiralama işinin birlikte ihale edildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle, personel taşıma işinin ayrı bir ihale ile gerçekleştirilmesinin İdareye mali olarak ekstra bir yük oluşturacağı belirtilmekle birlikte, bundan sonraki ihalelerde imkânlar dâhilinde bulguda bahsedilen hususa dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; İdare tarafından personel servis taşımacılığı ile araç kiralama işinin birlikte ihale edilmesi mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Araç kiralama işinin Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller çerçevesinde, personel taşıma işinin ise Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Servis Hizmet Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Yıllar İtibarıyla Gelir Tahakkuklarının Tahsilat Takibinin Yapılmaması

Belediyenin gelir kalemlerinin tahakkuk tahsilât oranları düşük düzeyde kalmış, toplam tahakkuk tutarının önemli bir kısmı gelecek yıla devredilerek tahsil edilememiş, böylece İdarenin geçmiş yıllarda tahakkuk eden gelirlerinin takibi tam olarak yapılamamıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde "belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek" belediye başkanının görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin (e) bendinde ise, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmış; mezkûr Kanun'un 61'inci maddesinde muhasebe yetkilisinin, gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm mali işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması ile muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 55'inci maddesinin birinci fıkrasında, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunacağı düzenlenmiştir.

Belediyelerin tahakkuk tahsilat oranını artırabilmeleri için; Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için ödeme emirlerini zamanında düzenleyip daha sonra bu borçluları Hukuk birimine havale etmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İdarenin Gelir Kesin Hesap Cetvelini oluşturan gelir kalemlerinin tahakkuk tahsilât oranlarının düşük düzeyde kaldığı ve toplam vergi tahakkuk tutarı olan 353.685.390,74 TL'den 92.078.037,53 TL'nin gelecek yıla devredilerek tahsil edilemediği tespit edilmiştir. Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelinde önemli görülen ancak tahakkuk/tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 5: Gelir Tahsilat Oranı Düşük Olan Vergi Türleri

Açıklama	Toplam Tahakkuk	Net Tahsilat	Kalan (Devreden Tahakkuk)	Tahsil Oranı %
Bina Vergisi	254.084.203,75	168.074.435,55	62.400.771,97	66,15
Çevre Temizlik Vergisi	3.861.056,73	4.192.616,55	6.611.806,24	38,75
Eğlence Vergisi	155.974.794,93	2.230.207,77	1.119.909,48	57,76
İlan ve Reklam Vergisi	4.470.353,40	2.976.441,89	1.490.936,51	66,58
Arsa Vergisi	25.312.641,66	16.706.557,39	8.116.841,69	66,00

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; tahsilat oranlarını artırmaya yönelik faaliyetlerinden bahsedilmiş ve gelir performansının yükseltilmesi için tahakkuk-tahsilat oranlarını artırmaya yönelik çalışmalara devam edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan tabloda görüleceği üzere, İdarenin 2019 yılı sonu itibarıyla tahakkuk tahsilat oranı düşük kalmıştır. Tahsilat oranının düşük gerçekleşmesi tahsil ve takip hususunda yeterli özenin gösterilmesini ve yukarıda mezkûr mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmesini gerektirmektedir.

BULGU 12: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Hesabına Zamanında Aktarılmamasından Dolayı Faiz Ödenmesi

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının zamanında aktarılmamasından dolayı Belediye yüksek tutarlarda faiz yüküne katlanmaktadır.

İdare tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca alınan emlak vergisinin %10'u nispetinde tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı için defterdarlık bünyesinde açılan emanet hesabına yatırılması gerekmektedir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a dayanılarak hazırlanan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in; "Katkı Payının Tarh,

Tahakkuku ve Tahsili” başlıklı 5’inci maddesinde; katkı payı, bina, arsa ve araziler için, mükellefiyetin başlangıç yılında tespit edilen vergi değeri üzerinden; mükellefiyetin başlangıç yılını takip eden yıldan itibaren ise, her yıl, bir önceki yıla ait vergi değerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca aynı yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının yarısı nispetinde artırılması suretiyle tespit olunacak değer üzerinden, yıllık olarak tarh, tahakkuk ve tahsil edilen emlak vergisinin yüzde on (%10)’u oranında, emlak vergisiyle birlikte tarh, tahakkuk ve tahsil edileceği, “Katkı Payı Hesabı” başlıklı 6’ncı maddesinde ise; belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı, tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu, tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda zikredilen hükümlerden anlaşılacağı üzere; belediye tarafından yıllık olarak tarh, tahakkuk ve tahsil edilen emlak vergisinin %10’u oranında tarh, tahakkuk ve tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılması gerekmektedir.

Tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürü birlikte sorumludur. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

Yapılan denetim ve incelemelerde; İdare tarafından tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının zamanında gönderilmemesinden dolayı 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun’a göre yapılandırma yapıldığı, 12.09.2018 tarihinde söz konusu aktarılmayan tutar olan 22.573.282,20 TL’nin 1,703 katsayı uygulanmak suretiyle 144 eşit taksitte ödenmek üzere yapılandırıldığı bu yapılandırmadan kaynaklı olarak da 15.869.016,84 TL faiz ödemesine katlanılmak zorunda kaldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının yaşanan finansal sorunlar nedeni ile ödenemediği, geçmiş dönemden gelen borçların 6236 ve 7143 sayılı Kanunlar ile yapılandırıldığı ve söz konusu borçların İller Bankası payı üzerinden aylık taksitler kesilerek ödenmesinin sağlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından tahsili yapılan tutarların, faiz yüküyle karşılaşılmaması için, mevzuat hükümlerine uygun olarak tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılması gerekmektedir.

BULGU 13: Vergi ve Primler ile Kamu İdarelerine Ait Payların Mevzuatta Öngörülen Sürelerde Ödenmemesi Nedeniyle Bütçeye Ek Faiz Yükü Getirilmesi

İdarenin vadesi geçmiş vergi ve sigorta primleri ile kamu idarelerine ait ödenmemiş paylar nedeniyle bütçeye yüksek tutarda faiz yükü getirilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 34'üncü maddesinde; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği, ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verileceği hükmü yer almaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; yukarıda belirtilen Kanun hükmü doğrultusunda işlem yapılmadığı; vadesi geçmiş vergi ve primler ile kamu idarelerine ait paylar bulunmasına rağmen diğer ödemelere öncelik verilmesi nedeniyle yıllar itibariyle biriken ve vadesi geçmiş kamuya olan borçların olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu borçlar yapılandırılmakla birlikte İdare ciddi tutarda faiz ödemek durumunda kalmaktadır.

Yapılandırmalardan kaynaklı ek faiz yükü şu şekildedir:

- 6736 sayılı Kanun ile yapılandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına ilişkin: 16.338.738,18 TL

- 7143 sayılı Kanun ile yapılandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına ilişkin: 16.763.659,23 TL

- 6736 sayılı Kanun ile yapılandırılan vergi borçlarına ilişkin: 314.403,60 TL

-7143 sayılı Kanun ile yapılandırılan vergi borçlarına ilişkin: 15.741.258,26 TL

- SGK ek karşılık yapılandırmasına ilişkin: 123.201,49 TL

Yukarda belirtilen tutarlar ilgili kanunlar çerçevesinde yapılandırılmış; bu çerçevede vadesinde ödenmeyen toplam 23.274.308,71 TL vergi, prim ve kamu payı borcu kapsamında İdareye toplam 16.036.039,63 TL ek faiz yükü getirilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; ödenmeyen vergi borçlarının yapılandırıldığı, mali sorunların çözülebilmesi için çalışıldığı, COVID-19 salgınının bu süreci sekteye uğrattığı belirtilerek normalleşme ile birlikte yaşanacak olumlu gelişmelerin finansal yapılarına olumlu şekilde yansıtılacağı öngörüldüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli yönetilmesi ve kullanılmasının temini için, İdarenin vergi ve sigorta primleri ile kamu idarelerine ait payları süresinde ödemesi kamu yararındadır.

BULGU 14: Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması ve Buna Bağlı Olarak İşyeri Açma İzni Harcının Tahsil Edilmemiş Olması

İdarenin ilgili birimlerinden alınan bilgilere göre, Belediyenin yetki ve görev sınırları içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunan işletmeler bulunmaktadır. Buna bağlı olarak da Belediyenin, işyeri açma izni harcı geliri kaybına uğraması söz konusudur.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının "İşyeri Açma İzni Harcına" tabi olduğu belirtilmiştir.

Diğer yandan, 10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek işletmelerin ilgili belediyeden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almış olması gerekmektedir.

Diğer yandan, 3572 sayılı Kanun'daki muafiyet düzenlemesi ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf

tutulmuştur. İlgili kanunlarında da, bu iş yerlerinin faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı belirtilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemleri kapsamında olmak üzere, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan verilerin incelenmesi neticesinde; 31.12.2019 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir sınırlar içinde 10.113 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı olarak faaliyet gösteren işletme olduğu; ancak, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığından alınan verilere göre belediye sınırları içerisinde 23.432 adet aktif iş yerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu verilerden de anlaşılacağı üzere, İdarenin işyeri açma izni harcı hususunda önemli düzeyde gelir kaybına uğradığı değerlendirilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında; işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösterdiği tespit edilen işyerlerinin mühürlenerek faaliyetten men edilmekte olduğu, belirtilen bulgu ile ilgili olarak hassasiyetle çalışmalarına devam edileceği ve herhangi bir aksaklığa mahal verilmeyeceği ifade edilmiştir.

Netice itibarıyla; 3572 sayılı Kanun'un muafiyet düzenlemeleri de dikkate alınarak belediyenin yetki ve görev alanındaki işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve ruhsatsız iş yerlerinin tespiti halinde mevzuatta belirtilen müeyyidelerin de uygulanması gerekmektedir.

BULGU 15: Belediye Meclisi Kararı Olmaksızın Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Araç Tahsislerinin Bulunması

İdare tarafından belediye meclisi kararı olmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarına araç tahsisleri gerçekleştirilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde; belediyenin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebileceği veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabileceği, mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynî ihtiyaçları karşılayabileceği, geçici olarak araç ve personel temin edebileceği hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda İdare tarafından diğer kamu kurum ve kuruluşlarını taşınmaz tahsis edilebilecektir. Ancak söz konusu tahsis işlemlerinin yerine getirilmesi için öncelikli olarak belediye meclisinin karar alması gerekmektedir.

Yapılan denetim ve incelemelerde; Adalet Bakanlığına ait servislerin bir kısmının idarece tahsis edilen araçlarla yapıldığı, İlçe Emniyet Müdürlüğüne tahsis edilen taşıtların olduğu ve bu kapsamda başkaca taşıt tahsislerinin yapıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, İdare tarafından; İlçe Emniyet Müdürlüğüne tahsis edilen araçların geri alındığı, Adalet Bakanlığına tahsis edilen araçlar ile ilgili gerekli çalışmaların başlatıldığı, yapılacak ilk meclis toplantıda görüşülmesi için gerekli teklif yazılarının hazırlanmakta olduğu, bundan sonraki dönemde yapılacak tahsis işlemlerinde bulguda belirtilen hususlara dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Ancak, İdare tarafından Emniyet Müdürlüğüne tahsis edilen araçların geri alındığı ifade edilmiş olsa da kamu kurum ve kuruluşlarına araç tahsisleri ile ilgili bulgumuzda bu idarelere olan tahsislerin kaldırılmasına ilişkin bir değerlendirilmede bulunulmamıştır. Bu idarelere araç tahsisinin meclis kararı alınması halinde mümkün bulunduğu ifade edilmiştir.

Söz konusu taşıtların diğer kamu idarelerince kullanılmasında mevzuat hükümleri gereği, Belediye Meclisi tarafından karar alınması ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile anlaşma yapılması gerekmektedir.

BULGU 16: Belediye Sınırları İçinde Bulunan ATM Alanlarının Ecrimisil Karşılığı Kullanılması

Belediye sınırları içinde bulunan ATM alanları 2886 sayılı Kanun kapsamında ihale edilerek işletilmesi/kiralanması gerekirken bu taşınmazlar ecrimisil karşılığı kullanılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin sekizinci fıkrasında; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde de; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil bedelinin isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şağilin kusurunun aranmadığı, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz malın da, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda, 2886 sayılı Kanun kapsamında bulunan İdarenin ATM alanlarının işletilmesi işinin mezkûr Kanun hükümlerine göre ihaleyle kiralanması gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdareye ait 8 taşınmazda ATM alanının işletirildiği ve bu alanların tamamından ecrimisil tahsilatı yapılarak kullanıma süreklilik kazandırıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; 2019 yılı içerisinde ilçe sınırlarında bazı lokasyonlar için iki kez ihaleye çıkıldığı, ancak verilen tekliflerin belirlenmiş olan muhammen bedelin 1/3'ünü geçmemesinden ötürü söz konusu ihalelerin iptal edildiği, ilerleyen süreçte kamu yararı gözetilerek geçici işgaliye adıyla ATM kurulumlarının gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu uygulama mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Bu itibarla, ATM alanlarının tam olarak belirlenerek geçici işgaliye gibi yöntemlerle kullandırılması yerine 2886 sayılı Kanun'a göre ihale edilerek kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Belediyenin Bazı Dolu Müdür Kadrolarına Tedviren Görevlendirme Yapılması

İdare, dolu olan müdür kadrolarına tedviren görevlendirmeler yapmıştır.

Anayasa'nın 128'inci maddesinde; memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükmü yer almaktadır.

Anayasanın amir hükmü gereği 1965 yılında kabul edilmiş olan ve halen yürürlükte bulunan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda tedviren atamaya ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

99 seri numaralı Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği'nde; asilde aranan şartlara sahip vekil memur bulunmadığı takdirde, hizmetin aksamadan yürütülebilmesi bakımından herhangi bir şekilde boşalmış veya boş bulunan bir görevin öncelikle varsa yardımcıları yoksa asilde aranan şartlara en yakın personel tarafından tedviren gördürülmesinin mümkün olduğu düzenlenmiştir.

İlgili mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, bir görevin tedviren gördürülmesinin istisnai bir durum olduğu ve bu usulün Kanun'da belirtilen şartlara haiz personel bulunmadığı koşullarda uygulanabileceği anlaşılmaktadır. Bir görevin tedviren gördürülebilmesi için öncelikle ilgili kadronun boş olması gerekmekte, kadronun boş olması durumunda ise görevin öncelikle vekil veya yardımcılar vasıtası ile gördürülmesi gerektiği açıktır.

İdarenin personel işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Beşiktaş Belediyesinde tedviren atamaların yapıldığı 7 adet müdür kadrosu dolu olduğu ve kadroları işgal eden personelin Belediyedeki görevine fiilen devam ettiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; Belediyede söz konusu Tebliğ hükümleri doğrultusunda tedviren atamalar yapıldığı, tespit olunan hatalı işlemlerin düzeltilmesi için gerekli çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, herhangi bir zaruri durum olmamasına rağmen ilgili kadrolara yapılan tedviren atamaların hukuka ve kamu menfaatlerine uygun olmadığı düşünülmektedir.

BULGU 18: Belediyenin Tasarrufunda Bulunan Genel Hizmetlere Ayrılmış Alanların Bazılarının İşgalinden Ecrimisil Yerine İşgal Harcı Alınması

Belediyenin tasarrufunda bulunan yeşil alan ve parklar gibi genel hizmetlere ayrılmış alanların uzun sürelerle işgalinden ecrimisil alınması gerekirken işgal harcı alınmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 52'nci maddesine göre, belediye sınırları içinde bulunan ve maddede sayılan yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesi işgal harcına tabidir. Kanun'da işgal harcı alınması için işgalin geçici olması gerektiği vurgulanmıştır. İşgaliye uygulaması, sınırları çok belirli, ancak belli şartlarda başvuru ve

geçici işgallerde uygulanan bir usuldür. İşgaliyede esas olan işgaliye durumunun geçici olması, kiralamada olduğu gibi uzun vadeli kullanıma dönüşmemesidir. Bu nedenle geçici bir süre için işgal konusu olmayan, belediye tasarrufundaki yol, park, yeşil alan, otopark gibi alanların uzun süre kullandırılması işgal harcının konusuna girmemektedir.

Öte yandan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine atıf yapılarak bu hükümlerin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

Taşınmazların idarenin izni olmaksızın işgalli kullanılması durumunda uygulanacak yaptırımlar, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde düzenlenmiş olup, buna göre idarenin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden ecrimisil alınması gerekmektedir. Aynı maddede ecrimisil talep edilebilmesi için, idarenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmadığı, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülki amiri tarafından tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, fuzuli şagilin tahliyesi ve kamu malını haksız olarak işgal etmesi nedeniyle işgal süresince ecrimisil alınması mevzuat gereğidir. Ancak bu durum, kamu mallarının sürekli ecrimisil alınarak idare edilebileceği, ecrimisilin kira niteliğine dönüştürülebileceği şeklinde yorumlanmamalıdır. Ecrimisil hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı ilgiliden alınan bir tazminattır. Kamu idaresinin mülkiyet veya kullanımında bulunan taşınmaza yönelik olarak ecrimisil olarak işgalin devamına müsaade edilmemeli, kamu malının boşaltılmasına yönelik mevzuat uygulanmalıdır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; belediyenin tasarrufunda bulunan genel hizmetlere ayrılmış alanların uzun sürelerle işgali üzerine ecrimisil alınması gerekirken bazı alanlardan işgal harcı alındığı tespit edilmiştir. Emlak İstimlak Müdürlüğü ve Mali Hizmetler Müdürlüğü verileri konsolide edildiğinde, 31.12.2019 tarihi itibarıyla bu kapsamda olan taşınmaz sayısı 246 adettir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen yerler için ecrimisil işlemlerinin yürütülmesi amacıyla gerekli uygulamaların ivedilikle yerine getirileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda bu taşınmazların işgalinden mevzuat hükümlerine göre tespit ve takdir edilecek ecrimisil tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

Bütçe Emanetleri Hesabından yapılan ödemeler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesi uyarınca; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerekmektedir.

Mezkûr Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında da; muhasebe yetkililerinin, 34'üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 248 ve 249'uncu maddelerinde 320-Bütçe Emanetleri Hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler düzenlenmiştir. Yönetmelik'te, 320-Bütçe Emanetleri Hesabı için, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; yapılacak ödemelerde söz konusu tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasının gözetileceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle emanet hesaplarına alınan tutarların mevzuatında belirtilen ödemelere öncelik vermek şartıyla muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte emanet hesaplarda izlenen söz konusu tutarların kayda alınma sırasına göre ödenmesinden muhasebe yetkilisinin sorumlu olacağı açıktır.

İdarenin hesap ve işlemleri kapsamında, 320-Bütçe Emanetleri Hesabının ayrıntısının incelenmesi neticesinde, 31.12.2019 tarihi itibarıyla; İdarenin mal, hizmet aldığı ya da yapım işi gördürdüğü yüklenicilere ilişkin olarak hesaplarında 4 adedi 2015 yılından, 5 adedi ise 2016 yılından, 41 adedi 2017 yılından ve 47 adedi 2018 yılından olmak üzere toplam 97 adet bütçe emanetinin bekletildiği; buna karşın 2019 yılında hesaplara alınan 133 bütçe emanetinin ise aynı yıl içerisinde ödendiği görülmüştür. Söz konusu hesaptan yapılan ödemelerin, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda belirtilen konu için mevzuata uygun bir düzenleme ve çalışma yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, emanet hesaplarındaki tutarların, İdare aleyhine bir durumun oluşmaması için mevzuatında belirtilen esas ve usullerde ödenmesi kamu yararına olacaktır.

BULGU 20: Ek Karşılık Primlerinin Aktarılmasında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

İdare tarafından gönderilen ek karşılık primleri üzerinden SGK'nın yazısına istinaden güncelleme yapılarak ek ödeme gerçekleştirilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim oranları ve Devlet katkısı" başlıklı 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malullük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında ek karşılık primi alınacağı, ayrılan ek karşılık priminin tamamının kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödeneceği, hükmü tesis edilmiştir.

Bu kapsamda İdare, söz konusu ek karşılık primine ilişkin bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihten sonra toplamda 478.400,00 TL ek karşılık primi hesaplayarak 6 eşit taksitte SGK'ya ödemiştir.

08.08.2019 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu İdareye "ek karşılıklar" hakkında yazı göndermiş olup yazıda özetle; "Ek karşılığın nasıl hesaplanacağı ve mevzuat hükümlerine göre

nasıl ödeneceği belirtildikten sonra, sene başı yapılan tahmini bütçede ayrılmış olan ek karşılığa esas alınan ödeneğin yetersiz gelmesi ve aktarma yapılması halinde ya da kesenek bilgi sistemi üzerinden SGK'ya yapılan bildirimler neticesinde ayrılan ödeneğin aşıldığının tespiti halinde, eksik kalan tutar için ek tahakkuk verilmesi ve buna ilişkin primlerin de ödenmesi gereklidir.” denilmiştir. Bu kapsamda, İdare SGK'ya 69.682,00 TL ilave ödeme yapmıştır.

SGK'nın yazısına istinaden İdarece 25.12.2019 tarihinde gerçekleştirilen 69.682,00 TL'lik ödeme mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Mevzuat hükmünde açıkça belirtildiği üzere bütçe tahmininin, yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği zamandaki durum üzerinden ek karşılık primlerinin hesaplanması ve ödenmesi gerekmektedir. Mevzuat hükümleri gerçekleştirmeler üzerinden aradaki fark ödenir şeklinde bir düzenlemeyi içermemekle birlikte, gerçekleşme öngörülenden az olması halinde de aradaki fazla ödenen farkı ilgili idareye aktarmaya ilişkin bir düzenleme de söz konusu değildir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; ek karşılıkların ödenmesinin SGK tarafından Belediyeye yazılan yazı ile yapılan uyarılar doğrultusunda gerçekleştirildiği, bundan sonra bulguda belirtildiği şekilde mevzuat hükümlerine uygun işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, bütçe tahminlerinin gerçekçi bir şekilde yapılması ve bu kapsamda ek karşılık olarak SGK'ya aktarılacak tutarların mevzuat hükümlerine göre aktarımı sağlanmalıdır. Mevzuatta yeri olmayan gerçekleştirmeler üzerinden herhangi bir fark ödemesi veya tahsili yoluna ise gidilmemelidir.

BULGU 21: Elektrik Faturalarında Yer Alan TRT Payının Ödenmesi

İdare, kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımlarından doğan elektrik faturalarında elektrik enerjisi satış bedelinin %2'si oranında pay ödemiştir.

3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (c) bendinde; nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilerin, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedelinin (sanayi sicil belgesine sahip sanayi işletmelerine yapılan elektrik enerjisi satışı hariç) yüzde ikisi tutarındaki payı (Katma Değer Vergisi, diğer vergiler, fon ve

paylar ile benzeri kesintiler hariç) faturalarında ayrıca göstereceği ve bu kapsamdaki bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettireceği düzenlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde; belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşaa ve kullanımlarının katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olduğu hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilerin elektrik enerjisi satış bedelinin yüzde ikisi tutarındaki payı elektrik faturalarında ayrıca göstereceği ve tahsil edeceği belirtilmiştir. Ancak 5393 sayılı Kanunda ise belediyelerin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşaa ve kullanımları katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı payından muaf olduğu belirtilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin 15.3.1966 tarih ve E,1965/40 K,1966/15 sayılı Kararında; *“Özel kanunlardan yürürlük tarihine göre önceki ve sonraki kanun hükümleri arasında çelişme bulunursa veya öncekinin ele aldığı konuyu sonraki kanun yeni baştan düzenlerse sonraki kanun, önceki kanunu üstü kapalı olarak yürürlükten kaldırır.”* şeklindeki içtihadı ile normlar hiyerarşisinde önceki kanun ve sonraki kanun hususuna açıklık getirildiği görülmektedir” denilmektedir.

Anayasa Mahkemesi Kararında belirtildiği üzere önceki Kanun ile sonraki Kanun arasında bir çelişki olursa sonraki Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Benzer şekilde Danıştay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 11.2.1988 tarih ve E. 1987/3 K. 1988/1 sayılı kararında benzer şekilde önceki ve sonraki kanun hükümleri arasında çelişme olduğu takdirde somut olayda özel ve sonraki kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

5393 sayılı Kanun 13.07.2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 15.12.1984 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 3093 sayılı Kanun’a göre daha sonraki ve özel Kanun hüviyetinde olmaktadır.

Yapılan incelemelerde, İdarenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşaa ve kullanımlarından doğan elektrik faturalarında elektrik enerjisi satış bedelinin %2’si oranında pay belirtildiği ve belediyenin bu tutarları ödediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında, söz konusu bulgu doğrultusunda gerekli yazışmaların yapılacağı ve mevzuat hükümleri uygun işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve açıklamalar uyarınca belediyenin muaf olduğu payı ödememesi gerekmektedir.

BULGU 22: Emlak Vergisinde Mevzuatta Yer Alan İndirimlerin Uygulanmaması

Mevzuat hükümleri gereği İdarece uygulanması gereken indirimler dikkate alınmaksızın emlak vergisi tarhiyat işlemleri gerçekleştirilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesi birinci fıkrasının (b) bendinde binalar için vergi değerinin; Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca (Kanun'da: Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıklarınca) müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31'inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük (yeni ibare: yönetmelik) hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanacağı belirtilmektedir.

Mezkur Kanun'un 31'inci maddesi hükmüne istinaden yürürlüğe konulan Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün 2'nci maddesinde vergi değerinin, emlak vergisi mevzuuna giren bina, arsa ve arazinin rayiç bedeli; rayiç bedelin ise bina, arsa ve arazinin beyan tarihindeki normal alım satım bedeli olduğu ifade edilmektedir. Anılan Tüzük'ün 16'ncı maddesinde de, binaların normal alım satım bedelinin, emsal binanın normal alım satım bedeline göre belirleneceği, bunun mümkün olmaması halinde maliyet bedeli ve bunun da mümkün olmaması halinde ortalama gelir bedeli yoluyla bulunacağı hükmü yer almaktadır.

İdarenin emlak vergisi uygulamalarında vergi değerinin belirlenmesinde maliyet bedeli yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tüzük'ün "Bina vergi değerinin maliyet bedeli yoluyla bulunması" başlıklı 19'uncu maddesinde bina maliyet bedelinin 20'nci madde hükümlerine göre hesaplanan inşaat maliyet bedeli ve bunun %20'si oranındaki satış kârı ile inşa edildiği arsanın normal alım satım bedelinin toplanması suretiyle hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır. Tüzük'ün 20'nci maddesinde ise İnşaat maliyet bedelinin, binanın dıştan dışa yüzölçümü ile metrekare normal inşaat maliyet bedelinin çarpılması suretiyle bulunacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, Tüzük'ün 21'inci maddesinde; birden çok katlı binalarda, 19 ve 20'nci madde hükümlerine göre hesaplanan maliyet bedelinden, bodrum katlar için derinlik derecesine göre %10 - 15, zemin katlar için %3, dördüncü katlar için %2, beşinci katlar için %3, altıncı ve daha yukarı katlar için %4 oranında indirim uygulanacağı; katların, yapı ruhsatıyesinin eki belediyece tasdikli yapı projesine, sahipleri tarafından proje gösterilemeyen yapılarda ise imar mevzuatına uygun olarak tespit edileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, emlak vergisi tarhiyat işlemi yapılırken vergiye konu binalarda yer alan bağımsız bölümlerin konumu yapı projelerine ve imar durumlarına bakılarak İdarece resen dikkate alınacak ve mevzuatta konumlarına denk düşen bir indirim oranı varsa, vergi matrahının hesabına dikkate alınan maliyet bedelinden bu oranda indirim yapılacaktır.

Yapılan incelemede; İdarenin, emlak vergisi tarhiyat işlemlerinde mevzuatta yer alan bu hükmü dikkate almadığı ve indirim uygulanması gereken mükellefler için indirim uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda belirtilen konuya ilişkin olarak gerekli çalışmalar yapılacağı, bununla birlikte mevzuat hükümlerinin bu çalışmaları güçleştirdiği belirtilmiş, ayrıca mahkeme kararlarında bu tarz bir indirim yapılması gerekliliğine yönelik hali hazırda verilmiş bir hüküm olmadığı ifade edilmiştir. Ancak, Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün hükümleri gayet açık olup Tüzük'te belirtilen indirimlerin uygulanması İdarenin yararına olacaktır.

Yukarıda yapılan açıklamalar itibariyle; emlak vergisine ilişkin tarhiyat işlemlerinin mevzuat hükümleri doğrultusunda yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 23: Geçmiş Yıllara Ait Hazineye Ait Taşınmaz Malların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından %10'luk Payların Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi

Beşiktaş Belediyesi sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından %10'u belediyenin fon hesabına aktarılmamıştır.

4706 sayılı Hazineye ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4916 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesiyle değişik "Taksitle Ödeme, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir"

başlıklı 5'inci maddesine göre; belediye sınırları içindeki Hazine taşınmazlarının satış bedellerinin tahsil edilen kısmından %10'unun, ilgili belediyelerin 20.07.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturmaları gereken fon hesabına aktarılması, ayrıca kalan kısmından da ilgili belediyeye %30 oranında pay verilmesi gerekmektedir. Fon hesabında birikecek bu %10'luk kısım, belediye tarafından istenilen herhangi bir yere harcanması mümkün değildir. Gecekondu Fonunda toplanan paralar ilgili belediye tarafından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak zorundadır. Bu şekilde kullanılmasının mümkün olmaması durumunda, 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 13'üncü maddesinde belirtilen hizmetlerin yapılmasında kullanılmalıdır. Hazineye ait taşınmazların satışından aktarılan %30'luk tutar ise belediye tarafından genel banka hesabına alınıp uygun görülen yerlerde kullanılabilir.

Diğer taraftan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Belli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar" başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında; 775 Sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paraların gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedeceği, diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulacağı, bu fondan yapılan harcamalarda 775 Sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esasların uygulanacağı düzenlenmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; İdare sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından %10'unun, bu düzenlemenin yapıldığı 19.07.2003 tarihinden itibaren 2018 yılına kadar belediye adına açılması gereken gecekondu fonu hesabına aktarılmadığı, söz konusu tutarların Defterdarlık tarafından Büyükşehir Belediyesine gönderildiği anlaşılmıştır.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; İstanbul Defterdarlığı ve İBB nezdinde gerekli yazışmalar yapılarak gönderilmeyen fon tutarlarının Belediyenin ilgili hesabına gönderilmesinin istendiği, ancak iki kurumdan da taleplerine ilişkin dönüş yapılmadığı, konu ile ilgili olarak hukuki süreç başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, geçmiş yıllara ilişkin İdareye aktarılması gereken tutarların tespiti yapılarak Büyükşehir Belediyesinden söz konusu tutarların tahsili gerekmektedir.

BULGU 24: Hakkı Yeten Tesislerindeki Taşınmazların Beşiktaş Jimnastik Kulübü Derneği Tarafından Ecrimisil Karşılığı Kullanılması ve Herhangi Bir Ecrimisil Tahsilatının Gerçekleşmemesi

İdarenin taşınmazlarını işgalli kullanan Beşiktaş Jimnastik Kulübü Derneğinden (BJK) geçmiş yıllara ve cari yıla ilişkin ecrimisil tahsilatı gerçekleştirilememiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesine göre 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.

Taşınmazların idarenin izni olmaksızın işgalli kullanılması durumunda uygulanacak yaptırımlar, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ecrimisil ve tahliye başlıklı 75'inci maddesinde düzenlenmiş olup buna göre idarenin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden ecrimisil istenilmesi gerekmektedir. Aynı maddede ecrimisil talep edilebilmesi için, idarenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmadığı, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülki amiri tarafından tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Dikilitaş mahallesinde bulunan ve mülkiyeti Belediyeye ait 6 parselin Hakkı Yeten Tesisleri olarak BJK Derneği tarafından uzun yıllardır kullanıldığı; fakat dernekten ecrimisil alınmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu husus 2017 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almıştır. Akabinde, Sayıştay Denetim Raporuna istinaden Emlak ve İstimlak Müdürlüğünce 5 yıllık ecrimisil bedeli olarak 5.726.328,63 TL hesaplanmış ve BJK Derneğine tebliğ edilmiştir.

Diğer yandan, söz konusu taşınmazlara ilişkin Kıymet Takdir Komisyonu Raporunda geleceğe yönelik olarak da ecrimisil bedellerinin hesaplaması yapılmış, böylece işgalli kullanım kira niteliğine büründürülmüş ve fuzuli şagil olan BJK Derneği ise kiracı konumuna getirilmiştir. Ayrıca İdare tarafından hesaplanan ecrimisil bedelleri ödeme emri belgesi ile tebliğ edilmiş olmasına rağmen herhangi bir tahsilat yapılamamıştır. Söz konusu taşınmazların kullanımını için BJK Derneğinin İdareye 31.12.2019 tarihi itibarıyla 8.192.918,31 TL borcu bulunmaktadır.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; bahsi geçen taşınmazlara uygulanan ecrimisil bedellerinin tahsilatı için 6183 sayılı Kanuna göre hesaplara haciz uygulaması

yapıldığı bulgu gereği bahsedilen taşınmazın 2886 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda ihale edilebilmesi konusunda gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, fuzuli şagilin tahliyesi ve kamu malını haksız olarak işgal etmesi nedeniyle işgal süresince ecrimisil alınması mevzuat gereğidir. Ancak bu durum, kamu mallarının sürekli ecrimisil alınarak idare edilebileceği, ecrimisilin kira niteliğine dönüştürülebileceği şeklinde yorumlanmamalıdır. Ecrimisil hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı ilgiliden alınan bir tazminattır. İdare tarafından ecrimisil karşılığı kullanılan taşınmazların, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda tahliyesi sağlanmalı ve 2886 sayılı Kanun çerçevesinde kira ihalesi yapılmalıdır. Diğer yandan, ecrimisil tahsilatlarının hızlandırılmasına yönelik idari ve adli süreçler neticelendirilmelidir.

BULGU 25: İdare Tarafından İşletilen Otoparklar İçin Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ve Otopark İşletme Ruhsatı Olmaması

a) İdare tarafından işletilen otoparklar için büyükşehir belediye meclisi kararı bulunmaması

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasında büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları hüküm altına alınmıştır. Söz konusu fıkranın (I) bendinde, yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparkları yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında zikredilmiştir.

Mezkûr maddenin ikinci fıkrasında ise büyükşehir belediyelerinin birinci fıkranın (I), (s), (t) bentlerindeki görevleri ile temizlik hizmetleri ve adres ve numaralandırmaya ilişkin görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebileceği, birlikte yapabileceği hükmü yer almaktadır.

İki hüküm birlikte değerlendirildiğinde ilçe belediyeleri tarafından kapalı ve açık otopark işletilebilmesi ve/veya işlettirilebilmesi için büyükşehir belediye meclisinin kararı aranması gerekmektedir.

5216 sayılı Kanun'un "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde de hüküm altına alındığı üzere bu Kanunun amacı, büyükşehir belediyesi yönetiminin hukukî statüsünü düzenlemek, hizmetlerin plânlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde yürütülmesini sağlamaktır. Bu doğrultuda, mezkûr Kanun kapsamında olan büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri koordinasyon içerisinde çalışarak faaliyetlerini yerine getirmelidir. Kanun'da açık bir şekilde

ifade edilen haliyle; ilçe belediyeleri tarafından kapalı ve açık otopark işletilmesi de büyükşehir belediyesinin alacağı meclis kararına bağlanarak hizmetlerin plânlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde yürütülmesini temin etmek amaçlanmıştır.

Ayrıca 15.06.2006 tarih ve 26199 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin “Görev ve yetkiler” başlıklı 18’inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde ise büyükşehir belediyeleri karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek, gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü şahıslara işletilmesi için izin vermek, izin verilen otoparklar ile karayolu üzerindeki diğer park yerlerinde engelliler için işaretlerle belirlenmiş bölümler ayrılmasını sağlamakla, görevli ve yetkilidir. Söz konusu düzenlemeye dayanılarak büyükşehir belediye meclisinin kararı olmaksızın ilçe belediyeleri tarafından açık veya kapalı otopark işletilmesi de mümkün değildir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, İdare tarafından 25/09/2019 tarihinde belediye tarafından işletilen otoparklarla ilgili olarak İBB meclis kararının alınması için gerekli süreç başlatılmış ise de neticelendirilmediği anlaşılmıştır. Diğer yandan, kamu idaresi cevabında özetle; otoparklarla ilgili olarak İBB meclis kararının alınması için gerekli süreç başlatıldığı, salgın nedeniyle bulguya konu süreci de olumsuz etkilediği, normalleşme sürecine geçilmesi ile birlikte başlatılan sürecin en kısa sürede tamamlanarak gerekli meclis kararının alınmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda ortaya konulan mevzuat hükümlerine aykırı olarak İdare tarafından açık ve/veya kapalı otopark işletildiği tespit edilmiş olup İdare tarafından kapalı ve/veya açık otopark işletilebilmesi için Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından karar alınması gerekmektedir.

b) İdare tarafından işletilen otoparkların büyükşehir belediyesi tarafından ruhsatlandırılmaması

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7’nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde, yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işletmek veya ruhsat vermek büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır. Ayrıca aynı maddenin ikinci fıkrasında; büyükşehir belediyelerinin birinci fıkranın (1) bendinde yer alan görev, yetki ve sorumluluklarını belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebileceği veya birlikte yapabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Bu

bağlamda, ilçe belediyeleri tarafından işletilen ve/veya işlettirilen açık ve kapalı otoparkların büyükşehir belediyesi tarafından ruhsatlandırılması ya da yukarıda belirtildiği şekilde ilçe belediyelerine görev, yetki ve sorumluluk devri yapılması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; Belediye tarafından işletilen otoparkların (Levent Otoparkı, Sıtkı Çiftçi Otoparkı, Zübeyde Ana Otoparkı) Büyükşehir Belediyesi tarafından ruhsatlandırılmadığı ve faaliyetlerini ruhsatsız bir şekilde sürdürdüğü tespit edilmiştir. Ayrıca ruhsatlandırma yetkisinin ilçe belediyesine verilmesine dair Büyükşehir Belediye Meclisince alınmış bir karar da söz konusu değildir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, İdare tarafından 25/09/2019 tarihinde Belediye tarafından işletilen otoparklarla ilgili Büyükşehir Belediyesi meclis kararının alınması için süreçler başlatılmış ve gerek Büyükşehir Belediyesine gerekse İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğüne gerekli bildirimler yapılmış ise de neticelendirilmediği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, İdare tarafından ruhsatsız olarak işletilen otoparklara ilişkin ruhsatlandırma çalışmaları neticelendirilmelidir.

BULGU 26: İdare Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Bazılarının Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturalarının Belediye Bütçesinden Karşlanması

İdare tarafından kiraya verilen taşınmazlardan bazılarının sabit giderleri belediye bütçesinden karşılanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 29'uncu maddesinde; gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullanılamayacağı, yardımda bulunulamayacağı ve menfaat sağlanamayacağı hükmü yer almaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde ise, belediyelerin görev ve sorumluluk alanı mahallî müşterek nitelikte hizmetler çerçevesinde belirlenmiş ve aynı Kanun'un 61'inci maddesinde bütçe dışı harcama yapılamayacağı ifade edilmiştir. Belediyenin, kiracılarının elektrik, su veya doğalgaz faturalarını kendi bütçesinden karşılamasının mahallî müşterek bir niteliği olmadığı gibi mevzuatta da karşılığı bulunmamakta; bu durum özel şahıslara dayanaksız yardım niteliği taşımaktadır.

Diğer taraftan sabit bir kira geliri elde edilecek kiralama işleminde şartnameye, önceden tüketim miktarı ve gider tutarı belirlenemeyecek fatura bedellerinin Belediye bütçesinden

karşılanaacağı hükmünün konulması; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmaması ilkesi ile örtüşmemektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; mülkiyeti İdareye ait olan taşınmazların kiraya verilmesinde, elektrik, su ve doğalgaz aboneliklerine ilişkin olarak şartnamelerde yer alan “aboneliklerin kiracı adına yapılacağı” hükmüne rağmen, bunların bazılarında faturaların Belediye bütçesinden karşılandığı; bazılarında abonelik sözleşmelerinin Belediye adına devam ettirildiği; bazılarında ise şartnameye fatura bedellerinin Belediye tarafından ödeneceğine dair hüküm konulmak suretiyle Belediye bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir.

Tablo 6: Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturaları Belediye Bütçesinden Karşılanan Taşınmazlar

Kiraya Verilen Taşınmaz	Durumu
Ortaköy Kültür ve Sanat Merkezi Sanat Galerisi	Sözleşmesinde aboneliklerin kiracı tarafından yapılacağı maddesi vardır. Yüklenici BELTAŞ AŞ kendi adına doğalgaz sözleşmesi yapmış elektrik ve su abonelikleri Belediye adına olup, faturalar Belediye bütçesinden karşılanmaktadır.
Evlendirme Dairesi Kafeteryası	Şartnamede aboneliklere ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Su ve doğalgaz abonelikleri Belediye adına olup, faturalar Belediye bütçesinden karşılanmaktadır.
Akatlar Kültür Merkezi Kafeteryası	Şartnameye faturaların Belediye tarafından karşılanacağı hükmü konulmuştur. Fatura bedelleri belediye bütçesinden karşılanmaktadır.
Levent Kültür Merkezi Kafeteryası	Şartnameye faturaların Belediye tarafından karşılanacağı hükmü konulmuştur. Fatura bedelleri belediye bütçesinden karşılanmaktadır.
Ortaköy Kültür Merkezi Kafeteryası	Şartnameye faturaların Belediye tarafından karşılanacağı hükmü konulmuştur. Fatura bedelleri belediye bütçesinden karşılanmaktadır.
Fulya Sanat Merkezi Kafeteryası	Şartnameye faturaların Belediye tarafından karşılanacağı hükmü konulmuştur. Fatura bedelleri belediye bütçesinden karşılanmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, İdare tarafından; söz konusu kiraya verilen taşınmazların doğal gaz, elektrik ve su aboneliklerinin kiracıya devredileceği ve faturaların da ilgili kiracı tarafından ödenmesinin gerçekleştirileceği ve bundan önce Belediye bütçesinden ödenen faturaların ise geriye dönük tahsilatlarının yapılacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak; elektrik, su ve doğalgaz abonelik sözleşmelerinin kiracı adına yaptırılmayarak Belediye adına devam etmesi durumu ise, her ne kadar bütçeden yapılan

giderlere ilişkin ilgililere rücu yapılsa da, abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan hukuki sorumlulukların Belediye adına devam etmesine neden olmaktadır.

BULGU 27: Amatör Spor Kulüplerine Taşınmaz Tahsis Edilmesi

İdare tarafından gerçekleştirilen ortak işbirliği protokolleri ile amatör spor kulüplerine fiilen taşınmaz tahsisleri yapılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde;

"Kamu idareleri, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.

Kanunlardaki özel hükümler saklıdır."

Adı geçen Kanun'a dayanılarak çıkarılan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in;

"Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı; kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmazların birbirlerine bedelsiz olarak tahsis ve devri ile; Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu idarelerine tahsis ve devir işlemlerinin usul ve esaslarını belirlemektir."

"Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) ve (ğ) bentlerinde;

"f) Kamu idaresi: Tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini; devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç, diğer idareleri,

ğ) Tahsis: Mülkiyeti kendilerinde kalması koşuluyla kamu idarelerince, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazların, birbirlerine veya köy tüzel kişiliklerine; Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin ise, Maliye Bakanlığınca hizmetin devamı süresince kamu idarelerinin veya köy tüzel kişiliklerinin bedelsiz olarak kullanımına bırakılmasını"

“Tahsis yetkisi” başlıklı 4’üncü maddesinin (1), (2) ve (5) numaralı fıkralarında;

“(1) Özel bir hüküm olmaması durumunda kamu idareleri, tahsis işlemini Kanununun 47 nci maddesine dayanarak yapabilirler. Ancak mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların tahsisini; belediyeler, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15 inci maddesinin (h) bendine, il özel idareleri ise, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 64 üncü maddesinin (d) bendine göre yaparlar.

(2) Özel hükümler, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 47 nci maddesine göre, öncelikle uygulanır.

(5) İlgili kanunlarında tahsis yetkisine ilişkin özel hüküm bulunduğu hallerde tahsis işlemi, yetki verilen kurum, kuruluş veya kamu idaresi tarafından yapılır.”

“Tahsis yapılamayacak ve bedelsiz devredilemeyecek taşınmazlar” başlıklı 20’nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde;

“Kamu idarelerince üzerinde irtifak hakkı tesis edilmiş taşınmazlar,” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda zikredildiği üzere, 5018 sayılı Kanun’da taşınmaz tahsisine ilişkin genel hükümlere yer verilmiş ve ilgili kanunlardaki özel hükümler saklı tutulmuştur. Yine aynı şekilde adı geçen Yönetmelik’te de özel hükümlerin Kanun’un 47’nci maddesine göre öncelikle uygulanacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla belediyelerin tahsis işlemlerinde öncelikle 5393 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak; burada hüküm bulunmayan hallerde ise Kanun’un 47’nci maddesi ve ilgili Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlem tesis edilecektir.

5393 sayılı Kanun’un belediyelerin diğer kuruluşlarla ilişkilerinin düzenlendiği 75’inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, belediyelerin kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır.

Görüleceği üzere, gerek 5393 sayılı Kanun gerekse Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tahsis işleminin gerçekleştirilebilmesi için kendisine taşınmaz tahsis edilecek tarafın kamu kurum ve kuruluşları arasında yer alması gerekmektedir. Dolayısıyla bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün olmayan amatör spor kulüplerine meclis kararı ile taşınmaz tahsisi yukarıda yer alan hükümlere aykırılık teşkil etmektedir. Konuya ilişkin olarak, söz konusu

hatalı uygulamanın mevzuat hükümlerine aykırı olduğuna dair Sayıştayın 16.10.2017 tarihinde almış olduğu İçtihadı Birleştirme Kararı da söz konusudur.

Her ne kadar belediyelerin görev ve sorumluluklarının düzenlendiği 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin amatör spor kulüplerine ayni ve nakdi yardım yapabileceği ve gerekli desteği sağlayabileceği düzenlenmiş ise de söz konusu taşınmaz tahsisinin bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün değildir. Zira mevzuata uygun taşınmaz tahsisi için yukarıda ifade edilen şartların varlığı gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Best-Der Beşiktaş Engelliler Eğitim Spor ve Turizm Derneği, Muradiye Gençler Birliği Spor Kulübüne, Beşiktaş Basketbol Kulübüne, Yıldız Spor Kulübüne ortak işbirliği protokolü düzenlenerek fiilen taşınmaz tahsisi yapıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, Kamu idaresi cevabında özetle; 2017 yılı Sayıştay Denetim Raporundan bahisle söz konusu STK'lara yapılan yer tahsislerinin iptali için meclis kararı alınarak tahsislerin iptalinin sağlandığı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesi kapsamında amatör spor kulüpleri ile ortak işbirliği protokolü yapılmasına karar verildiği, bazı spor kulüpleri ile Ortak Hizmet Projesi kapsamında çalışmalar yapıldığı, karşılıklı imzalanan protokoller gereği hem Belediye hem de Spor Kulüplerinin sorumluluklarının belirlendiği ve bu Protokollerin Kaymakamlık Makamınca da uygun görülerek onaylandığı, Spor Kulüplerine yapılan bir tahsis bulunmadığı, taşınmazların bazı kısımlarının Spor Kulüplerinin bu çalışmaları ve organizasyonları yürütebilmeleri ve Ortak İşbirliği Protokol hükümlerini gerçekleştirilmesi adına kulüplere verildiği, bu kullanım izninin herhangi bir tahsis mahiyetini taşımadığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından söz konusu taşınmazların çeşitli amatör spor kulüplerine tahsis edilmediği belirtilmiş olsa da, ortak işbirliği protokollerinde belirtildiği üzere söz konusu taşınmazlar ilgili amatör spor kulüplerinin kullanımına bırakılmakta, fiilen tahsis edilmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "75'inci maddesinin (d) bendi hükmünden de anlaşılacağı üzere amatör spor kulüplerine tahsis işlemi yapılması veya fiilen tahsis niteliğinde bir işlem yapılması mümkün değildir.

Bu itibarla, adı geçen spor kulüplerine yapılan tahsis işlemleri mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 28: İdare Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığı Kullandırılması ve Ecrimisil Tahsilatlarının Düşük Olması

İdare taşınmazlarından 26 adedi ecrimisil karşılığı kullandırılmakta ve bu şekilde ecrimisil kira niteliğine dönüştürülerek taşınmazların işgaline süreklilik kazandırılmaktadır. Ayrıca, ecrimisil tahakkuku olarak kayıtlara alınan alacakların tahsilat oranı düşük düzeyde kalmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde de; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil bedelinin isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şağilin kusurunun aranmadığı, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz malın da, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla ecrimisil işgal edilen taşınmaz için bir nevi tazminat alacağı olup işgal edilen taşınmazın tahliye ettirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü verilerine göre İdare tarafından 31.12.2019 tarihi itibarıyla 26 adet taşınmazın ecrimisil karşılığı kullandırıldığı anlaşılmış olup 2886 sayılı Kanun'a aykırı olarak ecrimisilin, kira niteliğine büründürülerek geleceğe ilişkin olarak taşınmazın işgaline süreklilik kazandırıldığı ve bir kira tahsil yöntemine dönüştürüldüğü;

Ayrıca 2019 yılı Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveline göre 8.501.673,64 TL'si devreden tahakkuk ve 8.385.107,60 TL'si 2019 yılı tahakkuku olmak üzere toplam 16.886.718,24 TL'lik ecrimisil alacağının, yalnızca 2.979.456,69 TL'sinin tahsil edildiği kalan 13.904.401,18 TL'nin 2020 yılına devrettiği ve dolayısıyla tahsilat oranının da %17,64 düzeyinde gerçekleştiği;

Tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Kamu idaresi cevabında özetle; bulguya konu olan 26 adet taşınmazın 25 tanesinin, 2017 yılı Sayıştay denetiminde bahsi geçen genel hizmet alanlarında alınan işgaliye bedelinin ecrimisile çevrilmesi ile oluşan dosyalar olduğu, 25 adet taşınmazın hiçbirinin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale edilebilecek nitelik taşımadığı, 1 taşınmazın ise Bulgu 44'te de yer alan Hakkı Yeten Tesisleri olduğu ve tesis söz konusu bulgu gereği 2886 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda ihale edilebilmesi için gerekli çalışmaların en kısa sürede yapılacağı, ecrimsil bedellerinin komisyon kararları doğrultusunda işleme konu alanların fiziki kriterleri ile yasa ve yönetmeliklerde belirtilen hususlar göz önüne alınarak hesaplandığı ifade edilmiştir.

Bulgumuzda, ecrimisilin kira niteliğine dönüştürülerek taşınmazların işgaline süreklilik kazandırıldığı, ecrimisil karşılığı kullandırılan taşınmazların yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda tahliyesinin sağlanması gerektiği belirtilmiş olup idarenin cevabında belirttiği şekilde bu yerlerin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale edilebilecek nitelik taşımaması halinde bu yerlerin tahliye edilmesi ve işgale son verilmesi gerekmektedir. İdare tarafından ecrimisilin nasıl belirlendiğinden bahsedilmiş ise de bulgumuza konu ecrimisil tahsilatlarının düşük olmasına ilişkin bir değerlendirmede bulunulmamıştır.

İdare tarafından ecrimisil karşılığı kullandırılan taşınmazların yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda tahliyesinin sağlanması; kiralanabilir nitelikte ise 2886 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak ihaleyle kiraya verilmesi; ayrıca hali hazırda devam eden işgaller için tahakkuk kaydı yapılan ecrimisilin tahsilat oranlarının yükseltilmesine yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.

BULGU 29: İdarenin Borç Stokunun Mevzuatta Belirtilen Sınırı Aşmasına Karşın Meclis Kararı ile Borçlanması

Mevzuatta öngörülen borç stok sınırı aşılmış olmasına rağmen İdare borçlanmaya devam etmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinde, belediyelerin görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla borçlanarak ilave kaynak bulmasına imkân tanınmıştır. Bununla beraber söz konusu maddenin devamında borçlanmaya ilişkin esas ve usuller düzenlenmiş ve bunlara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun görevi

kötüye kullanmaya ilişkin hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Kanun'un 68'inci maddesinin (d) fıkrasında: Belediyelerin faiz dâhil borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı; (e) fıkrasında ise, bu şekilde hesaplanan tutarın %10'unu geçen iç borçlanmanın meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapılabileceği düzenlenmiştir.

Belirtilen maddeye dayanılarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan "Borçlanma" konulu 21.02.2005 tarihli ve 45201 sayılı Genelge'ye göre de; İdarenin borçlanma sınırının tespitinde,

- 1) İller Bankası kredileri ve faizleri,
- 2) Banka Kredileri ve faizleri,
- 3) Dış krediler ve faizleri,
- 4) Hazineye olan borçlar ve faizleri,
- 5) Piyasa borçları,
- 6) Vergi ve sosyal güvenlik borçlarının tamamı dikkate alınmalıdır.

Yukarıda sayılan kalemlerin toplanması suretiyle hesaplanan borç stoku, Belediyenin en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranıyla arttırılan miktarını geçiyorsa belediyeler borçlanma yapamayacak, diğer durumda yapabilecektir. Ayrıca, yılı içinde talep edilen borçlanmanın tutarı yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan limitin %10'unu geçecek ise belediye meclisinin kararının yanında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı da gerekmektedir.

Yasal düzenleme çerçevesinde, Beşiktaş Belediyesinin 2019 yılı için borç stok tavan tutarı hesabı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Beşiktaş Belediyesi Borç Stok Tavan Tutarı

2018 yılı Kesinleşmiş Bütçe Geliri (TL)	Yeniden Değerleme Oranı	Yeniden Değerleme Oranı ile Artırılmış Tutar/Borç Stok Tavan Tutarı (TL)
297.893.459,86	%23,73	368.583.577,88

10.06.2019 tarihli Meclis Kararı ile; en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının 2019 yılı içinde toplam %10'unu aşmamak üzere Başkanlık Makamına borçlanma yetkisi verilmiştir. Meclis Kararının alındığı 10.06.2019 tarihinde borç stok miktarının mevzuatta belirtilen oranın üzerinde olduğu anlaşılmıştır. Belediyede piyasa borçları için ileri vadeli çek düzenlendiği anlaşıldığından piyasaya olan borcu kapsamında bu çekler de dahil edildiğinde 10.06.2019 tarihinde borç stoku 446.092.588,98-TL, ileri vadeli çekler dahil edilmediğinde ise 389.441.356,17 TL olarak hesaplanmıştır.

İdarenin 2019 yılı sonu itibariyle de borç stok miktarının mevzuatta belirtilen oranın üzerinde olduğu anlaşılmıştır. İdarenin 2018 yılı bütçe geliri 297.893.459,86 TL'ye %23,73'lük yeniden değerlendirme oranı uygulandığında, 2019 yılının borçlanma sınırı 368.583.577,88 TL olmaktadır. İdarenin 2019 yılsonu itibariyle piyasaya olan borcu kapsamında ileri vadeli çekler dahil edildiğinde borç stok miktarı 493.227.453,00 TL, ileri vadeli çekler dahil edilmediğinde ise 473.743.439,71 TL olarak hesaplanmıştır.

Belediyenin borç stoku en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının üzerindedir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, Kamu idaresi cevabında özetle; bulgu konusu hususlara ilişkin çalışmaların mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılacağı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak, İdarenin 2019 yılı itibariyle sahip olduğu borç stoku mevzuatında belirtilen borçlanma sınırını geçtiğinden mevcut borç stoku borçlanma sınırının altına çekilene kadar yeni bir borçlanmaya gidilmemesi gerekmektedir.

BULGU 30: İdarenin İşlettiği Sosyal Tesisler İçin İdare Bütçesinden Harcama Yapılması ve Diğer Kurum ve Kuruluşların Personeli İçin Tespit Edilen Ücretlerin Fazla Olması

Beşiktaş Belediyesinin işletmekte olduğu kreşlerde mevzuata aykırı tarife belirlenmiş, bundan dolayı işletme gelirlerinin giderleri karşılayamaması sebebiyle bütçeden katkıda bulunulmuştur.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin de içinde olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin altıncı fıkrasında bu hükümden muaf tutulacak kişi ve kurumların Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilebileceği belirtilmiştir.

2019 yılı için Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan (2019-1) sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in; "Kreş ve Çocuk Bakımevleri Ücretleri" başlıklı 5'inci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarına ait kreş ve çocuk bakımevlerine kabul edilecek devlet memurları ile diğer kamu personelinin her çocuğu için aylık bakım ücretinin asgari 220,00 TL olarak tespit edildiği, ancak belirlenen asgari aylık ücretlerin kreş ve çocuk bakımevi hizmetlerinin karşılanmasında yeterli olmadığı durumlarda, kurum ve kuruluşların belirlenen ücretin üzerinde bedel tespit etmeye yetkili olduğu, "Ortak Hususlar" başlıklı 7'nci maddesinde ise; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu, bir kurum veya kuruluşun eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal ve destek amaçlı tesislerinden yararlandırılan; o kurum ve kuruluşun emeklisi ile o kurum ve kuruluşun personelinin ve ya emeklisinin eşleri, üstsoy ve altsoylarına, kurum personeli için belirlenen tarifinin uygulanacağı, diğer kurum ve kuruluşların personeli ve emeklileri ile bunların eşleri, üstsoy ve altsoylarına, kurum personeli için belirlenen tarifinin uygulanacağı, eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerden sekizinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alanların dışında yararlandırılanlara kurum personeli için belirlenen tarifinin en az %50 fazlasının uygulanacağı, kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen kreş ve çocuk bakımevi gibi tesislerin sosyal tesis

kapsamında olması nedeniyle, bu tesislerin giderlerine de bütçeden katkıda bulunulamayacağı, dolayısıyla bunların her türlü giderleri kreş ve çocuk bakımevlerinin kendi gelirlerinden karşılanacağı düzenlenmiştir.

İdare tarafından, 2019 yılı ücret tarifesinde gündüz bakım evi ücreti olarak; belediye personeli için 250 TL, diğer kamu personeli için 500 TL ve bunların dışında kalanlar için 700 TL olarak meclis kararıyla ücretlendirme yapılmıştır. Söz konusu meclis kararında yer alan tutarlar Tebliğ ile uyumlu değildir. Tebliğ hükümleri gereği diğer kurum ve kuruluşların personeli ve emeklileri ile bunların eşleri, üstsoy ve altsoylarına, kurum personeli için belirlenen tarifenin uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca, İdarece işletilen kreş ve çocuk bakımevleri sosyal tesis kapsamında olması nedeniyle, bu tesislerin giderlerine de bütçeden katkıda bulunulmaması, dolayısıyla bunların her türlü giderlerinin kreş ve çocuk bakımevlerinin kendi gelirlerinden karşılanması gerekirken söz konusu hususa riayet edilmemiştir. 2019 yılında toplam 1.451.200,00 TL gelir elde edildiği ve 3.448.790,12 TL harcama yapılarak (yemek giderleri ve personel ödemesi dışındaki yapım, bakım, onarım kırtasiye vb. giderler dâhil değildir.) aradaki fark olan 1.997.590,12 TL'nin İdarenin bütçesinden karşılandığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu bulguya ilişkin uygulamaların sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında değerlendirildiği, bununla birlikte, belirlenen tarifelerin bulguya uygun olarak tekrar gözden geçirileceği, diğer kurum ve kuruluşların personeli için tespit edilen ücretlerin kendi personellerimizle aynı miktara çekilebilmesi için gerekli çalışmalar başlatılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, İdare tarafından sosyal tesis tarifelerinin mevzuata uygun olarak belirlenmesi ve bu tesislerin giderlerine de bütçeden katkıda bulunulmaması gerekmektedir.

BULGU 31: İdareye Ait Taşınmazların İhale Şartnamesine Rekabeti Engelleyici Hükümler Konulması Suretiyle Belediyenin İştiraki olduğu Şirkete Kiralanması

Mülkiyeti İdarede olan ve işletme hakkı devri olarak kiraya verilen sekiz kafeteryaya ilişkin şartnamelere rekabeti önleyecek şekilde hissesi en az %51 kamu kurumlarına ait şirketlerin katılabileceği hükmünün bulunduğu ve bu suretle taşınmazların Belediye iştiraki olan Şirket tarafından işletilmesinin sağlandığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde; bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu hükmü yer almaktadır. Dolayısı ile ihale şartnamelerine katılımı engelleyici hükümlerin konulması rekabetin sağlanması ilkesi ile örtüşmediği gibi açıklığın sağlanmaması da İdare gelirlerinin olduğundan düşük gerçekleşmesine neden olabilecektir.

Açık adresleri ilgili şartnamede belirtilen sekiz adet kafeteryanın kiralanması içinde ihale şartnamesine "İhaleye %51 hissesi kamu kurumlarına ait, kafeterya vb. işletmeler yapabilen iştirakler veya şirketler katılabilecektir" hükmünün konulduğu; bu suretle ihaleye en az %51 kamu iştiraki olmayan şirketlerin katılmadığı ve ihale sonucunda işletme haklarının İdarenin bağlı ortaklığı durumundaki Şirkete devredildiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Kamu idaresi cevabında özetle; kafeteryaların işletmesinin, kar amacını ön planda tutmayan, uygun fiyatlarda kamuya hizmet verebilecek, kamu yararını ön planda tutabilecek olan kamu iştiraklerinin yapmasının uygun olacağı düşünülüyor, yapılan ihaleye diğer kamu iştiraklerinin de katılabilmesi için 2886 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi hükümlerine göre gazete ilanları yapılarak gerekli yasal duyuruların yapıldığı ancak ihaleye Beltaş AŞ dışında herhangi bir katılım olmadığı ifade edilmiştir.

İdare tarafından kafeteryaların işletmesinin kamu yararını ön planda tutabilecek olan kamu iştiraklerinin yapmasının uygun olacağı ifade edilmiş ise de ihalede katılımı engelleyecek veya daraltacak şekilde şartnamede düzenleme yapılması ihale ilkelerine ters düşmektedir. Bu şekilde yeterli rekabet koşullarının oluşması engellenmiş olmaktadır.

Netice olarak, İdare tarafından işletme hakkı devri şeklinde kiraya verilen kafeteryalara ilişkin ihale şartnamelerine rekabeti engelleyici koşullar konulmaması gerekmektedir.

BULGU 32: İleri Vadeli Çek Düzenlenerek Bu Çeklerin Borçlanma Aracı Haline Getirilmesi

İdare tarafından verilen çekler, mevzuata aykırı şekilde ileri vadeli olarak düzenlenmekte ve dolayısı ile ödeme aracı niteliği taşıyan çekler İdare tarafından borçlanma aracı olarak kullanılmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 795'inci maddesinde; çeklerin görüldüğünde ödeneceği, buna aykırı herhangi bir kaydın yazılmamış sayılacağı, düzenlenme günü olarak gösterilen günden önce ödenmek için ibraz olunan çeklerin ibraz gününde ödeneceği belirtilmiştir.

5941 sayılı Çek Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesinde ise; 31.12.2020 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz sayılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; ileri vadeli çek düzenlenmesi durumunda bu çeklerin yazılmamış sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersiz sayılmıştır. 5941 sayılı Çek Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesi ile getirilen 03.12.2020 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz olduğuna ilişkin hüküm ise çeklerin ibraz edilebilecekleri sürelerle ve hukuki sorumluluklara ilişkin geçici bir düzenleme niteliği taşımakta olup ileri vadeli çeklerin düzenlenmesini hukuki hale getirmemektedir.

İdare tarafından verilen çekler, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabında izlenmektedir. Buna göre bu hesap, kurumun bankadan çekle veya gönderme emri ile yaptıracağı ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılmaktadır. Hesabın işleyişine ilişkin olarak da, bankadan yaptırılacak ödemeler için düzenlenen çek tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili hesap veya hesaplara borç kaydedileceği; düzenlenen çeklerden, muhasebe birimlerine gönderilen banka hesap özet cetvelleriyle, bankaca hak sahiplerine ödendiği bildirilen paralar bu hesaba borç, 102-Banka Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'te de belirtildiği üzere, ödeme aracı olarak düzenlenen çeklerin izlenmesinde kullanılan 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, karşılığında 102-Banka Hesabı ile birlikte çalışmaktadır. Daha önce banka hesabına yatırılan tutarlar 102-Banka Hesabına kaydedilmekte; bu hesaptan ödenmek amacıyla düzenlenen çekler ise aktifi düzenleyici hesap olarak 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabında izlenmektedir. Düzenlenen çeklerin eksi bakiye olarak mali tablolara yansımaları, banka hesaplarında yer alan tutarların açıklayıcı olması açısından önem taşımaktadır. Zira banka hesaplarında yer alan tutarların bilançoya yansıtacağı şekliyle net değerinin görülebilmesi, ancak 102-Banka Hesabı

ile 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının konsolide edilmesi ile mümkün olmaktadır.

İdarenin bankada karşılığını bulundurmadan ileri vadeli çek düzenlemek suretiyle işlem yapması, dönem sonu itibariyle 320-Bütçe Emanetleri Hesabında izlenmesi gereken borçların 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabında izlenmesine neden olmuştur.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; bulgu doğrultusunda olmak üzere, hatalı uygulamanın düzeltilmesine ilişkin çalışma yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin bankadan çekle ile yaptıracağı ödemeler için ileri vadeli çek düzenlenmemesi ve bu çeklerin borçlanma aracı haline getirilmemesi gerekmektedir.

BULGU 33: İmar Programlarının Mevzuatta Öngörülen Süre Zarfında Hazırlanmaması Nedeniyle 1/10 Oranında Emlak Vergisi Uygulamasına Devam Edilmesi

İmar programlarının mevzuatta öngörülen süre zarfında hazırlanmaması nedeniyle, tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsalarla ilişkin emlak vergisi 1/10 oranında uygulanmaya devam edilmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesinde; kanunlar veya diğer mevzuatla tasarrufu kısıtlanan bina, arsa veya araziye ilişkin olarak emlak vergisinin, kısıtlamanın devam ettiği süre zarfında 1/10 oranında uygulanacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun'un ilgili hükmüne dayanılarak yürürlüğe konulan Tasarrufu Kısıtlanan Bina, Arsa ve Arazi Hakkında Yönetmelik'in 2'nci maddesinde ise, imar planlarında, resmi yapılara, tesislere ve okul, cami, yol, meydan, otopark, yeşil saha, çocuk bahçesi, pazar yeri, hal, mezbaha ve benzeri umumi hizmetlere ayrılmış olması sebebiyle üzerinde inşaat yapılmasına izin verilmeyen arsalar ile esaslı değişiklik ve ilaveler yapılmasına izin verilmeyen binaların tasarrufu kısıtlanmış sayılacağı; bu hallerde kısıtlı vergilemenin, imar planının kesinleştiği tarihi izleyen yılbaşından itibaren yapılacağı; kısıtlamanın, ilgili arsa veya binanın bulunduğu alan imar programına alınmaya (imar programının kesinleştiği tarihe) kadar devam edeceği ifade edilmiştir.

Ayrıca, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 10'uncu maddesinde; imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 3 ay içerisinde bu planları tatbik üzere 5 yıllık imar programlarının hazırlanacağı; aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise imar planlarında umumi

hizmetlere ayrılan yerlerden imar programına alınanlara ilişkin olarak emlak vergisi ödemesinin durdurulacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, imar planlarında umumi hizmete ayrılan ve dolayısı ile mevzuat gereği tasarrufu kısıtlanan bina ve arsalarla ilişkin olarak emlak vergisi; imar planlarının kesinleştiği tarihi izleyen yılbaşından itibaren 1/10 oranında tahsil edilecek, imar planlarının tatbikine ilişkin imar programlarının hazırlanmasından itibaren ise emlak vergisi uygulaması durdurulacaktır. İmar programları ise ilgili imar planlarının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 3 ay içerisinde hazırlanacaktır.

Dolayısı ile mevzuat 1/10 oranında emlak vergisi uygulamasını, imar planlarının kesinleşme tarihinden bu planlara ilişkin programların hazırlanmasına kadar geçecek 3 aylık dönem için öngörmüştür. Mevzuatta öngörülen 3 aylık dönem içerisinde imar programlarının hazırlanamaması durumunda, her ne kadar 1/10'luk emlak vergisi uygulamasına devam edilmesi gerekecek olsa da, İdareden kaynaklanan nedenlerle mükellefe emlak vergisi tahakkuk ettirilmeye devam edilmiş olacaktır.

İdare hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; mevzuatta imar planlarının uygulanmasına ilişkin olarak 3 aylık zaman zarfında hazırlanması öngörülen imar programlarının, yürürlükte bulunan imar planları için hiç hazırlanmadığı; dolayısı ile tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsalarla ilişkin olarak 1/10 oranında emlak vergisinin genel bir uygulama olarak devam ettirildiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, İdare tarafından; bulguya esas konu ile ilgili gerek İdarenin İmar Müdürlüğü gerekse İBB Boğaziçi İmar Müdürlüğü ile gerekli yazışmaların yapılarak değişiklikler takip edildiği; bu kapsamda 27/01/2020 tarihli ve 7733 sayılı yazı ile bahse konu işleme esas olmak üzere Boğaziçi İmar Müdürlüğüne yazı gönderildiği anlaşılmıştır.

İdarenin herhangi bir mali külfetle karşılaşmaması için, imar programlarının süresinde yapılması ve emlak vergisi uygulamasının mevzuatına uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 34: İndirim Hakkı Olmayan veya Bu Hakkını Daha Sonradan Kaybeden Bazı Kişilerin İndirimli Emlak Vergisi Uygulamasından Yararlanması

İndirimli emlak vergisi hükümlerinden yararlanan mükelleflerin, söz konusu indirim şartlarını halihazırda koruduğu İdare tarafından kontrol edilmemekte ve bu kontrollerin etkin yapılmasına yönelik bir takip mekanizması bulunmamaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun birinci kısmının ikinci bölümünde muafiyet ve istisna hükümlerine yer verilmiştir. Bu bölümde yer alan daimi ve geçici muafiyetlerin dışında Kanun'un "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde; Cumhurbaşkanı, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkili olduğu, bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanacağı belirtilerek belli şart ve durumda olanlar için vergi oranlarının Cumhurbaşkanının (eskiden BKK) kararı ile sıfıra kadar indirilebileceği düzenlenmiştir.

Anılan hükmün verdiği yetkiye dayanılarak muhtelif tarihlerde çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları ile 1999-2006 yılları için, 2006/11450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile de 2007 ve müteakip yıllar için yukarıda bahsedilen durumlarda bina vergisi oranının sıfır olarak uygulanacağı belirlenmiştir.

Konu hakkında yayımlanan 38 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde hiçbir geliri olmadığını beyan eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, hizmet karşılığı elde edilen ücret geliri, ticari, sınai ve mesleki faaliyet geliri, tarımsal faaliyet geliri, menkul ve gayrimenkul geliri, faiz ve temettü geliri veya benzeri türde bir gelirin olmaması gerektiği belirtilmiş, mükelleflerin daha sonradan yukarıda belirtilen türden bir gelir elde etmeleri veya ikinci bir mesken binasına sahip olmaları halinde bu durumun belediyeye bildirilmesi zorunlu tutulmuştur.

Aynı şekilde mezkûr Tebliğ'de sosyal güvenlik kurumlarından emekli, dul, yetim, ölüm ve malûliyet aylığı alanların, bu aylıkları dışında başka gelirlerinin bulunması halinde, bunlara ait meskene indirimli vergi oranının uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

57 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde emlak vergisi işlemlerinde mükellefler tarafından bildirilen hususların teyidinin, mükelleflerden belge istenmeden ilgili kurum ve kuruluşlardan yapılması gerektiği, bu bağlamda belediyelerce, mükelleflere ait kimlik bilgilerinin İçişleri Bakanlığı Kimlik Paylaşım Sistemi, tapu kayıtlarının Tapu ve Kadastro Bilgi Sisteminden alınabileceği, mükelleflerin şehit, gazi, dul, yetim ve emekli olduklarına ilişkin bilgilerin ise Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından elektronik ortamda sağlanacağı belirtilmiş, gerek duyulması halinde bildirimlerin kontrolü amacıyla bildirim konu taşınmazlarda yoklama ve tespit yapılabileceği düzenlenmiştir.

Konu hakkında yayımlanan bir başka Genel Tebliğ olan 44 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin "II- Hiçbir Geliri Olmadığını Beyan Eden Mükelleflerin Geliri Veya İkinci Bir Meskeni Bulunduğunun Tespit Edilmesi Halinde Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünde; indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken verginin cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacağı açıklanmıştır.

İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde; "hiç geliri olmamak" veya "Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan aylık dışında geliri olmamak" sebepleriyle indirimli emlak vergisinden faydalanan kişilerden bir kısmının yukarıda bahsedilen şartları sağlayamadığı görülmüş bazı kişilerin emekli olduklarını bildirdikleri veya hiçbir geliri olmadığını beyan ettikleri halde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4/1a, 4/1b ve 4/1c bentlerine göre çalışmaya devam ettikleri görülmüştür. Buna rağmen İdare tarafından diğer kurum ve kuruluşlardan yeterli bilgi alınarak etkin bir inceleme yapılmadığından söz konusu husus tespit edilememiş, gerekli yaptırımlar uygulanamamıştır.

Bu bağlamda, indirimli emlak vergisi hükümlerinden yararlanan mükelleflerin, söz konusu indirim şartlarını koruduğunun İdare tarafından kontrol edilmediği ve bu kontrollerin etkin yapılmasına yönelik bir takip mekanizması bulunmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; 2020 yılı başı itibariyle TAKBİS sisteminin yerine WEB TAPU sistemine geçiş ile birlikte yapılan sorgulama neticesinde, indirim şartları değişmiş ya da ortadan kalkmış mükelleflerin muafiyetlerinin kaldırılarak gerekli tahakkuk işlemlerinin yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, indirimli vergiden yararlanmak isteyen veya mevcut haktan yararlanan kişilerin beyanları üzerinden hareketle, aktif sigortalı olarak çalışıp çalışılmadığı, emekli aylığı dışında herhangi bir gelir, ücret ya da kazanç elde edilip edilmediği araştırılmalıdır. Bu kapsamda gerek Sosyal Güvenlik Kurumu gerekse de vergi daireleri ile resmi yazışmalar gerçekleştirilmesi, veri paylaşımı konusunda protokoller yapılması verginin güvenliği açısından önem arz etmektedir.

BULGU 35: İşçilere Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması

İdarece işçilerin yıllık izinleri mevzuata uygun şekilde kullanılmamakta ve bu nedenle yıllık izinler birikmektedir. Bu durumda, işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine emekli olduklarında son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmeleri nedeniyle İdareye ek mali külfet oluşturmaktadır:

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı) tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı konusunda Kanun'a paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren

vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş TL idari para cezası verileceği hükmüne bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre, işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İdarelerin de düzenli olarak yıllık izinleri kullandırmaları gerekmektedir.

İşçilerin emekli olmaları halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuatı gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığı olarak yapılacak ödeme en son ücreti üzerinden olacağı için, işçiye yüksek miktarda ücret ödemesi yapılacaktır. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Ancak belirtilen uygulama, idarelerin daha fazla mali külfet yüklenmeleri anlamına gelmektedir: Zira, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından yüksek miktarda ödeme yapma söz konusu olacaktır.

İdarenin personel işlemlerinin incelenmesi neticesinde; işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle de İdare bünyesinde çalışan 96 işçinin toplam 10.153 gün kullanılmamış yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında; işçilerin yıllık izinlerini düzenli olarak kullanmaları için gerekli planlamaların yapıldığı, bu kapsamda işçilerin izinlerini kullanmaya başladığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, hem mevzuata uygunluk açısından hem de İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 36: İvedi ve Acele Olmayan İhtiyaçların Avans Şeklinde Ödeme ile Gerçekleştirilmesi ve Bu İhtiyaçlar Karşılanırken İhale Mevzuatı Hükümlerine Uyulmaması

Avans verilmesini gerektiren şartlar oluşmadığı halde alımlar için avans verilerek ödeme gerçekleştirilmiş ve bu harcamalarda ihale mevzuatı hükümlerine uyulmamıştır.

5018 sayılı Kanunu'nun "Ön Ödeme" başlıklı 35'inci maddesinin birinci fıkrasında; harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek

ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği, verilecek avansın üst sınırlarının merkezî yönetim bütçe kanununda gösterileceği hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, ön ödeme usul ve esaslarına ilişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No: 55) 3'üncü maddesinde; ön ödemenin, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde kesin ödeme öncesi avans veya kredi şeklinde yapılan ödeme olduğu belirtilerek, ön ödeme yapılabilmesi için; ilgili kanununda öngörülmüş olması, ön ödeme yapılacak giderin, gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderlerden olması, ilgili bütçe tertibinde ön ödeme karşılığı yeterli ödeneğin harcama biriminde mevcut olması ve bu ödeneğin, ön ödemenin mahsubu yapılmaya kadar saklı tutulması ve Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve ilgili bakanlıklarca yayımlanan tasarruf tedbirleri ve uygulama talimatlarında belirtilen hususlara uyulması gerektiği, ön ödeme uygulamasının bir alım usulü olmaması sebebiyle ön ödeme yapılacak mal veya hizmet alımlarında, alımların idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması, mal alındığının veya hizmetin gerçekleştirildiğinin ihale mevzuatına uygun olarak görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması gerektiği düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre; avans şeklinde ödeme istisnai ve belli şartlarda kullanılması gereken bir ödeme yöntemi olup, sürekli bir ödeme yöntemi değildir. Giderin ilgili kanunlarda öngörülmüş olması, gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi ve zorunlu bir gider olması, ilgili bütçe tertibinde yeterli ödeneğin olması durumunda avans şeklinde ödeme gerçekleştirilebilir. Bir giderin ivedi ve zorunlu olarak değerlendirilebilmesi için ihtiyacın giderilmemesi durumunda kamu hizmetinin aksaması gerekmektedir. Bu ödeme yönteminin ivedi ve zorunlu olmayan giderler için kullanılması harcamaların ön mali kontrol ve diğer kontrollere tabi tutulmadan yapılmasına sebep olacaktır.

Ayrıca avans verilmesi için gerekli şartlar oluşmuş olsa bile, ihtiyacın mezkûr maddenin son fıkrasında belirtildiği üzere, idarenin tabi olduğu ihale mevzuatı hükümlerine göre karşılanması gerekmektedir. Gider gerçekleştirildiğinde süresi içerisinde avans mahsubunun yapılması ve alım yöntemine göre kanıtlayıcı evrakların düzenlenmesi gerekmektedir. 2019 yılı avans sınırının doğrudan temin parasal sınırının altında kaldığı düşünüldüğünde avans vermek suretiyle ödeme yapılan alımların doğrudan temin usulüne göre yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; giderlerin, gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderlerden olmadığı halde avans şeklinde ödeme ile karşılandığı ve bu alımlarda ihale mevzuatı hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; konu hakkında bundan sonra gerekli hassasiyet gösterileceği ve hatalı uygulamanın düzeltilmeye çalışılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ön ödeme suretiyle yapılan işlemlerde ilgili mevzuat hükümlerine uyulması gerekmektedir.

BULGU 37: Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun Geçici 14'üncü Maddesindeki İcazetin Kazanılmış Hak Gibi Değerlendirilmesi

İdare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.03.2019 ile 01.04.2019-31.12.2019 tarihleri arasında geçerli olan sosyal denge sözleşmeleri, Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4'üncü Dönem Toplu Sözleşme hükümlerine göre düzenlenmiş, ancak, personele yapılan ödemelerde 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşme hükümleri dikkate alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında; belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatının aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %100'ü olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, 4688 sayılı Kanun'un geçici 14'üncü maddesinde:

15.03.2012 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesi kapsamındaki idareler ile ilgili sendikalar arasında toplu iş sözleşmesi, toplu sözleşme, sosyal denge sözleşmesi ve benzeri adlar altında imzalanan sözleşmelerin uygulanmasına, söz konusu sözleşmelerde öngörülen sürelerin sonuna kadar devam edilebileceği;

Anılan sözleşmelerin uygulanmasına devam edildiği dönem için 32'nci madde hükümleri çerçevesinde ayrıca sözleşme yapılamayacağı;

Söz konusu sözleşmeleri 31.12.2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dahil idarelerin, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanun'da öngörülen Toplu Sözleşme dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32'nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabileceği;

Ancak, 32'nci madde uyarınca Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarın, unvanlar itibarıyla ilgili personele söz konusu sözleşmeler uyarınca yapılmakta olan ortalama aylık ödemenin altında kalması halinde; üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32'nci madde hükümleri esas alınarak 31.12.2015 tarihine kadar uygulanabilecek sözleşmelerde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte uygulanan sözleşme uyarınca unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutarın tavan olarak esas alınabileceği;

Bu şekilde yapılacak ödemelerin kazanılmış hak sayılmayacağı;

İfade edilmiştir.

Ayrıca, Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4'üncü Dönem Toplu Sözleşme'nin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı dördüncü bölümünün "Sosyal denge tazminatı süre uzatımı" başlıklı 7'nci maddesinin (1) fıkrasında; "4688 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinde yer alan "31/12/2015" ibaresi "31/12/2019" şeklinde uygulanır." denilmektedir. Dolayısıyla, geçici maddede belirtilen tarih 31.12.2019 olarak değiştirilmiş olup idarelere tanınan kıyaslama izni belirtilen tarihe kadar uzatılmıştır.

4688 sayılı Kanun'un geçici 14'üncü maddesinde belirtildiği üzere; şayet 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan bir sözleşme var ise, bu sözleşmede yer alan tavan tutarlar ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutar (*en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %100'ü*) kıyaslanacak, hangisi yüksek ise unvanlar itibarıyla ödemeye esas alınabilecektir. Ancak, söz konusu kıyaslamanın en son imzalanan sosyal denge sözleşmesinde düzenlenmiş olması gerekmektedir. Zira, yasal düzenlemede söz konusu kıyaslamanın kazanılmış hak gibi her halükarda yapılacağı/ bunun zorunlu olduğu belirtilmemekte; idareye tercih hakkı sunulmaktadır. Bu durumda ise, İdare tercih hakkını nasıl kullandığını yeni sözleşmede düzenleyecektir. Dolayısıyla, yeni imzalanan sözleşmedeki tazminat sınırının; Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4'üncü Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünde yer alan hükümlere göre belirlenmesi durumunda, idarenin ödeme yaparken eski sözleşmeyle kıyaslama yapma yetkisi olmayacaktır.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; 01.01.2018-31.03.2019 ile 01.04.2019-31.12.2019 tarihleri arasında geçerli olan sosyal denge sözleşmelerinin Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4'üncü Dönem Toplu Sözleşme hükümlerine göre düzenlendiği, ancak personele yapılan ödemelerde 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşme hükümlerinin dikkate alındığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; Anayasanın 90'inci maddesinin son fıkrasından, 98 sayılı ILO Sözleşmesinden, memurların toplu sözleşme yapmak ve sosyal denge tazminatına ilişkin hakları kısıtlamanın hem eşitlik

ilkesiyle hem de uluslararası sözleşmelerle bağdaşmayacağından bahsedilmiş, tavan tutarın ne olması gerektiğine ilişkin yorumlamalarda bulunulmuş, 4688 Sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 4. Dönem Toplu Sözleşmesinin 7. Maddesinin 1. Fıkrasında geçici maddede belirtilen tarihin 31.12.2019 olarak değiştirildiği ifade edilmiştir.

Ancak, kamu idaresinin cevabında yer alan hususlara ilişkin Anayasanın 90'ıncı maddesi ve 98 sayılı ILO Sözleşmesine aykırı hareke edildiğine ilişkin bulgumuz bünyesinde herhangi bir husus dile getirilmemiş memurlarla sosyal denge tazminatına ilişkin sözleşme imzalanamayacağından da bahsedilmemiştir. Ayrıca tavan tutarın ne olması gerektiği hususu mevzuat hükümleri gereği bellidir. Kaldı ki bulgumuz bünyesinde süre bakımından sosyal denge tazminatı ödemesi yapılmayacağına dair de bir hüküm yoktur. Bulgumuzda belirtilen husus, en son düzenlenen sosyal denge sözleşmesinde hani rakamların esas alındığının belirlenmesidir. Kaldı ki, sosyal denge sözleşmesini, ILO sözleşmeleri ile Anayasa'da yer alan düzenlemelere göre kıyaslamının kabulü mümkün değildir. Çünkü, sosyal denge sözleşmeleri toplu sözleşme olmayıp mevcut toplu sözleşmenin uygulama metnidir.

Sosyal denge sözleşmesinin Toplu Sözleşme hükümlerine göre kurulması durumunda, 4688 sayılı Kanun'un Geçici 14'üncü maddesindeki icazetin kazanılmış hak gibi değerlendirilmemesi; 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşme hükümlerinin dikkate alınması isteniyorsa, yeni sosyal denge sözleşmesinin buna göre düzenlenmesi ve imzalanması gerekmektedir.

BULGU 38: Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Yapılan Kamulaştırmaların Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırmaların Beşiktaş Tapu Müdürlüğü tarafından Belediyeye bildirilmediği tespit edilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla, tapu idarelerine; kamulaştırma işlemleri ve devir gibi mülkiyet değişimlerini ilgili belediyeye bildirme zorunluluğu getirmiştir. Bu zorunluluk bir vergi güvenlik önlemidir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinde; kamulaştırma kaynaklı tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi

aranmayacağı; ancak, tapu dairesinin durumu ilgili vergi dairesine bildireceği hükme bağlanmıştır.

2942 sayılı Kanun'un "Vergilendirme" başlıklı 39'uncu maddesinde kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değerinin, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunacağı hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Bildirim Verme ve Süresi" başlıklı 23'üncü maddesinde, bu Kanun'un 33'üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim verilmemesinin zorunlu olduğu ve emlakın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verileceği düzenlenmiştir.

1319 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesinde; bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmıştır. Ayrıca, Kanun'un 37'nci maddesine göre bu Kanun'da geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade etmektedir.

1319 sayılı Kanun'un "Ödeme Süresi" başlıklı 30'uncu maddesinde ise; devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralanın müteselsilen sorumlu tutulduğu, Tapu daireleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildireceği hükümleri yer almaktadır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; Beşiktaş ilçesi içinde yapılan kamulaştırmalara ait bilgilerin düzenli olarak Belediyeye gönderilmediği tespit edilmiştir.

Kamulaştırma işlemlerinin, mevzuat gereği ilgili belediyeye bildirilmemiş olması durumunda: Gayrimenkule ilişkin daha önceden beyanname verilip verilmediği, emlak vergisi ödenip ödenmediği bilinmediğinden bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği; gayrimenkule ilişkin daha önceden gelen emlak vergisi borçlarının bulunup bulunmadığı bilinmediğinden herhangi bir düzeltme işlemi yapılamayacağı; ek emlak vergisinin beyan edilmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği; eski malik adına vergi tahakkuku yapılmaya devam edeceği; bildirim yapılmamış olduğundan bu hatalar sonucu ortaya çıkan emlak vergisi kaybindan kamulaştırmayı yapmış olan kamu kurumunun da müteselsil sorumluluğunun devam edeceği açıktır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; bulguda bahsi geçen hususa istinaden Tapu Müdürlüğü ile iletişime geçilerek eksikliklerin giderileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerden dolayı, tapu idaresinin özellikle Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda ilgili belediyeleri bilgilendirmesi; ilgili mevzuatı çerçevesinde veri paylaşımı sağlaması; bu bilgilendirme ve paylaşımın TAKBİS sistemi kapsamında gerekli teknolojik altyapı kullanılarak sistemli ve zamanlı olması; Belediye tarafından bilgilendirme ve paylaşım takibinin yapılarak emlak vergisi gelirlerinin ve mali tablolarının güvenceye kavuşturulması gerekmektedir.

BULGU 39: Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçe Ödeneğinin%10'unun Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmadan Aşılması

İdare tarafından 2019 yılı içinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarına ait harcamaların yıllık toplamı, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'u Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmaksızın aşılmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık Usulü" başlıklı 21'inci maddesi birinci fıkrasının (f) bendinde;

"İdarelerin yaklaşık maliyeti ellimilyar Türk Lirasına (2015 yılı için yüzaltmışyedibin dokuzyüzaltmışaltı) kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları pazarlık usulü ile ihale yapılabilir."

"Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinde;

"Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

...

d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (2015 yılı için ellibin üçyüzseksenbeş Türk Lirası), diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını (onaltıbin yediyüzseksenaltı Türk Lirasını) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar."

“İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar” başlıklı 62’nci maddesi birinci fıkrasının (1) bendinde ise;

“ı) Bu Kanunun 21 ve 22’nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” hükümleri yer almaktadır.

4734 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına yönelik hususlara ilişkin olarak çıkarılan ve 22.08.2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin 21’inci maddesi; Kanun’un 62’nci maddesi birinci fıkrasının (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamaları içermektedir. Anılan maddede; açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usullerinin temel ihale usulü olduğu ve bu temel usullerden biriyle alım yapılamadığı durumlarda diğer usul ve yöntemlerin kullanılabilmesi belirtilerek Kanun’un 21/f ve 22/d maddelerine göre yapılacak alımlarda %10’luk sınırın aşılmasına yönelik olarak Kamu İhale Kurulu uygun görüşünün alınması için İdarelerce yapılacak başvuruların şartları ve değerlendirme kriterleri hakkında düzenlemelere yer verilmiştir.

4734 sayılı Kanun’un 62’nci maddesi birinci fıkrasının (1) bendi hükmü dikkate alındığında, idarelerin aynı Kanun’un 21’inci maddesi birinci fıkrasının (f) bendi ile 22’nci maddesi birinci fıkrasının (d) bendine göre yapacakları alımlara ilişkin bir sınır bulunmakta olup bu sınır da, yapılacak mal veya hizmet alımı ile yapım işi için ayrı ayrı olmak üzere, bu işler için konulmuş ödeneklerin %10’udur. Anılan bent hükümleri uyarınca %10 sınırının idarece takip edilmesi ve bu sınırın aşılabileceğinin öngörülmesi halinde Kamu İhale Genel Tebliği’nin 21’inci maddesinde yapılan açıklamalara uygun olarak Kamu İhale Kuruluna başvurulması ve Kurulun uygun görüşünün alınması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Beşiktaş Belediyesi tarafından 4734 sayılı Kanun’un 21/f ve 22/d kapsamında 5.869.780,14 TL’lik mal alımına yönelik harcamada bulunulduğu görülmüştür.

Tablo 8: 2019 Yılı Ödenek ve 21/f ve 22/d’ye Göre Yapılan Harcama Miktarları

İhtiyaç Türü	Bütçedeki Yıllık Ödenek (TL)	21/f ve 22/d Maddesine Göre Yapılan Harcama Tutarı (TL)	62/I Oran%	Yapılan Alımın Toplam Ödenek İçindeki Oranı%
Mal Alımı	28.659.500	5.869.780,14	10	20,48

Tablodan anlaşılacağı üzere; mal alımlarında 4734 sayılı Kanun’un 62’nci maddesinin (1) bendinde belirtilen sınır aşılmıştır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; gerekli kontrollerin yapılacağı ve tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler içinde yapılan harcamaların yıllık toplamının, idarenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşılması gerekmektedir.

BULGU 40: Muafiyet Kapsamındaki İdare Taşınmazları İçin Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi Ödenmesi

Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları kapsamında tüketilen elektrik için, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ödenmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde; belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olacağı belirtilmiştir.

Anılan yasa hükmü uyarınca, İdarenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık olan, gelir getirmeyen taşınmazlarından olan park ve bahçeler, belediye hizmet binaları, mesleki eğitim kurs binaları, mahalle aralarında yer alan spor sahaları ve kamu hizmeti sunulan diğer binaların inşa ve kullanımları; katma değer vergisi ile özel iletişim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı payından muaf tutulmalıdır. Dolayısıyla, bahsedilen yerlerde tüketilen elektrik karşılığı yapılan ödemelere elektrik ve havagazı tüketim vergisi dahil edilmemelidir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları kapsamında tüketilen elektrik için, yukarıda belirtilen mevzuata aykırı olarak elektrik ve havagazı tüketim vergisinin ödendiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; elektrik enerjisi satışını gerçekleştiren dağıtıcı ile yazışmalara başlanacağı ve söz konusu verginin bundan sonraki süreçte ödenmemesi konusunda karar alındığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuatta belediyeler için muafiyet kapsamına alınmış yerlerde tüketilen elektrik için elektrik ve havagazı tüketim vergisi ödenmemelidir.

BULGU 41: Mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesine Ait Taşınmazın İntifa Hakkının Kapsamına ve İmar Planlarına Aykırı Olarak Kullanılması

Büyükşehir Belediyesi ile akdedilen sözleşmeye binaen; açık spor turizm ve eğlence merkezi olarak kullanılmak üzere, İdare lehine 49 yıllığına intifa hakkı tesis edilen taşınmaz, intifa amacına ve imar planına aykırı olarak kullanılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde; *“Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.”*

Kanun'un 62'nci maddesinde; *“Sözleşme yapıldıktan sonra 63 üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Gelir kaydedilen kesin teminat, müteahhit veya müşterinin borcuna mahsup edilemez.”*

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise; *“Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.”* hükmü ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde ise; *“İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edilir.”* hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde, kamu idaresine ait taşınmazların nasıl kiraya verileceği ve söz konusu taşınmazların işgali halinde hangi süreçlerin işletileceği açık bir şekilde düzenlenmiştir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait olan Beşiktaş İlçesi, Rumeli Hisarı Mahallesi, 32 pafta eski 981 yeni 1297 ada

31 parsel sayılı 10.240 metrekare yüzölçümlü taşınmazın, 06.10.1992 tarihinde Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Taahhütnamesi ile “Açık Spor Turizm ve Eğlence Merkezi” olarak kullanılmak üzere 49 yıllığına, Beşiktaş Belediyesine intifa hakkı ile verildiği; ancak söz konusu taşınmazın intifa amacına ve imar planına aykırı kullanıldığı tespit edilmiştir. Şöyle ki:

Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Taahhütnamesi'nin 7'nci maddesinde;

“Hak lehtarı Beşiktaş İlçe Belediyesi bu hakkını kendisi veya iştiraki bulunduğu şirketler aracılığıyla kullanır. Devredemez, hak tesis edilen yeri genişletemez, değiştiremez ve mer'i plan şartları dışında kullanamaz.” düzenlemesi yer almaktadır.

Söz konusu düzenleme gereği, İdare intifa hakkını İdarenin kendisi ya da iştiraki bulunduğu şirketler aracılığı ile kullanacak ve kullanım hakkını devredemeyecektir. Aynı zamanda intifa hakkı yürürlükte bulunan imar planı şartları dışında da kullanılmayacaktır. Ancak, intifa hakkının kullanımını taahhütnameye aykırı olarak, Beşiktaş Belediye Meclisinin 04.02.2008 tarihli ve 2008/7 no.lu kararına istinaden 10 yıl süreyle kiraya vermek suretiyle ... Kulübü Derneğine devredilmiştir. Ayrıca, taahhütnamede intifa hakkının yürürlükte bulunan imar planı şartları dışında kullanılmayacağı belirtildiği halde; imar planında spor tesis alanı olarak belirlenmiş taşınmaz, ... Kulübü Derneği tarafından kolej-eğitim tesisi olarak kullanılmaktadır. Bu haliyle, kolej binasının imar planına aykırı olduğu aşikârdır.

Hali hazırda söz konusu taşınmazda kiracı olarak bulunan Beşiktaş Jimnastik Kulübü Derneğine İdare tarafından aylık ecrimisil tahakkuk ettirilmektedir. Söz konusu taşınmaz için İdarenin adı geçen Dernekten alacaklı olduğu tutar (geçmiş kira borcu ve ecrimisil borcu) 31.12.2019 tarihi itibarıyla toplam 1.911.808,20 TL+ gecikme zammıdır. Tahsisin amacı dışında ve taahhütname hükümlerine aykırı olarak kullanılmasının yanında söz konusu taşınmazın ecrimisil karşılığı kullandırılması da mevzuat hükümleri uyarınca mümkün değildir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda; Beşiktaş Belediye Başkanlığına verilen intifa hakkının, taahhütnamede belirtilen amaca ve imar planlarına aykırı olarak kullanılması gerekçesiyle Büyükşehir Belediyesi tarafından, idare aleyhine intifa hakkının iptali konusunda dava açılmış olup söz konusu dava devam etmektedir. Ayrıca, ... Kulübü Derneğince ödenmeyen kiraların tahsili amacıyla İstanbul 36'ncı İcra Müdürlüğünün 2019/1955E, sayılı dosyası ile takip işlemleri başlatılmıştır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu taşınmazın plan fonksiyonuna “Eğitim Alanı” fonksiyonunun eklenmesi için gerekli girişimlerde

bulunulduğu ancak olumlu sonuç alınmadığı ve söz konusu fonksiyon değişikliğinin ardından Büyükşehir Belediyesi ile yapılan Gayrı Ayni Hak Taahhütnamesinin yenilenmesi konusunda Büyükşehir Belediyesine gerekli başvurunun yapılacağı belirtilmiş, söz konusu intifa hakkının iptal edilmesi konusunda İdare aleyhine açılan davanın devam ettiği, bu sebeplerle Belediyece yeniden bir ihale yapılamadığı, davanın sonuçlanması ile birlikte gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir. Diğer yandan, ... Kulübü Derneğince ödenmeyen kiralardan tahsil amacıyla İstanbul 36'ncı İcra Müdürlüğünün 2019/1955E sayılı dosyası ile takip işlemlerinin başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, intifa hakkının belirtilen amaç doğrultusunda kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yukarıda belirtilen Taahhütname'nin 7'nci maddesi Beşiktaş Belediyesi tarafından uygulanmamıştır. Yapılan kolej binası ve tesislerin işletilmesi ... Kulübü Derneğinin Beşiktaş Belediyesinin bir iştiraki olmaması nedeniyle akde aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 42: Otoparklara İlişkin Belirlenen Ücret Tarifesinde Ücretsiz veya İndirimli Kullanım Hakkı Tanınması

Belediye Meclisi tarafından belirlenen otopark bedellerine ilişkin tarifelerde ücretsiz veya indirimli kullanımlara hak tanınmıştır.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin de içinde olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin altıncı fıkrasında bu hükümden muaf tutulacak kişi ve kurumların Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilebileceği belirtilmiştir.

Bu bağlamda, İdarenin otoparklarında, yukarıda belirtilen mevzuatta düzenlenen muafliklar ve ticari gayeyle yapılacak indirimler dışında herhangi bir indirim yapılmaması esastır.

İdarenin 2019 yılı ücret tarifesinde mevzuata aykırı düzenlemelere yer verilmiş olup meclis üyeleri, belediye personelinin otoparklardan ücretsiz yararlanacağı, kentli kart sahiplerinin ise mevcut tarifeden %50 indirimli yararlanacağı düzenlenmiştir

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Kamu idaresi cevabında özetle; kentli kart sahiplerine yapılan indirimin sadece aylık aboneliklerde geçerli olacağı kararlaştırıldığı ve aylık abonelik ücretinin peşin alındığı kişilere uygulanmasından dolayı bunun ticari bir indirim olarak sağlandığı, bunun yanında belediye meclis üyeleri de dahil tüm belediye personelinin ücret alınmaya başlanması adına gerekli çalışmalar başlatılacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak; İdare tarafından ücrete tabi işler için belirlenen tarifede 4736 sayılı Kanun'a aykırı olarak belirli kişilere otoparkların ücretsiz ve/veya indirimli kullanılması (Kanun ve Cumhurbaşkanlığı tarafından muaf tutulanlar hariç) uygulaması mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 43: Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması

Özel kalem müdürü olarak açıktan atanan kişilerden bazıları diğer memuriyet kadrolarına sınavsız atanmış ve bu şekilde özel kalem müdürlüğü kadrosu memuriyete sınavsız girişin bir yolu olarak kullanılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda, devlet memurluğuna atanabilme şartları ve süreçleri ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup bazı kamu görevlerine ise; atanma, sınav, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümler dikkate alınmaksızın memur atanabileceği belirtilmiştir. Kamu yönetiminde idari açıdan özellik taşıyan bazı görevler için genel kurallara bağlı kalmaksızın atanabilme olanağı sağlayan memur kadrolarına "*istisnai memuriyetler*" adı verilmektedir.

657 sayılı Kanun'da istisnai memuriyet olarak sayılan özel kalem müdürlüğü kadrosu hususunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne (eski: İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü) 03.06.2009 tarihli ve B.05.0.MAH.0.08.01.00/900-14626 sayılı Genelge yayımlanmış ve bu Genelge ile söz konusu kadroya yapılacak atamalara ilişkin bazı düzenlemeler yapılmıştır. Genelge'de; özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların, öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, memurlar arasından yapılacak atamalarda, Bakanlık izninin alınmayacağı, özel kalem müdürlüğü kadrolarına yapılacak açıktan atamaların ise Bakanlık izni ile yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu maddesi kapsamında verilen atama yetkisinin, sınırsız bir yetki olmadığı, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yönetimi gibi

kullanımına hukuken imkân bulunmadığı, bu sebeple, özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri tercih etmelerinin esas olduğunun altı önemle çizilmiştir.

Sayıştay Genel Kurulunun 04.04.2005 tarihli ve 5119/1 no.lu Kararı'nda da; istisnai memuriyete açıktan atandıktan sonra, diğer memur kadrolarına atanma hususuna ilişkin 657 sayılı Kanun'da açık bir düzenlemenin olmadığı, ancak açıktan istisnai memuriyete atanan kişinin naklen diğer memur kadrolarına atanabilecekleri kabul edilse bile, bu konuda açılmış sınavlara girmiş ve başarılı olmuş kişilerin atamayı bekledikleri bir durumda, bu sınavlara girmediği halde bazı kişilerin istisnai memurluklar kullanılarak diğer memurluk kadrolarına atanmaları, devlet memurluğu alımı için duyurulan sınava katılarak başarılı olmuş ve atamayı bekleyen kişiler aleyhine haksız bir durum yarattığı, ayrıca, sınavlarda başarılı olarak atanmayı bekleyenler varken, istisnai memurluk kadrolarının sınavsız devlet memurluğu teminine yönelik uygulamaya dönüştürülmesi, bu memuriyete atanmada tanınan kolaylığın istismarı anlamına da geldiği belirtilmiştir. Bu durumun Anayasanın kişilerin kanun önünde eşitlik ve kamu hizmetine girmede eşitlik ilkelerini ihlal edici nitelikte olduğu ifade edilmiştir. Sayıştay Genel Kurulu Kararı'nda sonuç olarak; *"... Sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının, devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak diğer memur kadrolarına naklen atanma amacıyla kullanılması, Anayasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmiş bulunan kanun önünde eşitlik ile liyakat ilkesinin ihlali anlamına geldiğinden, bu yolla devlet memurluğu kadrolarının liyakat esasına uymayan ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip bulunmayan kişilerin atanmasına imkân sağlayabileceğinden, 657 sayılı Kanunun anılan 59'uncu maddesi hükümleri uyarınca açıktan istisnai memurluk kadrolarına atananların bir müddet sonra devlet memurluğuna alınma için açılmış bulunan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadan diğer memurluk kadrolarına atanmaları hususu, uygulama ve sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarar uğraticı nitelikte bulunduğu TBMM'ye sunulmasına ..."* denilmiştir.

Yukarıda yer verilen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (eski: İçişleri Bakanlığı) Genelgesi ve Sayıştay Genel Kurulu Kararı'ndan anlaşılacağı üzere; belediyelerin özel kalem müdürlüklerine atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamaların bazı esas ve usullerinin olduğu, yapılacak olan atamalarda bu usullere riayet edilmesi gerektiği ayrıca bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiştir. Belediye özel kalem müdürlüğüne atanacakların öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, bu

mümkün değilse yapılacak açıktan atamanın Bakanlık iznine müteakip yapılması gerektiği ve ayrıca belediye özel kalem müdürlüğü kadrosuna atanan özel kalem müdürünün bir seçim dönemi boyunca görev yapması amacıyla atanacağıın esas olduğu açıktır.

Diğer yandan, 11.09.2018 tarihinde yayımlanan 2018/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde; tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu ve 61/A maddelerine göre yapılacak açıktan atama işlemleri için Cumhurbaşkanlığından izin alınması gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla, Genelge'nin yayımlandığı tarihten sonra, belediyelerin özel kalem müdürlüğüne açıktan yapılacak atamalar için Cumhurbaşkanlığından izin alınması gerekmektedir.

Beşiktaş Belediyesi Özel Kalem Müdürlüğüne açıktan atama yoluyla atanan ve memuriyete geçirilen personele ilişkin bilgiler şu şekildedir:

- 05.05.2014 açıktan atanma yoluyla özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi, 04.09.2014 tarihinde memur kadrosuna sınavsız bir şekilde atanmıştır.

- 04.09.2014 tarihinde açıktan atama yoluyla özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi, 23.01.2015 tarihinde memur kadrosuna sınavsız bir şekilde atanmıştır.

- 23.01.2015 tarihinde açıktan atama yoluyla özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi, 05.05.2015 tarihinde memur kadrosuna sınavsız bir şekilde atanmıştır.

- 05.05.2015 tarihinde açıktan atanma yoluyla özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi, 01.06.2017 tarihinde Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine tabi olmaksızın şef kadrosuna sınavsız bir şekilde atanmıştır.

- 02.06.2017 tarihinde açıktan atanma yoluyla özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi, 15.08.2017 tarihinde Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine tabi olmaksızın mühendis kadrosuna sınavsız bir şekilde atanmıştır.

- 07.06.2018 tarihinde açıktan atama yoluyla özel kalem müdürü olarak atanan bir kişi, 19.04.2019 tarihinde memur kadrosuna sınavsız bir şekilde atanmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Kamu idaresi cevabında, Özel Kalem Müdürlüğü kadrosuna yapılan atamaların; 11.09.2018 tarih ve 2018/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı

Genelgesi'ndeki usul ve esaslar çerçevesinde yapıldığı, 2019 yılında yapılan atamanın 18.10.2019 tarih ve 246169 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı onayı ile yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, bulgumuzda yer verilen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (eski: İçişleri Bakanlığı) Genelgesi ve Sayıştay Genel Kurulu Kararı'ndan anlaşılacağı üzere; belediyelerin özel kalem müdürlüklerine atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamaların bazı esas ve usullerinin olduğu, yapılacak olan atamalarda bu usullere riayet edilmesi gerektiği ayrıca bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiştir. Ancak İdarenin özel kalem müdürü atamalarının bazılarında bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır

Sonuç itibarıyla, özel kalem müdürlüğüne yapılan atamalarda; öncelikle Belediyede çalışan memurların ya da diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurların tercih edilmesi, belirtilen kadrolara atananların bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması esasının dikkate alınması, bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu haline getirilmemesi, görevde yükselme ve unvan değişikliği esaslarına tabi olan memur kadrolarına atanmanın bir yolu olarak görülmemesi ve ayrıca kanun önünde eşitlik ve kamu görevine girmede eşitlik ve liyakat ilkesine aykırı bir durumun oluşturulmaması gerekmektedir.

BULGU 44: Peşin Tahsil Edilmesi Gereken Harç Gelirlerinden Bazılarının Tahsil Edilmemesi

İdare tarafından mevzuat hükümleri gereği peşin olarak tahsil edilmesi gereken harçların bazıları tahsil edilmemiştir.

2464 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde belediyelerin tahsil etmesi gereken harçlar detaylı bir şekilde hüküm altına alınmıştır. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Harçlara ilişkin müeyyideler" başlıklı 99'uncu maddesinde; "*Gerekli harçları tamamen almadan iş gören görevliler, harcın ödenmesinden mükellefler ile birlikte müteselsilen sorumludurlar.*" hükmü açık bir şekilde ortaya konulmuştur.

Bu bağlamda, harcın alınması gereken hallerde düzenlenen belge, ruhsat vb. belgeler ilgililere düzenlenerek teslim edildiğinde tahakkuk eden harcın tahsilatı da gerekmektedir. Aksi halde harcı almayan kamu görevlileri harcın mükellefi ile birlikte ödenmeyen harç miktarından sorumlu olmaktadır.

İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin 2019 Yılı Bütçe Gelir Kesin Hesabına göre 615.833,05 TL tutarında Bina İnşaat Harcının, 115.944,28 TL'lik İşyeri Açma İzni Harcının, 2.329.174,93 TL'lik Yapı Kullanma İzni Harcının tahsil edilmediği; belirtilen tutarların bir kısmının harç geliri niteliğinde olup tahsil edilmediği, bir kısmının ise harç niteliğinde olmayan harç ile birlikte tahakkuk eden ücret niteliğindeki ödemelerin harç olarak kaydedilmesinden kaynaklı olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında; İdare tarafından; “İdarenin gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde; idarenin 2019 yılı Bütçe gelir kesin hesabına göre 615.833.05 TL tutarında bina inşaat harcının, 2.329.174,93 TL'lik yapı kullanma izni harcının tahsil edilmediği” hususu üzerine İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından imar işlem dosyalarında yapılan inceleme neticesinde 2019 yılına ait yapı ruhsatlarına ve yapı kullanma izin belgelerine esas yapılan tahakkuklara ait ödenen makbuz tarihleri ve seri numaraları tespit edildiği, bunun dışında herhangi bir belgeye rastlanılmadığı;

UKBS (Eski otomasyon sistemi) sistemi üzerinde kesinleşmemiş borç olarak (bekleyende) gözüken miktarlar yeni otomasyon sistemine (Flexcity) aktarımında borç olarak gözükmekte olup söz konusu açıkta duran miktarlarla ilgili olarak Mali Hizmetler Müdürlüğüne listelerin kapatılması ve ayrıca UKBS ve Flexcity programlarında İmar ve Şehircilik Müdürlüğümüzce kullanılan modüllerde sehven açık gözüken miktarların iptal edilmesi hususunda elektronik posta iletilmesiyle bilgi istenildiği, gelen cevaba istinaden kapatma işlemi yaptırıldığı;

Ayrıca Bilgi İşlem Müdürlüğüne de sehven açıkta kalan tahakkukların iptal edilmesi hususunda gerekli yazının gönderildiği ifade edilmiştir.

Ancak, bulgumuzda; İdarenin 2019 Yılı Bütçe Gelir Kesin Hesabına göre tahsil edilmeyen kesinleşmiş harç alacaklarının tahsil edilmediği tespiti yer almaktadır. İdare tarafından verilen cevap ise bekleyen tahakkuklara ilişkin olup bulgumuzda ortaya konulan hususu karşılamamaktadır.

Sonuç olarak, tahsil edilmeyen ya da eksik tahsil edilen harçlardan ilgili memurların da harcın ödenmesinden mükellefler ile birlikte ve müteselsilen sorumlu olması nedeniyle; söz konusu harçların mevzuatına uygun olarak ve harçların ücret vb. nitelikteki diğer gelirlerden ayrımı sağlanarak harca konu olan ruhsat, belge vb. evrakların idarece düzenlenmesi aşamasında peşin tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 45: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

Kesinleşen Sayıştay İlamları, mevzuatında belirtilen süresi geçmesine rağmen henüz infaz edilmemiştir.

832 sayılı mülga Sayıştay Kanunu'nun "İlamların İnfazı" başlıklı 64'üncü maddesine göre Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra 45'inci madde gereğince yerine getirilir. Kanun'un 45'inci maddesinin ilk fıkrasına göre ise; sorumlularca gelir, gider, mal ve kıymetlerden mevzuata uygun olarak tahakkuk ettirilmediği, alınmadığı, harcanmadığı, verilmediği, saklanmadığı veya idare edilmediği Sayıştayca kesin hükme bağlananları, sorumlular keyfiyetin idarece kendilerine bildirilmesinden başlayarak üç ay içinde Hazineye ödemekle zorunludurlar.

19.12.2010 tarihli 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 82'nci maddesiyle 832 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış ve Kanun'un 53'üncü maddesinde, Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirileceği, ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin sorumlu olduğu hükmü yer almaktadır.

6085 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.

Aynı Kanun'un 9'uncu maddesinin (4) numaralı fıkrasına göre ise Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır.

Yukarıda da görüleceği üzere; 19.12.2010 tarihinden önce yürürlükte bulunan mülga 832 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre ilamlar kesinleştiği tarihten itibaren 3 ay, 19.12.2010 tarihli

ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre de, ilamlar kesinleştiği tarihten itibaren 90 gün içerisinde infaz edilir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2010 yılına ait 126.002,36 TL, 2012 yılına ait 247.020,89 TL, 2019 yılına ait 3.928.208,26 TL toplam 4.301.231,51 TL'lik Sayıştay İlamının kesinleştiği, ancak, kesinleşmiş ilam hükümlerinin halen infaz edilmediği tespit edilmiştir. Ayrıca 97.769,99 TL'lik kesinleşmemiş Sayıştay ilamı da bulunmaktadır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; detaylı bir çalışma gerektiren Sayıştay ilamlarının tahsilinin ve takibinin düzenli bir şekilde yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuatında belirtilen süre içinde Sayıştay ilamlarının gereğinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 46: Sosyal Alarm İşİ Kapsamındaki Yükleniciye İsim Hakkı Kullanım Bedeli Ödemesi Yapılması

Sosyal Alarm Hizmeti Yazılım, Donanım, Lisans Kiralama ve Teknik Servis Verilmesi İşinde yükleniciden alınan hizmet için isim hakkı kullanım bedeli ödemesi yapılmıştır.

Söz konusu iş İdare tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan; "*Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.*" hükmüne istinaden yaptırılmaktadır.

Sosyal Alarm Markası; ... AŞ adına Türk Patent Enstitüsü tarafından onaylanmış marka tesciline sahiptir. İdarenin ihalesini yaptığı işin adının "Sosyal Alarm İşİ" olmasından dolayı, yükleniciye isim hakkı kullanım bedeli ödenmektedir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; isim hakkı bedeli ödemesinin yapılma gerekçesinin, firmanın sahip olduğu tescil belgesinden kaynaklandığı ifade edilmiştir.

Ancak, İhalesi yapılan iş; İdarenin, sosyal belediyecilik kapsamında 65 yaş üzeri ve/veya dezavantajlı ilçe sakinlerine evlerinde bulunan cihazlar ile acil durumlar için hizmet vermektir. İşin adını ve kapsamını belirlemek İdarenin yetkisinde olup söz konusu iş başka bir isimle yaptırılabilir niteliktedir.

Bu bağlamda, başka bir ihale adıyla söz konusu iş aynı kriterlerde yaptırılabilir nitelikte olduğundan, İdare tarafından söz konusu yükleniciye isim hakkı kullanım bedeli ödenmesi; kamu kaynağının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkelerine aykırıdır.

BULGU 47: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılamaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmemiş, dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsili yapılamamıştır.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesine göre;

Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,

İfade etmektedir.

Mezkûr Kanun'un "Anlaşma serbestisi" başlıklı 25'inci maddesindeki düzenleme gereği de, işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilmektedirler.

Öte yandan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından, geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Bu Yönetmelik'in "Geçiş hakkına ilişkin anlaşma" başlıklı 8'inci maddesine göre işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı; geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilmektedirler. Ayrıca "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; "*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*" düzenlemesi yer almaktadır.

Söz konusu düzenlemeye istinaden Yönetmelik ekinde yer alan tabloda aşağıda belirtilen şekilde tarife belirlenmiştir:

Tablo 9: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlara İlişkin Tarife

Geçiş Hakkına Konu Taşınmazların ve Yerlerin Niteliği	Ücret Üst Sınırı (Yıllık)
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 1,00.-TL
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 0,70.-TL

Yukarıda belirtilen mevzuat gereği belediyeler tarafından, tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle belediye mülkiyetinde, tasarrufunda veyahut sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında; Kamu idaresi cevabında özetle; 2017 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan bulgu üzerine Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmalar yapıldığı, yazışmalar sonucunda Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 8'nci maddesine göre büyükşehir belediyelerinin altyapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı vermeye ayrıca buna ilişkin bedelleri belirlemeye yetkili olduğu, elde edilen geçiş hakkı bedellerinin ilçe belediyelerine aktarılmasını gerektirecek yasal bir düzenlemenin bulunmadığını söz konusu işlemlerin Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütüldüğü ifade edilmiştir.

Ancak; kamu idaresi cevabında Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 8'nci maddesi zikredilerek, büyükşehir belediyelerinin altyapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı vermeye ayrıca buna ilişkin bedelleri belirlemeye yetkili olduğu, elde edilen geçiş hakkı bedellerinin ilçe belediyelerine aktarılmasını gerektirecek yasal bir düzenlemenin bulunmadığı ifade edilmiş olsa da, bulgu metninde Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik hükümlerine yer verilmiştir. Söz konusu Yönetmelik ekinde ilçe belediyelerinin sorumluluğunda bulunan yerler ayrı olarak düzenlenmiştir. Bu doğrultuda ilçe belediyelerinin sorumluluğunda bulunan yerlere ilişkin tahakkuk edecek geçiş hakkı bedelleri ilgili ilçe belediyesine aktarılmalıdır. Ayrıca İdarenin cevabına dayanak teşkil eden Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin geçiş hakkına ilişkin bir düzenleme içermediği, içerdiği hükümlerin genelde kazı ruhsatları ile izinler ve bunlara ilişkin ücretlerle alakalı olduğu görülmektedir. Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik geçiş hakkı bedeli ile ilgili olarak özel düzenleme niteliğinde bulunduğundan bu Yönetmelik hükümleri esas alınarak işlem yapılmasının daha yerinde olacağı değerlendirilmektedir

İdarenin gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin belirlenmesi, takip ve tahsil edilmesine yönelik düzenlemenin yapılması kamu yararına olacaktır.

BULGU 48: Yetkilendirilmiş Muayene Kuruluşuyla Meclis Kararı Olmaksızın Asansör Periyodik Kontrolüne İlişkin Hizmet Protokolü İmzalanması

İdare tarafından asansör periyodik kontrol ücretlerinin takip ve tahsiline ilişkin meclis kararı alınmaksızın belediye başkanı tarafından protokol imzalanmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinde; belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak belediyenin yetkileri ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre, (s) bendi uyarınca asansörlerin yıllık periyodik kontrolünü yapacak belediyeler ile yetkilendirilmiş muayene kuruluşlarının sahip olması

gereken şartlar, yıllık periyodik kontrol esasları ile yıllık periyodik kontrol ücretleri Türkiye Belediyeler Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türk Standardları Enstitüsü temsilcilerinin de yer alacağı bir komisyon tarafından belirlenir. Konuya ilişkin düzenlemeler, komisyon kararları doğrultusunda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılır.

Mezkûr Kanun'un "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde ise; belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-ışlet veya yap-ışlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işleme ve iştraklerin özelleştirilmesine karar vermek meclisin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

İdare, Türk Standartları Enstitüsü ile 05.17.2018 tarihinde protokol imzalamış, protokolün 01.09.2018 tarihinden 01.08.2022 tarihine kadar geçerli olacağı düzenlemesi yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeye istinaden protokol o tarihten bu yana 2019 yılını da kapsayacak şekilde devam etmiştir. Söz konusu protokole ilişkin Belediye Meclisi tarafından alınmış bir karar söz konusu değildir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu periyodik kontrol hizmet bedelinin belirlenmesinde sehven hata yapıldığı, alınacak hizmet bedeli Bakanlığın belirlediği tavan ücret üzerinden hesaplanarak protokol imzalandığı, yeni protokol yapılması aşamasında hassasiyetle durulacağı, dolayısıyla bulgu konusu hususlara ilişkin mevzuat çerçevesinde gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare adına imtiyaz verilmesinde yetkili organ olan belediye meclisi kararı alınması gerekmektedir. Meclis kararı olmaksızın belediye başkanının protokol imzalaması mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 49: Mali Tabloların Eki Olarak Önemli Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notların Sunulmaması

Belediyenin 2019 yılı bilanço ve faaliyet sonuçları tablosunda Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mali Tablo Hazırlama Rehberi gereği yer verilmesi gereken "Önemli Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notlar" hazırlanmamış ve mali tablolara ek olarak sunulmamıştır.

08.01.2018 tarih ve 2018/11321 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde önemli değişiklikler yapılmıştır.

Yönetmelik’e 2018/11321 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile eklenen “Önemli muhasebe politikaları ve açıklayıcı notlar” başlıklı 326/A maddesinde, mali tabloların en iyi şekilde anlaşılması amacıyla kamu idarelerince seçilen ve uygulanan önemli muhasebe politikaları hazırlanan mali tablolara ek olarak sunulacağı, muhasebe düzenlemelerinde hangi muhasebe politikalarının uygulanacağına ilişkin açık bir şekilde hüküm bulunması halinde bu düzenlemelerin ilgili hükümlerine atıflar yapılabileceği, mali tabloların notlar bölümünde muhasebe politikalarına ilişkin hangi bilgilere yer verileceği, sunulan muhasebe politikalarının ve mali tablolara ilişkin notların hangi bilgileri içereceği, kontrol edilen kurum ya da kuruluşlar ile kontrol eden idareler tarafından karşılıklı ilişkilerin açıklanacağı, devlet muhasebesi standartlarında açıklanması öngörülen hususlara mali tabloların dipnotlarında yer verileceği, mali tabloların anlaşılır olması ve diğer kamu idarelerinin mali tablolarıyla karşılaştırılabilmesi için notlar sunulabileceği, çerçeve hesap planında yer verilmemiş olmasına rağmen açıklanması önemli olan hususlara notlar bölümünde yer verileceği düzenlenmiştir.

Yönetmelik’in “Mali raporlamada süreler” başlıklı 327’nci maddesinde göre, temel mali tablolar yıllık dönemler itibarıyla takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar, diğer mali tablolar ise aylık dönemler itibarıyla takip eden ayın sonuna kadar hazırlanarak idarelerin resmi internet sitesinde yayımlanır.

Mali tabloların sunulmasına ilişkin 21.02.2019 tarihli Hazine ve Maliye Bakanlığı genel yazısında anılan Yönetmelik’te yapılan değişiklikle getirilen yeni düzenlemenin, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince 2018 yılına ilişkin mali tabloların sunulması sırasında ilk defa uygulanacak olması nedeniyle; idarelerce hazırlanacak mali tabloların adil gösterimini ve ilgililiğini, karşılaştırılabilirliğini, doğrulanabilirliğini ve anlaşılabilirliğini arttırmak, uygulamayı yönlendirmek ve uygulama birliğini sağlamak amacıyla hazırlanan "Mali Tablo Hazırlama Rehberi"nin yayımlandığı belirtilerek, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından 2018 yılına ilişkin mali tablolarının anılan Rehber’de belirtilen esaslar çerçevesinde hazırlanıp yayımlanmasının gerektiği belirtilmiştir.

Belediyenin mali tablolarının incelenmesinde, bilanço ve faaliyet sonuçları tablosunda Yönetmelik ve Rehber gereği yer verilmesi gereken önemli muhasebe politikaları ve açıklayıcı notların bulunmadığı görülmüştür.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle; bulguya konu olan eksikliğin giderilmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Mali tabloların anılan Yönetmelik ve Rehber’de belirtilen esaslar çerçevesinde hazırlanıp yayımlanması gerekmektedir.

BULGU 50: Emanetler Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Zaman Aşımına Uğrayanların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

333-Emanetler Hesabında yer alan tutarların bazıları zaman aşımına uğramasına rağmen gelir kaydedilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “33 Emanet Yabancı Kaynaklar” başlıklı 256’ncı maddesinde; muhasebe birimince emanet yabancı kaynak olarak nakden veya mahsuben tahsil olunan tutarların, çeşitlerine göre bu gruptaki hesapların altında bölümlenmesine ilişkin esasların, kaydedilen tutarlardan tahsil, geri ödeme ve zamanaşımına uğrayanların bütçeye gelir kaydedilmesinde Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı düzenlenmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının (Muhasebat Genel Müdürlüğü) 16.08.2004 tarihli Emanet Yabancı Kaynaklar, Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler ve Özel Tahakkuklar Hesaplarının Ayrıntı Kodları ve Zamanaşımı Süreleri Konulu 2. no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genelgesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Genelge’nin IV- “Zamanaşımı Süreleri ve Başlangıcı” bölümünde saymanlıklarca tahsil edilerek emanetler hesabına kaydedilen paraların, zamanaşımı bakımından genel olarak 10 yıllık, 5 yıllık, 2 yıllık, 1 yıllık ve 6 aylık zamanaşımına tabi olanlar ile zamanaşımına tabi olmayan emanetler olmak üzere altı grupta toplandığı belirtilmiştir. Aynı bölümün “Zamanaşımı Süresi Belirtilmeyen Emanetler” başlıklı ‘G’ bendinde; anılan Genelgede sayılan emanetler kapsamına girmeyen emanetlerin bütçeye gelir kaydedilmesine ilişkin zamanaşımı sürelerinin Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir.

Emanetlerin Zamanaşımı Sürelerine ilişkin Maliye Bakanlığının (Muhasebat Genel Müdürlüğü) 29.12.2017 tarihli ve 28394 sayılı yazısında anılan Genelge’de zamanaşımı süreleri belirlenmiş olanların belirlenen sürelerin sonunda, zamanaşımı süresi belirlenmemiş olanlar için ise kayıtlara alındığı tarihten itibaren genel hükümlere göre onuncu (10) yılın sonunda zamanaşımına uğrayacağı değerlendirildiği belirtilmiştir.

Ayrıca, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 146’ncı maddesinde, Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacağın on yıllık zamanaşımına tabi olduğu ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 5 inci maddesinde de bu kanun ve Borçlar Kanunu’nun genel nitelikli

hükümlerinin, uygun düştüğü ölçüde tüm özel hukuk ilişkilerine uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre, emanetler hesabında kayıtlı olup da zaman aşımına uğrayan tutarların kamu idarelerinin bütçelerine gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 31.12.2019 tarihi itibarıyla net olarak tespit edilememekle birlikte, emanetler hesabında kayıtlı yaklaşık 2.500.000 TL'lik tutarın genel zamanaşımı süresi kabul edilen 10 yılın da üzerinde olacak şekilde yıllar itibarıyla devrettiği anlaşılmıştır. Bu durum 333-Emanetler Hesabının olması gerekenden fazla görünmesine sebebiyet vermektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle; emanet hesapları incelenerek zamanaşımına uğrayanların bütçeye gelir kaydedilmesi ve takiplerinin yapılması hususunda ilgili birimler tarafından gerekli çalışmaların yürütüleceği ve sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

İdare tarafından 333-Emanetler Hesabına alınan tutarların Bakanlığın bahsi geçen genelgesinde yer alan sürelerle uygun şekilde takibinin yapılması ve zaman aşımına uğrayanların bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 51: Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bir Kısmından İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku ve Tahsilatlarının Yapılmaması

Belediyenin yetki ve görev alanı içinde faaliyet gösteren işyerlerinin bir kısmından ilan ve reklam vergisi tahakkuku ve tahsilatları yapılmamaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesine göre; belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklam, ilan ve reklam vergisine tabidir. Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise, ilan ve reklam vergisinin mükellefinin; yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu belirtilmiştir.

Diğer yandan, aynı Kanun'un 16'ncı maddesinde, söz konusu verginin, vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın

yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin, İlan ve Reklam Vergisi tahakkuk ve tahsilatları üzerinde yapılan denetim ve incelemeler neticesinde; 2019 yılı içerisinde bazı alanlarda reklam uygulaması yapan kişi ve şirketlerin olduğu, ancak söz konusu kişi ve şirketlere verginin tahakkuk ettirilmediği anlaşılmıştır.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle; 2019 yılı denetimi kapsamında ilan reklam beyanname vermeyen veya eksik veren mükelleflerin bir önceki beyan dönemi ile karşılaştırılarak tespit edildiği, tespite istinaden tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin ilan ve reklam vergisi mükellefi iş yerlerinin tespiti ve söz konusu verginin alınması için gerekli olan çalışmaları yapması gerekmektedir.

BULGU 52: Çevre Temizlik Vergisine Ait Gecikme Zammının Yüzde Yirmisinin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmayan Kısımının Bulunması

İdare tarafından işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalardan tahsil edilen 2004-2017 yıllarına ilişkin çevre temizlik vergisine ait gecikme zammından Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gereken kısmın tamamı gönderilmemiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 5035 sayılı Kanun'un 41'inci maddesiyle değişik "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesine göre; ilçe belediyelerinin, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalardan tahsil ettikleri çevre temizlik vergisi ve gecikme zammı toplamının yüzde yirmisini bir bildirim ile ertesi ayın yirminci günü akşamına kadar büyükşehir belediyesine bildirmesi ve aynı süre içinde ödemesi gerekmektedir. Tahsil ettikleri vergiyi veya gecikme zammını bu süre içinde yatırmayan belediyelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı uygulanarak tahsil edilir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde, İdare tarafından işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalardan tahsil edilen çevre temizlik vergisine ait gecikme zammının yüzde yirmisinin, 01.01.2004 tarihinden itibaren büyükşehir belediyesine aktarmadığı görülmüştür. 01.01.2004 tarihinden 31.12.2017 tarihine kadar aktarılmayan tutar (5.144.953,43 x %20) 1.028.000,00 TL'dir. Bu tarihten sonra muhtelif dönemlerde İdare söz konusu borcuna ilişkin

Büyükşehir Belediyesine ödemeler yapmış olup 31.12.2019 tarihi itibariyle Büyükşehir Belediyesine aktarılması gerekip de aktarımı sağlanmayan Çevre Temizlik Vergisine ilişkin gecikme zammı tutarı 347.589,42 TL olarak tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle; Büyükşehir Belediyesi ile mahsuplaşma yoluna gidilerek büyük bir kısmının ödemelerinin tamamlandığı ve muhasebe kayıtlarının yapılmakta olduğu, payın aktarılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir.

İdare tarafından işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalardan tahsil edilen çevre temizlik vergisine ait gecikme zammının kalan kısmının Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 53: Ecrimisil Karşılığı Kullandırılan Belediye Taşınmazları İçin İleriye Yönelik Gelir Tahakkuku Yapılarak Ecrimisilin Olağan Bir Gelir Yöntemine Dönüştürülmesi

Ecrimisil karşılığı kullandırılan İdare taşınmazları için ileriye yönelik ecrimisil tahakkukları yapılmakta, bu suretle taşınmazın işgaline süreklilik kazandırılmakta ve bir kira tahsil yöntemine dönüştürülmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin sekizinci fıkrasında, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Kanun'un "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde de; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil bedelinin isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şağilin kusurunun aranmadığı, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz malın da, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; ecrimisil karşılığı kullandırılan taşınmazlar için İdare tarafından yıllık olarak ileriye yönelik gelir tahakkuklarının yapıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle, genel hizmet alanlarının 2886 sayılı Kanun kapsamında ihale edilebilecek nitelikteki yerlerden olmadığı, bahse konu bulgu gereği, bundan sonraki süreçlerde tahakkuk işlemlerinin aylık olarak düzenlenmesine azami dikkat edileceği ifade edilmiştir. Ancak, İdare cevabında sayılan genel hizmet alanları gibi yerlerin işgaline son verilerek tahliyesinin sağlanması gerekmektedir. Kiraya verilebilir nitelikteki taşınmazların ise ihale ile kiralanması gerekmektedir.

Netice olarak; ecrimisilin kira niteliğine dönüştürülmesi ve bu şekilde taşınmazın işgaline süreklilik kazandırılması 2886 sayılı Kanun'a aykırıdır. Bu bağlamda, İdare tarafından ecrimisil karşılığı kullandırılan taşınmazların tahliyesi sağlanmalı ve kiralanabilir nitelikte ise 2886 sayılı Kanun çerçevesinde kiralama ihalesi ile kullandırılmalıdır.

BULGU 54: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Hesabına Dâhil Edilmesi Gereken Alanlardan İşgaliye Alınması

Belediye tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı harcı alınması gereken alanlardan işgaliye alınmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 81'inci maddesine göre, belediye sınırları içerisinde işyeri açılması işyeri açma izni harcına tabidir. Mezkûr Kanun'un 84'üncü maddesinde bu harcin tarifesi belirlenmiş, 85'inci maddesinde ise harçların uygulanmasına ilişkin esas ve usullerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirleneceği belirtilmiştir. Bu maddeye dayanılarak 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik çıkartılmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde işyerinin; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai ve mesleki bir faaliyetle başka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan ya da bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerler olduğu belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 11'inci maddesinde ise, harcin hesaplanmasında, 5000 m²'ye kadar faaliyet gösterilen alanlarda faydalanılma şartıyla iş yerinin üzerinde kurulduğu arsanın tamamının göz önünde tutulması gerektiği belirtilmiştir. Bu madde gereğince, eğer faydalanılıyorsa; işyeri açma harcının, iş yerinin üzerine kurulduğu arsanın alanı da dikkate alınarak hesaplanması gerekmektedir.

Belediye uygulaması incelendiğinde; bazı işyerlerinin faaliyetlerini iş yerinin kurulu olduğu arsada da sürdürdükleri, ancak, bu alanlardan işyeri açma harcı alınmayıp bu alanlar için işgaliye hesaplandığı tespit edilmiştir. Ancak bu alanlarda özel mülkiyet söz konusu olduğundan işgaliye hesaplanmayıp, bu alanların da işyeri açma harcına tabi tutulması gerekmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı düzenlenmesi aşamasında faydalanılan alanın ruhsat harcına eklendiği ifade edilmiştir. Ancak, 2019 yılı için yapılan incelemeler itibariyle, işyerlerinin bazılarının ilave olarak kullandıkları alanlar için işyeri açma harcı alınmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu hususa ilişkin İdare iş ve işlemlerinin mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 55: Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Kazı Bedellerinin Takip Edilmemesi

Büyükşehir Belediyesi tarafından 2018 ve 2019 yılında toplanan kazı bedellerinden sokaklardaki kazılardan alınan kazı bedelleri İdareye gönderilmemiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79'uncu maddesine göre altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir.

Diğer yandan, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Altyapı hizmetleri" başlıklı 8'inci maddesi ve "Ulaşım hizmetleri" başlıklı 9'uncu maddesine dayanarak hazırlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Alt yapı yatırım hesabının oluşumu ve geliri" başlıklı 14'üncü maddesine göre; alt yapı yatırım hesabı, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlere oluşur. Alt yapı koordinasyon merkezinin bütçesi büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alır. Ayrıca, belediye ve diğer bütün

kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarlar da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterilir ve bu gelirler amacının dışında harcanamaz. Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanır. Sokakların kazısından elde edilen gelirler ilgili belediyeye aktarılır. Bu paralar büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyeleri tarafından sadece cadde, bulvar, meydan ve sokakların asfalt ve kaldırımların yapımında kullanılır. Bu gelirler amacı dışında kullanılamaz.

Yukarıdaki yasal düzenlemelerden anlaşılacağı üzere; altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesislerin kazıyı yapan tarafından eski haline getirilmesi esastır. Ancak, altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. Söz konusu kazı bedelleri büyükşehirlerde, büyükşehir belediyesi alt yapı yatırım hesabında toplanmaktadır. Sokak kazılarından elde edilen gelirler ise büyükşehir belediyesince ilgili belediyeye aktarılır ve bu gelirler asfalt ve kaldırımların yapımı dışında kullanılamaz.

Bu bağlamda, Beşiktaş ilçesi sınırları içerisinde yer alan sokak kazılarından elde edilen gelirlerin İdareye aktarılması gerekmektedir.

Yapılan denetim ve incelemeler neticesinde; cari yıl içerisinde aktarılması gereken tutarların zamanında aktarılmadığı 2019 yılı içerisinde 79.751,75 TL'nin Büyükşehir Belediyesi tarafından İdareye aktarıldığı, aktarımı yapılan söz konusu tutarın ise 2017 yılına ait kazı bedellerine ilişkin olduğu; 2018 yılı ve cari yıl olan 2019 yılına ilişkin kazı bedellerinin ise aktarılmadığı anlaşılmıştır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında, kazı bedellerinin aktarılması için, Büyükşehir Belediyesi ile ilgili gerekli yazışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin söz konusu tutarların zamanında aktarılması amacıyla Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmaları yapması ve çalışmalarını başlatması gerekmektedir.

BULGU 56: Parasal Limit Dâhilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

Parasal limit dâhilinde doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda, Kamu İhale Kurumundan, alım yapılan gerçek veya tüzel kişilerin yasaklı olup olmadığının kontrol edilmesi gerekirken, yasaklılık teyidi yapılmamıştır.

4964 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 12'nci maddesi ile doğrudan temin bir ihale usulü olmaktan çıkarılmış dolayısıyla bir alım yöntemi olmuştur. Doğrudan temin alımlarında firmaların yasaklılık teyidi yapılması mevzuatta ortaya konulan istisna dışında zorunlu değildir. Söz konusu istisna, parasal limit dâhilindeki doğrudan temin alımlarında yasaklılık teyidinin yapılması gerektiği hususundadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yasaklılık Teyidi" başlıklı 31'inci maddesinde, 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği, ancak anılan Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmamasının gerektiği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; parasal limit dâhilinde doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; bundan sonra doğrudan temin usulüyle yapılacak alımlarda yasaklılık teyidinin genel uygulama haline getirilmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu uygulama mevzuata aykırıdır. Parasal limit dâhilinde doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda, alım yapılan gerçek veya tüzel kişinin yasaklı olup olmadığının Kamu İhale Kurumundan kontrol edilmesi gerekmektedir.

BULGU 57: Sosyal Denge Sözleşmelerinde Yapılan Düzenlemeler ile Emeklilik Tazminatı Ödemesi Yapılması

Beşiktaş Belediyesi ile TÛM-BEL-SEN arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.03.2019 dönemini kapsayan sosyal denge sözleşmesinde ve geçmiş dönemlerdeki sosyal denge

sözleşmelerinde mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde geçici madde olarak emeklilik tazminatı ödemesi düzenlemesi yapılmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise;

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanununun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'üdür. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı

aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuatına açıkça aykırı olacaktır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Beşiktaş Belediyesi ile TÜM-BEL-SEN arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.03.2019 dönemini kapsayan sosyal denge sözleşmesine istinaden emeklilik ödemesi yapıldığı tespit edilmiştir. Şöyle ki:

Mezkûr sözleşmenin geçici 4'üncü maddesinde;

“İşveren Toplu İş Sözleşmesinin yürürlüğe girdiği 01.01.2018 tarihinden 31.07.2018 tarihine kadar emeklilik başvurusunda bulunan çalışanlara emeklilik tazminatı olarak net 35.000 (otuzbeşbin) TL öder. Ödeme çalışanın emekli olduğu tarihten itibaren bir ay içerisinde yapılır. 31.12.2018 tarihine kadar yaş haddinden emekli olacaklar bu maddeden yararlandırılmaz.” düzenlemesi mevcuttur.

İdare tarafından denetim yılı olan 2019 yılında söz konusu tazminat ödemelerine ilişkin herhangi bir ödeme yapılmamasına karşın 2018 yılından toplam 14 personele brüt 663.802,73 TL; net 490.000 TL, 2017 yılından toplam 2 personele brüt 89.285,02 TL; net 70.000 TL, 2016 yılında toplam 57 personele brüt 2.757.310,39 TL; net 1.995.000 TL ödeme yapılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; Anayasanın 90'ncı maddesinden, ILO Sözleşmelerinden, memurların sosyal denge sözleşmesi yapmasının kanuni hakları olduğundan, yapılacak sözleşmelerde belirlenen tutarlara sınırlama getirilemeyeceğinden ve uluslararası sözleşmelerin bağlayıcılığından bahsedilmiştir.

Ancak, sosyal denge tazminatı ödemesine ilişkin yasal sınırlar bulguda da belirtildiği üzere gayet açıktır. Sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuata açıkça aykırı olacaktır. Kaldı ki çalışanlar Kanun hükümlerinde düzenlenen gereklilikleri sağladıkları takdirde emekli olduklarında mevzuat hükümleri gereği emekli ikramiyesi vb. adlarla ödeme almaktadır. Diğer yandan, sosyal denge sözleşmesini, ILO sözleşmeleri ile Anayasa'da yer alan düzenlemelere göre kıyaslamanın kabulü mümkün değildir. Çünkü, sosyal denge sözleşmeleri toplu sözleşme

olmayıp mevcut toplu sözleşmenin uygulama metnidir. Toplu sözleşme ise, belli dönemler itibariyle uluslararası sözleşmelere ve iç mevzuatımıza uygun olarak imzalanmaktadır.

Netice olarak, çalışanlar Kanun hükümlerinde düzenlenen gereklilikleri sağladıkları takdirde emekli olduklarında mevzuat hükümleri gereği emekli ikramiyesi vb. adlarla ödeme almaktadır. Ayrıca sosyal denge sözleşmesinde bunlara ilişkin düzenleme yapılarak ödeme yapılması mevzuat hükümleri gereği mümkün değildir.

BULGU 58: Sosyal Denge Sözleşmesinde Sosyal Denge Tazminatı İçin Belirlenen Tutarın Mevzuatta Belirlenen Tavan Tutarı Aşması

İdare ile TİM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatın belirlediği tavan tutarın üzerinde sosyal denge tazminatı düzenlenmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında da; sosyal denge tazminatının aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'ü olarak belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde düzenlenen tazminatın tutarı; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre belirlenebilecek, ancak, mevzuatında belirtilen tavan tutarı aşamayacaktır.

Diğer yandan; 4688 sayılı Kanun'un geçici 14'üncü maddesinde, 15.03.2012 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesi kapsamındaki idareler ile ilgili sendikalar arasında toplu iş sözleşmesi, toplu sözleşme, sosyal denge sözleşmesi ve benzeri adlar altında imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşmelerin uygulanmasına, söz konusu sözleşmelerde öngörülen sürelerin sonuna kadar devam edilebileceği; bu tarih itibarıyla yürürlükte bulunan sözleşmelerde unvanlar itibarıyla belirlenen tazminat tutarlarının 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmesi durumunda eski sözleşmede unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutarların, mevzuatında belirtilen tarihe kadar tavan tutar olarak esas alınabileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, yeni imzalanacak sosyal denge sözleşmelerinde yukarıda belirtilen şekilde, 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşmelerdeki personel lehine olan hükümler dikkate alınabilecektir.

Yukarıda da belirtildiği üzere; Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı dördüncü bölümünün 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, ödenebilecek sosyal denge tazminatının aylık tavan tutarı, en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %100'ü olarak belirlenmiş ve tazminatın bu tutarı aşmamak kaydı ile ödenebileceği karara bağlanmıştır.

Buna göre; şayet 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan bir sözleşme var ise, bu sözleşmede unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutarlar ile 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutar (en yüksek Devlet memuru aylığının-ek gösterge dâhil %100'ü) kıyaslanacak ve yeni sözleşmede belirtmek şartıyla hangisi yüksek ise unvanlar itibarıyla ödemeye esas alınabilecektir.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ve personel arasında 15.03.2012 tarihinden önce imzalanmış ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sosyal denge sözleşmesi olduğu ancak, en son sözleşmenin mevzuatında belirtilen şekliyle

düzenlenmediği ve personelin tazminat tavan tutarının mevzuatına göre tespit edilmediği; İdare tarafından 2019 yılında personele ödenen sosyal denge tazminat tutarlarının tespitinde yukarıda belirtilen kıyaslama ve mevzuat hükümlerine aykırı olarak gerek eski sözleşmede gerekse de Toplu Sözleşme’de yer alan tavan tutarların aşıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Kamu idaresi cevabında özetle; memurlara yapılan sosyal denge ödemesinde sınır olmadığından bahsedilmiş, ILO sözleşmelerinden, Anayasanın 90’ncı maddesinden bahsedilerek, sosyal denge sözleşmelerinde kısıtlamaların getirilmesinin hem eşitlik ilkesiyle hem de uluslararası sözleşmelerle bağdaşmayacağı ifade edilmiştir.

Ancak, sosyal denge sözleşmesinde düzenlenen tazminatın tutarı; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre belirlenebilecek, ancak, mevzuatında belirtilen tavan tutarı aşamayacaktır. Mevzuat hükümleri gereği 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan bir sözleşme var ise, bu sözleşmede unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutarlar ile 4688 sayılı Kanun’a göre yapılan Toplu Sözleşme’de belirlenen tavan tutar (en yüksek Devlet memuru aylığının-ek gösterge dâhil %100’ü) kıyaslanacak ve yeni sözleşmede belirtilmek şartıyla hangisi yüksek ise unvanlar itibarıyla ödemeye esas alınabilecektir. Dolayısıyla sosyal denge ödemeleri belirtilen sınırlar dahilinde yapılabilecektir. Diğer yandan, sosyal denge sözleşmesini, ILO sözleşmeleri ile Anayasa’da yer alan düzenlemelere göre kıyaslamamanın kabulü mümkün değildir. Çünkü, sosyal denge sözleşmeleri toplu sözleşme olmayıp mevcut toplu sözleşmenin uygulama metnidir. Toplu sözleşme ise, belli dönemler itibarıyla uluslararası sözleşmelere ve iç mevzuatımıza uygun olarak imzalanmaktadır.

Sosyal denge sözleşmelerinin mevzuatına uygun kurulması ve sosyal denge tazminatı ödemelerinde mevzuatında belirtilen tavan tutarlara uyulması gerekmektedir.

BULGU 59: Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

İdare ile TÜR BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatında yer almayan iş sağlığı, sosyal faaliyet, belediye imkânlarından yararlanma vb. gibi konularda düzenlemeler yapılmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise;

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'üdür. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuatına açıkça aykırı olacaktır.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge tazminatı konulu toplu iş sözleşmesinde, "İş Sağlığı, Güvenliği ve İş Güvencesi", "Belediye Organlarına Gözlemci Olarak Katılma", "Belediyenin Sosyal Faaliyet ve İmkânlarından Yararlanma" vb. gibi mevzuatına aykırı hususların yer aldığı tespit edilmiştir. Şöyle ki:

Belediye ile Tüm-Bel-Sen arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.03.2019 ile 31.03.2019-31.12.2019 döneminde geçerli olan Toplu İş Sözleşmeleri'nin (sosyal denge sözleşmeleri) "İş Sağlığı, Güvenliği ve İş Güvencesi" başlıklı 21'inci maddesinde;

"a) Çalışanlardan, tedavisi resmi kurumlarda yapılamayacağı sağlık kurulu raporu ile belgelenen hastaların tedavi giderleri, ayrıca tedavisi resmi kurumlarda yapılması mümkün olup, ancak uzun süreli randevu verilen ve hayati tehlike arz eden durumlarda; tedaviye zamanında müdahale edilebilmesi açısından özel kuruluşlarda işverence karşılanır.

b) Yılda bir kez çalışanlara tam teşekküllü genel sağlık taraması yapılması işverence sağlanır..."

"Belediye Organlarına Gözlemci Olarak Katılma" başlıklı 20'nci maddesinde;

"Çalışanları ilgilendiren konularda kurulan komisyonlara işveren tarafından sendika temsilcisi gözlemci olarak davet edilir."

"Belediyenin Sosyal Faaliyet ve İmkânlarından Yararlanma" başlıklı 18'inci maddesinde;

"a) Belediyenin mülkiyeti ve kendi varlıkları üzerinde kurulu olup, Belediye ya da özel kurumlarca işletilen etüt, spor, kültür vb tesislerden; çalışanlar, eş ve çocukları ücretsiz yararlanır..."

(...)

c) Çalışanların talebi doğrultusunda kurulmuş ve kurulacak olan kooperatife veya sendikanın örgütlendiği birlikteliğe imkânları nispetinde vergi rayiç bedeli üzerinden 10 yıl süreli arasa temin eder. Belediyenin kendi imkânı yok ise diğer belediyelerden ve Hazine arazilerinden temin edilmesi yönündeki çalışmalara yardımcı olur.

d) İşveren, çalışanların talebi halinde hastalanma, cenaze, düğün gibi ihtiyaçlarında kurumun araçlarından ücretsiz yararlandırılır.

e) Sendika tarafından düzenlenen toplantı, kurs, seminer ve konferanslar için işveren kendi salon araç ve gereçlerini uygunluk durumuna göre ücretsiz olarak tahsis eder."

"Ailenin Korunması" başlıklı 26'ncı maddesinde;

“a) Sözleşmeden yaralanan çalışan, eşine ve çocuklarına aile içi şiddet uyguladığı, mahkeme tarafından tespit edilmesi halinde, sözleşme hükümlerinde yer alan mali ve sosyal haklar çalışanın eşi veya çocuklarına ödenir.”

“Ücretli İzinler” başlıklı 25’inci maddesinde;

“... ”

b) 8 Mart Dünya kadınlar Gününde kadın çalışanlar ücretli izinli sayılır ve net 500,00 TL ücret ödenir” hükümleri yer almaktadır.

“Engelli Çalışanın Hakları” başlıklı 24’üncü maddesinde;

“a) Ulusal düzeyde kabul edilen 10-16 Mayıs Engelliler Haftasının ilk günü ile 3 Aralık Dünya Engelliler Gününde engelli çalışanlar ücretli izinli sayılır.” denilmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında; Kamu idaresi cevabında özetle; memurlara bir takım sosyal haklar tanınmasına yasal bir engel bulunmadığı belirtilmiş, İLO sözleşmeleri ve Anayasanın 90’ncı maddesinden bahsedilmiş, sosyal denge tazminatına ilişkin hakları kısıtlamanın hem eşitlik ilkesiyle hem de uluslararası sözleşmelerle bağdaşmayacağı ifade edilmiştir.

Ancak, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuatına açıkça aykırı olacaktır. Diğer yandan, sosyal denge sözleşmesini, ILO sözleşmeleri ile Anayasa’da yer alan düzenlemelere göre kıyaslanmanın kabulü mümkün değildir. Çünkü, sosyal denge sözleşmeleri toplu sözleşme olmayıp mevcut toplu sözleşmenin uygulama metnidir. Toplu sözleşme ise, belli dönemler itibariyle uluslararası sözleşmelere ve iç mevzuatımıza uygun olarak imzalanmaktadır. Bu bağlamda, sözleşmeli personel ile memurlara yapılacak ödemelerin esas ve usulleri ilgili kanunlar ile belli dönemler itibariyle akdedilen toplu sözleşme ile belirlenmektedir. Bu durumda, sosyal denge sözleşmelerinde, sosyal denge tazminatı dışında başka konuların da düzenlenmesi hem ilgili kanunlara hem de toplu sözleşmeye aykırıdır.

Netice olarak, belediye başkanı ile yetkili sendika temsilcisi arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde yer alan yukarıdaki düzenlemeler söz konusu mevzuata aykırıdır. Sosyal denge sözleşmelerinde, mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerekmektedir.

BULGU 60: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi

İdarece emlak vergileriyle beraber tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payı ilgili idareye aktarılmamıştır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinin altıncı fıkrasında; belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

2863 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar İl Özel İdarelerine veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı; tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu; tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir. Diğer yandan, 2863 sayılı Kanun'da; ilgili belediyece tahsil edilen katkı paylarının zamanında ilgili kuruma gönderilmemesi halinde bu katkı paylarına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edileceği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde, yılsonu itibari ile tahsil edilen 37.157.755,66 TL tutarında taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına gönderilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında; taşınmaz kültür varlıklarının

korunmasına ait katkı payının mali durum nedeni ile ödenemeyen borçlar olarak biriktiği, çözüme konu olacak çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına mevzuatında belirtilen sürede gönderilmesi kamu yararına olacaktır.

BULGU 61: Stratejik Planda Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosu ve Kaynak Tablosunun Bulunmaması

Beşiktaş Belediyesinin Stratejik Planının (2015-2019) hazırlandığı sırada yürürlükte bulunan Stratejik Planlama Kılavuzuna (2.sürüm) göre stratejik planda yer alması gereken temel unsurlar arasında sayılan tüm amaç ve hedefleri içeren beş yıllık tahmini maliyet tablosuna ve kaynak tablosuna stratejik planda yer verilmemiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre mahalli idareler stratejik plan hazırlamak zorundadırlar.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre, kamu idarelerinin stratejik planları; Kanuna, bu Yönetmeliğe, Kılavuza, rehberlere ve Bakanlıkça yayımlanan stratejik planlamaya ilişkin tebliğlere uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

Beşiktaş Belediyesinin Stratejik Planının (2015-2019) hazırlandığı sırada yürürlükte bulunan Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunda (2. sürüm) tüm amaç ve hedefleri içeren beş yıllık tahmini maliyet tablosu stratejik planda yer alması gereken temel unsurlar arasında sayılmıştır.

Kılavuza göre her bir hedefi gerçekleştirmeye dönük faaliyet/projelerin ortaya konulması sonrasında faaliyet/projelerin bütçe ile ilişkisinin kurulması gerekmektedir. Bu amaçla önce her bir hedef için gerekli faaliyet ve projelerin maliyet tahminleri yapılarak bir hedefin yaklaşık maliyetine ulaşılabacaktır. Hedeflerin maliyet tahmini toplamından her bir amacın tahmini maliyetine, amaç maliyetleri toplamından ise stratejik planın o yılki tahmini maliyetine ulaşılabacaktır. Beş yıllık toplam ise planın toplam tahmini maliyetini (Maliyet Tablosu) verecektir.

Kamu idaresi Maliyet Tablosunda belirtilen toplam maliyetlerini elde edeceği kaynaklarla karşılaştırmak durumundadır. Bu karşılaştırmayı yapabilmek için yıllar itibariyle

hangi kaynaklardan hangi gelirlerin elde edileceği tahmin edilmelidir. Bu amaçla Tablo 5: Kaynak Tablosunda gösterilen kaynak tablosundan yararlanılabilir. İlk üç yıl için bütçeden tahsis edilecek kaynaklar Orta Vadeli Mali Planda yer almaktadır. Bütçe dışı kaynaklar ile ilk üç yıldan sonraki kaynaklar ise kuruluş tarafından tahmin edilmelidir.

Beşiktaş Belediyesinin Stratejik Planının (2015-2019) incelenmesinden planın hazırlandığı sırada yürürlükte bulunan Stratejik Planlama Kılavuzuna (2.sürüm) göre stratejik planda yer alması gereken temel unsurlar arasında sayılan tüm amaç ve hedefleri içeren beş yıllık tahmini maliyet tablosuna ve kaynak tablosuna stratejik planda yer verilmediği anlaşılmıştır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; cari yılda yer verilmeyen tabloya 2020-2024 yıllarını kapsayan Stratejik Planda yer verildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 2015-2019 yıllarını kapsayan Stratejik Planda söz konusu tabloya yer verilmemesi mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 62: Taşınır İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması

İdarenin taşınırlarının yönetimine ilişkin mevzuata aykırı uygulamalar bulunmaktadır.

a) İlk Madde ve Malzemeler Hesabında bulunan tüketim malzemelerinin zamanında giderleştirilmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 13'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

“Taşınırlar, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hallerinde çıkış kaydedilir.” düzenlemesi yapılmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in 30'uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasında da;

“Muhasebe kayıtlarında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı

bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.” düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri gereği; İdare, üç ayı geçmemek üzere üst yöneticinin belli edeceği sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesini en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine göndermelidir.

İdarenin taşınır işlemlerinin incelenmesinde, İdare bünyesinde bulunan 26 Müdürlükten sadece 1 müdürlüğün giderleştirme iş ve işlemleri mevzuat hükümlerine uygun şekilde yerine getirdiği diğer müdürlüklerin ise İlk Madde ve Malzemeler hesabında bulunan tüketim malzemelerini zamanında giderleştirilmediği, birçok birime ilişkin giderleştirme işlemlerinin tek seferde yılsonunda yapıldığı ya da yılı içerisinde düzenlenmesi gereken onaylı listelerin üç ayı aşacak şekilde düzenlendiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; giderleştirme işlemlerinin üç aylık dönemler itibarıyla düzenlenmesi için gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, üçer aylık dönemleri aşacak şekilde İlk Madde ve Malzemeler Hesabında bulunan tüketim malzemelerinin giderleştirme iş ve işlemleri mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

b) Taşınırlara sicil numarası verilmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Dayanıklı taşınırların numaralanması” başlıklı 36'ncı maddesinde;

“(1) Giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilir. Bu numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilir. Fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlem uygulanmaz.

(2) Sicil numarası üç grup rakamdan oluşur. Birinci grup rakam, taşınırın Dayanıklı Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakam, taşınırın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakam ise taşınıra verilen giriş sıra numarasından oluşur.” denilmiştir.

Bahsi geçen mevzuat hükmüne göre; dayanıklı taşınırlara, giriş kaydı yapıldığında numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma şeklinde bir sicil numarası verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

31.12.2019 tarihi itibarıyla; İdare tarafından taşınırlara sicil numarası verme işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; sicil numarasının, etiket yapıştırma suretiyle taşının üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilmesi çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, taşınırlara sicil numarası verme işlemlerinin mevzuat hükümlerine göre yerine getirilmesi gerekmektedir.

c) Dayanıklı taşınırların taşınır teslim belgesi düzenlenmeden kullanıma verilmesi ve ortak kullanım alanlarında dayanıklı taşınır listesinin düzenlenmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi" başlıklı 23'üncü maddesinde;

"(1) Tesis, taşıt ve iş makineleri haricindeki dayanıklı taşınırlar Taşınır İstek Belgesi düzenlenmek suretiyle talep edilir. Talep edilen dayanıklı taşınırlar 6/A örnek numaralı Taşınır Teslim Belgesi düzenlenerek kullanıma verilir.

(2) Kara taşıt ve iş makinelerinin yetkili makamın onayına istinaden yönetiminden sorumlu görevliye veya kullanıcıya verilmesinde ise 6 örnek numaralı Taşınır Teslim Belgesi düzenlenir.

(3) Kara taşıtlarının dışındaki taşıtların sorumluya veya kullanıcılarına devir ve teslimine ilişkin usul ve düzenlenecek belgeler kamu idarelerince ayrıca belirlenir.

...

(5) Taşınırlar; oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmek ve istek yapan birim yetkilisinin ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusunun imzası alınmak suretiyle verilir." düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere tesis, taşıt ve iş makineleri haricindeki taşınırlar kullanıcısına mezkûr Yönetmelik'in 6/A örnek numaralı Taşınır Teslim Belgesi düzenlenerek, kara taşıt ve iş makineleri ise yetkili makamın onayına istinaden yönetiminden sorumlu görevliye veya kullanıcısına mezkûr Yönetmelik' in 6 örnek numaralı Taşınır Teslim Belgesi düzenlenerek verilmelidir. Düzenlenen belgelerin bir nüshası taşınır teslim edilen görevlilere, bir nüshası ise dosyasında saklanır. Ayrıca ortak kullanım alanlarında bulunan taşınırlar için dayanıklı taşınırlar listesi düzenlenmesi ilgililerce imzalanması gerekmektedir. Bu belgelerin düzenlenmemesi taşınırlar açısından sorumluluğun belirlenememesine sebep olmakla birlikte, idarenin kullanıma verdiği taşınırların takip ve kontrol edilmesini engelleyeceği düşünülmektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda 31.12.2019 tarihi itibariyle; kullanıma verilen dayanıklı taşınırlar için teslim belgesi ve ortak kullanım alanlarında bulunan taşınırlar için dayanıklı taşınırlar listesi düzenlenmediği, ayrıca kara taşıtlarının dışındaki taşıtların sorumluya veya kullanıcılarına devir ve teslimine ilişkin usul ve düzenlenecek belgelerin idarece belirlenmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; zimmet anlayışının kurumsal boyutta oluşturulacağı ve bu konuda gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi ve ortak kullanım alanlarında yer alan dayanıklı taşınırların listesinin düzenlenmesinin mevzuat hükümlerine göre yerine getirilmesi gerekmektedir.

d) Taşınır sayım işlemlerinin yapılmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde;

"Kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yılsonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımı yapılır.

...

(9) *Kayıtların sayım sonuçlarıyla uygunluğu sağlandıktan sonra sayım kurulu tarafından Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli düzenlenir. Cetvel, sayım kurulu ile taşınır kayıt*

yetkilisi tarafından imzalanır. Bu Cetvel ve eki sayım tutanağı ile sayım sonuçlarına göre düzenlenen giriş ve çıkış belgeleri, taşınır kayıt yetkilisinin yılsonu hesabını oluşturur.” düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre taşınırın taşınır kayıt yetkilisi değiştiğinde ve yılsonlarında sayılması gerekmektedir. Bu sayımlar sonucunda Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli düzenlenecek olup, bu cetvel ile yılsonuna ilişkin sayım tutanağı Taşınır Mal Yönetim Hesabının bir parçasıdır. Sonuç olarak yılsonu sayımları yapılmadan Taşınır Mal Yönetim Hesabı düzenlenemeyecektir.

Yapılan inceleme neticesinde, 31.12.2019 tarihi itibariyle; taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında idarece sayım yapılmadığı, denetim yılı sonunda da sayım işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; komisyon ile birlikte sayım işlemlerinin hassasiyetle gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin taşınır işlemlerinde ilgili mevzuat hükümlerini yerine getirmesi gerekmektedir.

BULGU 63: Performans Programının İçerik Olarak Mevzuata Uygun Hazırlanmaması

Beşiktaş Belediyesi 2019 yılı Performans Programında, performans hedeflerine göre kaynak ihtiyacını gösteren İdare Performans Tablosu oluşturulmamıştır.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'e göre, Performans programları; bu Yönetmelik, Performans Programı Hazırlama Rehberi ve Bakanlıkça performans esaslı bütçelemeye ilişkin yapılacak diğer düzenlemelere uygun olarak idarenin program dönemine ilişkin performans hedef ve göstergelerini, performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, idareye ilişkin mali ve mali olmayan diğer bilgileri içerecek şekilde mali hizmetler biriminin koordinasyonunda harcama yetkililerinin katılımıyla üst yönetici tarafından idare düzeyinde hazırlanır.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne göre; performans programlarında, stratejik planlarda yer alan orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere ilişkin yıllık hedefler, söz konusu hedefleri gerçekleştirmek üzere belirlenen faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacı yer

almaktadır. Performans hedeflerine ne derece ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek üzere oluşturulan performans göstergelerine de bu programlarda yer verilmelidir.

Performans programı hazırlama süreci kamu idarelerinin üst yöneticisi ve harcama yetkilileri tarafından program dönemine ilişkin öncelikli stratejik amaç ve hedeflerin, performans hedef ve göstergelerinin, faaliyetlerin ve bunlardan sorumlu harcama birimlerinin belirlenmesi ile başlar.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne göre performans hedefinin kaynak ihtiyacı, performans hedefine ulaşmak amacıyla gerçekleştirilecek faaliyet maliyetlerinin toplamından oluşur. Performans hedefi, bu hedefe ilişkin göstergeler, faaliyetler ile kaynak ihtiyacı Performans Hedefi Tablosunda gösterilir. Performans programları, tüm idareyi ilgilendiren bilgileri içerecek şekilde, üst yönetici gözetiminde bu rehberdeki esas ve usuller doğrultusunda mali hizmetler birimlerince hazırlanır. Performans programı oluşturulurken faaliyetlerin maliyeti, genel yönetim giderleri ile diğer idarelere transfer edilecek kaynaklar göz önünde bulundurulur. Mali hizmetler birimleri idare düzeyindeki konsolidasyon ve kaynak ihtiyacının tespitine ilişkin çalışmaları tamamladıktan sonra Rehber ekinde yer alan şekil ve açıklamalar çerçevesinde Performans Programlarını oluştururlar.

Beşiktaş Belediyesi 2019 yılı Performans Programının incelenmesinde, performans hedeflerine göre kaynak ihtiyacını gösteren İdare Performans Tablosunun oluşturulmadığı anlaşılmıştır.

Söz konusu tespit ile ilgili olarak, kamu idaresi cevabında özetle; bundan sonraki performans programlarında İdare Performans Tablosu oluşturulurken performans hedefi ve kaynak ihtiyacı kodlama usulü değil daha açık bir şekilde verileceği ifade edilmiştir.

Netice olarak, performans hedeflerine göre kaynak ihtiyacını gösteren İdare Performans Tablosunun Rehber göre hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 64: Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğinde Olmadığı Halde Elektrik Dağıtım Şirketine Taşınmaz Tahsisi Yapılması

Mevzuatında icazet olmamasına rağmen İdare, muhtelif taşınmazları trafo alanı olarak kullanılmak üzere Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ) adına tahsis etmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine

getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri ifade edilmiş ve aynı maddenin son fıkrasında “Kanunlardaki özel hükümler saklıdır.” hükmü ile de kendi mevzuatında taşınmaz tahsisi ile ilgili hüküm bulunan kamu idarelerinin ilgili mevzuatına göre taşınmaz tahsisi yapabilmelerine olanak sağlanmıştır.

5018 sayılı Kanun’un 47’inci maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesine göre kamu idaresi; tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini; devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç, diğer idareleri şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla mevzuata uygun bir tahsis işleminden söz edilebilmesi için gerek taşınmaz tahsis edecek olan idarenin gerekse kendisine taşınmaz tahsis edilecek kuruluşun Yönetmelik’te ifade edilen kamu idaresi kapsamında olması gerekmektedir.

Mahalli idarelerde taşınmaz tahsisi 5393 sayılı Kanun’un ilgili hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Kanun’un “Diğer kuruluşlarla ilişkiler” başlıklı 75’inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; belediyelerin, görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde, Belediyenin söz konusu Kanun hükmüne istinaden muhtelif taşınmazları trafo inşası sebebiyle Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ) adına tahsis ettiği tespit edilmiştir.

TEDAŞ, 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmış ve 2013 yılı itibariyle şirketlerle TEDAŞ arasındaki hisse devri sözleşmeleri tamamlanmıştır. Kısacası elektrik dağıtım hizmeti özelleştirilerek özel firmalar tarafından sağlanmaya başlanmıştır. Böylece TEDAŞ’ın elektrik dağıtım sektöründeki hizmet görevi sona ermiş ve TEDAŞ, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun Geçici 6’ncı maddesi hükümleri, Aydınlatma Yönetmeliği ve Aydınlatma Tebliği hükümlerine göre genel aydınlatma giderlerinin ödenmesine aracılık eden ve denetimlerini yapan bir kuruluş olarak faaliyetlerini sürdürmüştür.

TEDAŞ'ın bir kamu kuruluşu olarak değerlendirilip taşınmazları fiilen kullanan elektrik dağıtım şirketleri yerine tahsisin TEDAŞ adına yapılması, söz konusu uygulamayı Kanun'un 75'inci maddesine uygun hale getirmemektedir. Zira yukarıda da ifade edildiği üzere elektrik dağıtım hizmetleri artık özel şirketler tarafından yerine getirilmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, kamu idaresi cevabında özetle, TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından, Belediyeye, trafo yeri tesis edilmesi ve bu alanlara irtifak hakkı kurulmasına yönelik talepler iletildiği; ancak talep edilen yerlerin İmar Kanunu'nun 15, 16 ve 18'inci maddelerine göre yapılan imar uygulaması sonucu Düzenleme Ortaklık Payından karşılanan alanlar olduğu; bu yerlerin de ihdası mümkün olmadığından mukabilinde irtifak hakkı kurulması işlemlerinin yapılamadığı; bu nedenle bu gibi yerlerin koordinatlı krokilerinin hazırlanarak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesinin (e) bendine göre Belediye Meclisinden yetki alınması ihtiyacı doğduğu, TEDAŞ'a Meclis Kararı ile tahsisi yapılan alanların tescil dışı alanlar olduğu, bundan sonra yapılacak işlemlerde bulgu konusuna azami derecede dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Netice olarak, TEDAŞ üzerinden kendilerine taşınmaz tahsisi yapılan enerji dağıtım şirketleri, yukarıda ortaya konulan mevzuat hükümleri göre, tahsis yapılabilecek kamu kurum ve kuruluşu statüsünde değildir. TEDAŞ'a yapılan taşınmaz tahsisleri mevzuata aykırıdır.

BULGU 65: İşyeri Açma İzni Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine İdari Yaptırım Uygulanmaması

a) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyette bulunan işletmelere kapatma cezası verilmemesi

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; *yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı düzenlenmiştir.*

Yönetmelik'in "Ruhsatın düzenlenmesi" başlıklı 12'nci maddesinde; sıhhi işyeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra

yetkili idareye müracaat edeceği, başvurunun Yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verileceği, Yönetmelik'in "İşyeri açma ve çalışma ruhsatının kesinleşmesi" başlıklı 13'üncü maddesinde ise; işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerlerinin, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kontrol edileceği, işyerinin bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsatın kesinleşeceği, kontrol görevini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanunî işlem yapılacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verileceği, verilen süre içinde tespit edilen noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, ruhsat iptal edilerek işyerinin kapatılacağı, ayrıca ilgililerin yalan, yanlış ve yanıltıcı beyanı varsa haklarında kanunî işlem yapılacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda da görüleceği üzere; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek işyerlerinin ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olması gerekmektedir. Diğer yandan, başvurunun Yönetmelik'te öngörülen kriterlere uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verilmekte olup işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılması zorunludur. Bu durumda herhangi bir süre verilmesi de söz konusu değildir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediye zabıta ekiplerince tespit ruhsatsız iş yerlerinden bazılarında kapatma cezası yerine süre tanınarak ihtar verildiği görülmüştür. Hâlbuki iş yeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, iş yerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilmesi mümkün olup iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren işletmelere süre verilmesi yasal düzenlemeye aykırıdır.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; Zabıta Müdürlüğü personelleri tarafından söz konusu bulguda belirtilen hususlarda hassasiyetle çalışmalara devam edileceği ve herhangi bir aksaklığa mahal verilmeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Kanun önünde eşitlik ilkesi gereği; ruhsatsız çalıştırılan iş yerlerinin tespit edilmesi halinde bunlara kapatma cezası verilmelidir.

b) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerine idari para cezası uygulanmaması

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri Açılması" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmadığı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı düzenlenmiştir.

1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun'un 1'inci maddesinde ise; belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32'nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verileceği, bu madde hükümlerinin ilgili kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde uygulanacağı belirtilmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32'nci maddesinin 1'inci fıkrasında da; yetkili makamlar tarafından adlî işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası (2019 yılı için 320 TL) idarî para cezası verileceği ve bu cezaya emri veren makam tarafından karar verileceği düzenlenmiştir.

Yapılan denetim ve incelemeler neticesinde; işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyette bulunan işyerlerine ilişkin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te belirtildiği üzere İdare tarafından kapatılma kararı verilmesine rağmen 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre Aykırı Davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasına istinaden idari para cezası uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda belirtilen hususlarda hassasiyetle çalışmalara devam edileceği ve herhangi bir aksaklığa mahal verilmeyeceği ifade edilmiştir.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri doğrultusunda ruhsatsız çalıştırıldığı tespit edilen ve kapatılmasına karar verilen işyerlerine ilişkin Belediye encümenince idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İlgili Banka Hesabında Karşılığı Olmamasına Rağmen Çek Düzenlenmesi	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Aynı hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 33 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında

Koordinasyon Başkanlığı Hesabına Aktarılmaması			İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Aynı hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 61 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Muhasebe Programında Geçmiş Tarihli Yevmiye Kayıt İşlemlerinin Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hatalı uygulamaya ilişkin 2019 yılı içinde düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa ilişkin olarak 2019 yılında İdare, İBB ile çeşitli

			yazışmalar yapmış, ancak, hatalı uygulama giderilememiştir. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 48 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Yeterli Ödenek Olmamasına Rağmen Kamulaştırma İşlemine Başlanması ve Yapılan Ödemenin Yılı İçerisinde Muhasebeleştirilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Belediyenin Tasarrufunda Bulunan Genel Hizmetlere Ayrılmış Alanların İşgalinden Ecrimisil Yerine İşgal Harcı Alınması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin İdare tarafından çalışma

			başlatılmış ancak hatalı uygulama tam olarak giderilememiştir. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 19 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Bazı Encümen Üyeleri Aynı Zamanda Beltaş A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Üyesi Olduğu Halde Şirketin Belediyenin 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na Göre Yaptığı İhalelere Katılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı Olmaksızın Otopark İşletilmesi	2017	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa ilişkin olarak 2019 yılında İdare,

			İBB ile çeşitli yazışmalar yapmış ancak söz konusu hatalı uygulama giderilememiştir. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 26 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
İhale Dışı Bırakılması Gereken Haklarında Kamu Davası Açılmış Kişilerin Ortağı Olduğu Şirketin İhaleye Katılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.

Mülkiyeti Belediyeye Ait 6 Adet Taşınmazın Beşiktaş Jimnastik Kulübü Derneği Tarafından İşgalinden Ecrimisil Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin İdare tarafından geçmişe dönük 5 yıllık ecrimisil tahakkuku yapılmıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hüküm Konulması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 60 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Sosyal Denge Tazminatının Ödenmesine İlişkin Belediye Meclisi Kararı Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin hatalı uygulama

			İdare tarafından giderilmiştir.
Çöp Toplama, Nakli ve Kent Temizliği İşinde Bir Çok Yönden Rekabet ve Eşit Muamele Şartlarının Oluşmaması Sonucu İhaleye Katılımın Kısıtlı Kalması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Reklam Panolarının Mevzuata Aykırı Usulle Kiraya Verilmesi Nedeniyle Belediye'nin Gelir Kaybına Uğraması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Tahmin Edilen Bedeli Her Yıl Bütçe Kanunu ile Tespit Edilen Tutarı Geçtiği Halde İşin Açık Teklif Usulü veya 51/g Pazarlık Usulüyle İhale Edilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.

2886 Sayılı Kanun'a Göre Yapılan Bazı Kiralama İhalelerinde 51/g Pazarlık Usulünün Uygulanması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında gerçekleştirilmiş herhangi bir 51/g Pazarlık Usulünün uygulandığı ihale söz konusu değildir.
4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçe Ödeneğinin Kamu İhale Kurumundan Uygun Görüş Alınmadan %10'unun Aşılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 40 numaralı Bulguda yer verilmiştir.

4734 sayılı Kanun Kapsamında Yapılan İhalelere İlişkin Hakediş Ödemelerinde Vergi ve SGK Borcu Olduğu Tespit Edilenlere Mevzuata Aykırı Şekilde Ödeme Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından belediye şirketine yapılan hakediş ödemelerinde şirketin vadesi geçmiş borcu bulunduğu halde söz konusu borç kesilmeksizin ödeme yapılmıştır. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 8 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Ambalaj Atıklarının Toplanması İçin İmtiyaz Hakkının Gelir Elde Edilmeksizin Devredilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin İdare tarafından 2886 sayılı Kanun

			kapsamında ihale yapılmıştır.
Bazı İşyerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 5 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Belediye Başkan Yardımcılarının İhale Komisyonlarında Görevlendirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.

Belediye Bütçesinden Hakkâri İl Özel İdaresine Kaynak Aktarılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Belediye Meclisi Üyelerine Meclis Kararı Alınmadan Huzur Hakkı Ödemesi Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hatalı uygulama İdare tarafından giderilmiştir.
Belediye Sınırları İçinde Çekilen Film, Dizi ve Reklamlardan Belediye Meclisi Kararıyla Belirlenen Ücretin Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl

			Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 14 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Belediye Tarafından Kiralanan Bazı Taşınmazların Derneklere ve Sendikalara Tahsis Edilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Belediye Tarafından Yüklenicilerin Alt Yüklenici ile Yaptıkları Sözleşmelerin, Damga Vergisi Açısından Kontrol Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.

Belediyede Bulunan Bazı Dolu Müdür Kadrolarına Hukuka Aykırı Olarak Tedviren Atamaların Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 18 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Belediyenin İşlettiği Kreşlerde Gelir Gider İşlemlerinin Mevzuata Aykırı Uygulanması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü

			Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 3 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Çevre Temizlik Vergisine Ait Gecikme Zammının Yüzde Yirmisinin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususla ilişkin İBB'ye aktarılması gereken tutarların bir kısmı 2019 yılında da aktarılmamıştır. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 53 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.

Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlarda Mevzuata Aykırılıklar Bulunması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin İdarece bir takım düzeltici nitelikte uygulamalar yapılmış olmakla birlikte, parasal limit dâhilindeki doğrudan temin alımlarında yasaklılık teyidi yapılmamaktadır. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 57 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Hazineye Ait Taşınmaz Malların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından % 10'unun Beşiktaş Belediyesi Adına Açılması Gereken Gecekondu Fonu Hesabına Aktarılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdarece İBB ile çeşitli yazışmalar yapılmış ancak

			mesafe kat edilememiştir. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 24 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Kesin Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

			Bölümünde" 1 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
İçişleri Bakanlığı İzni Alınmadan Uluslararası Kuruluşlara Üye Olunması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
İhale Sürecinde Birden Fazla İhale Yetkilisi Bulunması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Hesabına Dâhil Edilmesi Gereken Alanlardan İşgaliye Alınması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim

			Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 55 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
İvedi ve Acele Olmayan İhtiyaçların Avans Şeklinde Ödeme İle Gerçekleştirilmesi ve Bu İhtiyaçlar Karşılırken İhale Mevzuatı Hükümlerine Uyulmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 37 numaralı Bulguda yer verilmiştir.

Kesinleşen Sayıştay İlam Hükümlerinin Yerine Getirilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 46 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Kurumun İşlettiği Yerlerde Sunulan Hizmetlerin Bazı Kişilere İndirimli veya Ücretsiz Olarak Sunulması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir takım düzenlemeler yapılmış, ancak, otoparklara ilişkin belirlenen ücret tarifesinde ücretsiz veya indirimli

			kullanım hakkı tanınması söz konusudur. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 43 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir
Meclis Üyesi Olan Belediye Başkan Yardımcılarına Meclis Kararı Alınmadan Aylık Ödenek Verilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Mülkiyeti Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların Derneklere, Amatör Spor Kulüplerine ve Birliğe Tahsis Edilmesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından bazı düzenlemeler yapılmış ,ancak, amatör spor

			<p>kulüplerine fiilen taşınmaz tahsisleri söz konusudur. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 28 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.</p>
<p>Özel Kalem Müdürlüğüne Yapılan Atamaların Mevzuatın Düzenleniş Amacına Aykırı Olması ve Bazı Atamaların İçişleri Bakanlığında İzin Alınmadan Yapılması</p>	2017	<p>Kısmen Yerine Getirildi</p>	<p>Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından bazı düzenlemeler yapılmış, ancak, Özel Kalem Müdürlüğü kadrosunun memuriyete sınavsız giriş yöntemi olarak kullanılması tespiti devam</p>

			etmiştir. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 44 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Sözleşmeli Personele Yapılan Sosyal Denge Tazminatı Ödemelerinin Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin hatalı uygulama İdarece giderilmiştir.
Sözleşmesi Sona Eren İşçilerin Yıllık İzin Sürelerine Ait İzin Ücretlerinden Sigorta Primi Kesintilerinin Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin hatalı uygulama İdarece giderilmiştir.
Taşınır İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamalar Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından

			herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 63 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Uzun Vadeli Olarak Verilen Depozito ve Teminatların İlgili Hesapta İzlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin hatalı uygulama İdarece giderilmiştir.
Beltaş Vakfına Kamu Hizmeti Karşılığı Bağış Toplanması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.

Yüklenici Ödemelerinde Mevzuatta Öngörülen Sıralamaya Uyulmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 20 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Beşiktaş Jimnastik Kulübü Derneğinin İdareye Olan Borçları Hakkında Mevzuatta Yer Alan Haciz İşleminin Uygulanmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bu hususa ilişkin İdare tarafından haciz tatbik işlemi yapılmıştır.
Mevzuata Aykırı Usulle Başkan Danışmanı İstihdam Edilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	konusu hususa ilişkin hatalı uygulama

			İdarece giderilmiştir.
Mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde Olan Taşınmazın İntifa Hakkının Kapsamına ve İmar Planlarına Aykırı Olarak Kullanılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin İdare ile İBB arasında çeşitli yazışmalar gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, durum mevzuata uygun hale getirilememiştir. Bu itibarla, cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 42 numaralı Bulguda söz konusu hususa yer verilmiştir.
Alacağa Mahsup Edilmesi Gereken Reddiyatların Gerekli Kontroller Sağlanmadığı İçin İlgilisine Ödenmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir

			hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Emlak Vergisinde Mevzuatta Yer Alan İndirimlerin Uygulanmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 23 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
İdare Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Bazılarının Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturalarının Belediye Bütçesinden Karşılanması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu

			husussa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 27 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
İdareye Ait Taşınmazların İhale Şartnamesine Rekabeti Engelleyici Hükümler Konulması Suretiyle Belediyenin İştiraki olduğu Şirkete Kiralanması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 32 numaralı Bulguda yer verilmiştir.

İmar Programlarının Mevzuatta Öngörülen Süre Zarfında Hazırlanmaması Nedeniyle 1/10 Oranında Emlak Vergisi Uygulamasına Devam Edilmesi	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 34 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Takip Edilmemesi Nedeniyle Emlak Vergisi Tahakkuklarının Güvenilir Olmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun

			"Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 39 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Kurum Tarafından Alınması Gereken Evsel Katı Atık Ücretine Ait Takip ve Tahsil İşlemlerinin Uygulanmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Vergi ve Primler ile Kamu İdarelerine Ait Payların Mevzuatta Öngörülen Sürelerde Ödenmemesi Nedeniyle Bütçeye Ek Faiz Yükü Getirilmesi	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen

			Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde" 13 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Gecikme Zamlarının İlgili Olduğu Yılın Mali Tablolarında İzlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bu hususa ilişkin gecikme zamlarının sistem üzerinden hesaplanması sağlandığından ve tahsilat aşamasında geciken gün bazında işlem görerek günlük muhasebe kayıtlarına yansıdığından herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.
Tahsis Edilen Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem

			<p>tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümünde" 2 numaralı Bulguda yer verilmiştir.</p>
Gider Tahakkukları Hesaplarının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	<p>Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.</p>
Kamu İdarelerine Ödenmesi Gereken Vergi ve Borçların Faizlerinin İlgili Hesaplara Kaydedilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	<p>Söz konusu hususa ilişkin 2019 yılında herhangi bir hatalı uygulama tespit edilememiştir.</p>

Kiralanan Kullanılan Taşınmazların İcmal Cetvelleri ve Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümünde" 1 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
Katma Değer Vergisi Hesaplarının Kullanılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa ilişkin 2019 yılında İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir. Bu hususa cari yıl Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve

			Değerlendirmeler Bölümünde" 3 numaralı Bulguda yer verilmiştir.
--	--	--	---